

Handelingen

11-12-13-14-15

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1982-1983

Vergaderingen van maart 1983

BENOEMING INTERPARLEMENTAIRE COMMISSIE NEDERLANDSE TAALUNIE
MOGELIJKE OVERNAME NV DEMOOR TE DROGENBOS
MELDINGSPLICHT INDUSTRIELE AFVALSTOFFEN
VERNIEUWING EXPLOITATIEVERGUNNINGEN BEDRIJVEN
SANERINGSLENING DEFICITAIRE GEMEENTEN
RUILVERKAVELING POLDERGEBIED SINT-GILLIS-MEERDONK-BEVEREN
CHEMISCHE VERONTREINIGING ALBERTKANAAL SCHOTEN
PIJPLEIDING KAMTHOUTSE HEIDE
PHILLIPS PETROLEUM TESSENDERLO
BODEMVERVUILING IN LIMBURG
GEVOLGEN ZURE REGENS
LAMLEGGING MEDIABIB
ASFALTERINGSWERKEN SCHELDEPOLDER ZELE-DIJK
PROBLEMATIEK BIBLIOTHEEKSECTOR
MIDDELENBEGROTING 1983
UITGAVENBEGROTING 1983
BEHEER AFVALSTOFFEN
VEILIGHEID VLAMINGEN BUITENSLANDS
GEVOLGEN REGERINGSBESLISSING OP VLAAMS BELEID
VERTRAAGDE TOEKENNING VERWERVINGSPREMIE

Inhoud

Nr. 11 21 maart 1983

Berichten van verhindering, blz. 383

Begroting
Indiening en verwijzing, blz. 383

Begrotingsstuk
Indiening en verwijzing, blz. 383

Ontwerpen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 383

Voorstellen van decreet
Indiening, blz. 383
Verwijzing, blz. 384

Voorstellen van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 384

Voorstellen tot wijziging van het reglement
Indiening en verwijzing, blz. 384

Verslagen
Indiening en verwijzing, blz. 384

Advies van de Raad van State
Indiening en verwijzing, blz. 385

Jaarverslagen
Indiening, blz. 385

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65), blz. 385

Onderzoek naar de taalgroep, blz. 385

Benoeming van de interparlementaire commissie van de Nederlandse taalunie, blz. 385

Dringende vraag (R.v.O. art. 66)

Dringende vraag van de heer D. Vervae tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de stand van zaken omtrent een mogelijke overname van de NV Demoor te Drogenbos, blz. 386

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs over de meldingsplicht inzake industriële afvalstoffen blz. 386

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs voor de vernieuwing van vervallen exploitatievergunningen voor bedrijven, blz. 387

Vraag van de heer A. Bourgeois tot de heer M. Galle Gemeenschapsminister van binnenlandse aangelegenheden, over de saneringsvoorwaarden voor deficitaire gemeenten en de praktische uitvoeringsmodaliteiten ter rake, blz. 388

Vraag van de heer L. Dierickx tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de ruilverkaveling in het poldergebied Sint-Gillis-Meerdonk-Beveren en de gevolgen daarvan voor be-

schermde natuurgebieden in die streek, blz. 388

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de aanwezigheid van doorgeroeste vaten en tanks met chemicaliën langsheen het Albertkanaal te Schoten, blz. 389

Vraag van de heer L. Dierickx tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de stand van zaken betreffende de aanleg van een pijpleiding door het natuurreservaat Kalmthoutse heide, blz. 390

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over het gevolg dat zal worden gegeven aan het standpunt van de Raad van State inzake het bedrijf Phillips Petroleum te Tessenderlo, blz. 391

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de bodemvervuiling in Limburg en de in dat verband laatsttijdig genomen maatregelen, blz. 391

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over oorzaken en gevolgen van zure regens en de ter zake vereiste maatregelen, blz. 392

Vraag van de heer W. Seeuws tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur over het lamleggen van het overheidsinitiatief Mediabib, blz. 393

Vraag van de heer N. De Batselier tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over asfalteringswerken in de Scheldepolder te Zele-Dijk en een mogelijke bescherming van dat natuurgebied, blz. 394

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de besparingen en het personeelsbeleid in de bibliotheeksector, blz. 394

Regeling van de werkzaamheden, blz. 395

Samenstelling van commissies
Wijziging onder de vaste leden, blz. 396

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 6 (1982-1983)-Nrs. 1 en 2
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nr. 1 (Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking, blz. 396
Sprekers : de heren H. Schiltz, Gemeenschapsminister van financiën en begroting ; F. Vermeiren, verslaggever ; C. De Clercq, verslaggever ; G. Verhaegen, L. De Grève, J. Van Elewyck, P. Van Grembergen, W. Seeuws, R. Maes, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 6 (1982-1983)-Nrs. 1 en 2
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 429

Regeling van de werkzaamheden, blz. 430

Bijlage
Begrotingstabel, blz. 43 1

Nr. 12 22 maart 1983
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 435

Voorstel van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 435

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen 1 tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting) Economie en werkgelegenheid, blz. 43.5

Sprekers : de heren E. Bockstal, verslaggever ; J. Dupré, A. Denys, N. De Batselier, O. Van Ooteghem, M. Olivier, L. Vanvelthoven, W. Desaeyere, L. Dhoore

Regeling van de werkzaamheden, blz. 457

Nr. 13 **22 maart 1983**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 459

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting) Economie en werkgelegenheid, blz. 459

Sprekers : de heren L. Van den Bosch, E. Desutter, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid ; A. Denys, L. Dhoore

Regeling van de werkzaamheden, blz. 467

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen
- 174 (1982-1983)-Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 467

Sprekers : de heren C. Marchand, verslaggever ; J. Ansoms, J. Sleenckx, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs ; H. Suykerbuyk, D. Vervaeke

Artikelsgewijze bespreking, blz. 472

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot

mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen van de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting), Leefmilieu en waterbeleid, blz. 472

Sprekers : de heren M. Capoen, verslaggever ; C. Marchand, G. Anthuenis, L. Vanvelthoven, J. Caudron, E. Desutter, J. Somers, P. Matthys, R. Maes, J. Sleenckx, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs ; P. Peeters, W. Peeters

Voorstel van resolutie van de heer M. Capoen c.s. betreffende de veiligheid van Vlamingen in het buitenland, in casu Serge Berten in Guatemala
- 99 (1982-1983)-Nrs. 1 tot 4

Bespreking, blz. 501

Sprekers : de heren H. Van Wambeke, verslaggever ; M. Capoen, H. Suykerbuyk

Regeling van de werkzaamheden, blz. 502

Nr. 14 **23 maart 1983**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 503

Ontwerp van decreet houdende begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting), Culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming, blz. 503

Sprekers : de heer A. Bourgeois, verslaggever ; mevrouw R. De Backer-Van Ocken, de heren W. Seeuws, E. Beysen, J. Van Elewycq, A. De Beul,

A. Diegenant, mevrouw L. Detiège, de heer R. Declercq

Regeling van de werkzaamheden, blz. 522

Nr. 15 **23 maart 1983**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 523

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting) Culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming, blz. 523

Sprekers : de heren E. Desutter, J. Van Elewycq, H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 531

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 6 (1982-1983)-Nrs. 1 en 2
- 7 (1982-1983)-Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 53 1

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen
- 174 (1982-1983)-Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 532

Voorstel van resolutie van de heer M. Capoen c.s. betreffende de veiligheid van Vlamingen in het buitenland, in casu Serge Berten in Guatemala
- 99 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 4
Hoofdelijke stemming, blz. 533

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer P. Van Grembergen tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de gevolgen van de beslissing van 30 januari jongstleden van de centrale regering op het beleid van de Vlaamse Executieve
Hoofdelijke stemming, blz. 534

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983

– 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen 1 tot VII) tot 5

– 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellatie (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting) Culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming, blz. 535

Sprekers : de heren I. Van Belle, P. Peeters, E. Baldewijns, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur ; J. Van Elewyck, A. De Beul, H. Weckx, mevrouw R. De Backer-Van Ocken, de heren J. Sleenckx, E. Balde-

Regeling van de werkzaamheden, blz. 547

Vraag van de heer I. Van Belle tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van huisvesting, over de trage afhandeling van de dossiers inzake toekenning van de verwervingspremie, blz. 547

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983

– 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen 1 tot VII) tot 5

– 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting) Huisvesting, blz. 549

Sprekers : de heren W. Taelman, ver-

slaggever ; T. Kelchtermans, E. Flament, L. Vanvelthoven, J. De Seranno, O. Meyntjens, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van huisvesting ; mevrouw R. De Backer-Van Ocken

Regeling van de werkzaamheden, blz. 565

Bijlagen

Lijst van de inkomsten der theaters die de drempel van 5 of 10 procent eigen inkomsten niet halen, blz. 569

Antwoorden van de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, op specifieke tijdens het begrotingsdebat gestelde vragen, blz. 571

13e vergadering

Dinsdag 22 maart 1983
Middagvergadering

VOORZITTER : de heer J. Pede

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

J. Belmans, A. Coppieters, M. Van Puymbroeck ; gezondheidsredenen.

H. Boel, M. Bourry, J. De Bremaeker, J. Gabriels, F. Geyselings, J. Thys, M. Van Daele ; ambtsverplichtingen.

Joseph Daems ; familieverbindingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 — 8 (1982-1983) — Nrs. 1 (+ Bijlagen 1 tot VII) tot 5 — 7 (1982-1983) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67,9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnzorg, over de gevolgen van de voorgenomen be-

sparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking over het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 met de daaraan toegevoegde interpellaties van de heer Walter Peeters tot Minister Steyaert en tot Minister Akkermans.

ECONOMIE EN WERKGELEGENHEID

De Voorzitter : Wij behandelen verder de materie waarvoor Minister Geens bevoegd is, met name economie en werkgelegenheid.

De heer Van den Bossche heeft het woord.

De heer L. Van den Bossche (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, ter gelegenheid van de bespreking van deze begroting wens ik hier, enerzijds een fundamentele vraag en anderzijds een aantal zuiver technische en budgettaire vragen aan de Minister te stellen.

De fundamentele vraag die ik tot de Minister wil richten is wanneer de Vlaamse Executieve eindelijk een oplossing zal vinden voor het probleem

van de organisatievorm die de regionale en de sub-regionale informatica-centra in Vlaanderen dienen aan te nemen. In 1976, nadat alle centra reeds in een soort wildgroei ontstaan waren, en de juridische vorm van vzw hadden aangenomen — het was slechts later dat er één subregionaal centrum, als een intercommunale ontstaan is in Antwerpen — is er een koninklijk besluit uitgevaardigd door de toenmalige nationale regering waarbij men dacht voor altijd uit de moeilijkheden te geraken door die vzw's de toelating te geven „erkenning” aan te vragen bij de Minister. Dit koninklijk besluit is in feite nooit toegepast geweest. Er is bij mijn weten maar één van die vzw's die ooit erkenning heeft aangevraagd ; de andere hebben dat nooit gedaan.

Sinds 1976 heeft zich een tweede evolutie voltrokken, met name die van de schaalvergroting. De sub-regionale centra zijn zich gaan ontwikkelen en meer en meer gemeenten sloten zich bij hen aan. Zij hebben tegelijkertijd het pakket dienstverlening voor die gemeenten grondig uitgebreid. Dus hun belang is duidelijk gegroeid. Het centrum voor overheidsinformatica op regionaal vlak van zijn kant heeft nog een meer spectaculaire evolutie doorgemaakt. Op 3 à 4 jaar tijd is de omzet van deze vzw van 4,5 of 6 miljoen gestegen tot een omzet die momenteel verscheidene honderden miljoenen belooft. Het kan niet langer dat deze organen die op dit ogenblik alleen maar voor de overheid werken — het CO1 heeft zich in zijn statuten bewust beperkt tot het aanvaarden van overheidsopdrachten en niets anders — nog verder onder de vorm

Van den Bossche

van vzw's blijven bestaan. Ik stel vast dat dit probleem al jaren aansleept. Bij de beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve heeft u duidelijk gezegd dat u een statuut wou uitdokteren voor deze centra. Bij de eerste steenlegging van het nieuwe gebouw van het COI heeft u zelf, mijnheer de Minister, verklaard dat hier iets diende te gebeuren. Maar voor de rest bleef uw toespraak, qua inhoud, vrij evasief. U vulde de oplossing niet in. Toch meen ik dat wij nu dringend naar het moment van de waarheid moeten gaan, dat wij nu dringend moeten kiezen.

Ik wil u vragen of u mij, mijnheer de Minister, namens de Executieve, garanties kan geven dat binnen korte tijd ter zake initiatief zal worden genomen, met name of er een ontwerp van decreet zal worden ingediend. Ook zou ik graag vernemen welke de krachtlijnen van dit gebeurlijk initiatief zullen zijn.

Namens mijn fractie moet ik u zeggen dat wij resoluut opteren voor een organisatievorm naar publiek recht. Dit betekent dat voor ons het COI wel een naamloze vennootschap kan zijn van publiekrechtelijke aard. Dit betekent ook dat wij aanvaarden dat een parasitair statuut misschien te veel nadelen zou hebben. Ik denk hier onder andere aan de verloning van het personeel. Gezien de huidige markt van de informatici ligt de verloning, ten minste als men het personeel enige tijd wenst te behouden, daar duidelijk hoger dan bij de normale staatsbema's. Een ander knelpunt is de ganse „prijszettingkwestie”. Deze is op de markt van de informatica dusdanig dat men in feite sneller moet kunnen inspelen dan met normale overheidsaanbestedingstechnieken mogelijk is. In een aantal situaties zou de techniek van de overheidsaanbestedingen, gezien de wijze waarop in deze sector de marktprijs wordt bepaald, negatief zijn.

Ik kan aanvaarden dat de Executieve, zou opteren voor een organisatievorm van publiekrechtelijke aard, zelfs sui generis.

Ten tweede, dient er een juiste omschrijving te gebeuren van de specifieke

ke taak van het COI. Dus, wat hoort op het gewestelijk niveau en wat op het subregionale niveau. Wat is de plaats van deze centra in het geheel van de informaticaketen? Logische consequentie van mijn redenering is dat de subregionalen ook moeten ophouden te bestaan als vzw's. Ook op dat vlak moet een initiatief worden genomen. Het lijkt mij in de lijn te liggen van hun opdracht voor hen een zuiver intercommunaal statuut te voorzien. Ik ben van oordeel dat enkel de gemeenten en de provincies aan deze subregionale centra moeten kunnen participeren.

Mijnheer de Minister, ik herhaal mijn concrete vraag: wanneer neemt de Executieve ter zake een initiatief en voor welke oplossing zal u opteren?

Door het feit dat een initiatief uitblijft, moet men nu met een loepe als het ware gaan zoeken in de begroting om uit te knobbelen wat er aan informatica wordt gespendeerd door het Vlaamse Gewest. En dan laat ik nog de vraag of het bedrag degelijk wordt besteed buiten beschouwing. Dienaangaande wil ik u overigens vier uitermate concrete vragen stellen.

Ik stel vast dat in de begroting 1983 op artikel 12.61 de vastleggingen in ordonnanceringen van 1980 en vorige jaren zijn verdwenen. Deze waren nochtans wel ingeschreven, ten belope van 5 miljoen en van 1,6 miljoen, in uw begroting 1982 en dit op artikel 12.61.

Mijn eerste vraag is dus de volgende: Welke is hiervoor de verklaring? Dus in 1982 waren zij ingeschreven voor 6,6 miljoen terwijl zij voor 1983 volledig zijn verdwenen.

Ten tweede, de vergelijking van artikel 12.61 van de begrotingen 1982 en 1983 toont aan dat de vastleggingen tot en met 1981 in de begroting 1982 voor 57,4 miljoen begroot staan. En in de begroting 1983 voor 64,8 miljoen.

Maar, en daar kan ik niet meer mee, wij zien ook dat voor dezelfde periode de ingeschreven ordonnanceringen dalen van 32,4 miljoen in de begroting 1982 naar 25,9 miljoen in de begroting 1983. Mijn tweede vraag is dus: welk is daar de merkwaardige verklaring voor?

Ten derde, stel ik mij de vraag of in de begroting 1983 nog op andere posten dan op artikel 12.61 kredieten zijn ingeschreven voor het centrum voor overheidsinformatica.

In bevestigd geval zou ik willen vragen of u kan specificeren waar deze kredieten zijn ingeschreven, met vermelding van het totaal van de kredieten in andere secties, zodat de Raad weet hoeveel hij spendeert aan informatica.

Ten vierde, de Vastleggings- en ordonnanceringkredieten ingeschreven voor het begrotingsjaar bedragen 220 miljoen. Kan de Minister mij mededelen welke opdrachten met deze kredieten zullen worden uitgevoerd? Kan het bedrag ingeschreven in de begroting 1983 volstaan om deze projecten te betalen die u wenst te realiseren? Zoniet, hoe ziet u dan de ontbrekende financiering daarvan?

Namens mijn fractie deel ik u mede dat, indien niet vrij snel door de Executieve een initiatief qua statuut wordt genomen, wij zelf voorstellen zullen indienen. Tot op heden hebben wij ons daarvan onthouden omdat, getuigd op de belangrijkheid, het ons beter leek in de schoot van de Executieve te onderhandelen om tot een eensgezinde oplossing te komen.

Mocht de Executieve daar echter niet in slagen, dan zal mijn fractie ter zake een initiatief nemen, omdat het ontoelaatbaar is een pak miljoen aan de vzw's toe te spelen – waarvan ik de eerlijkheid niet in twijfel trek – en omdat dit structureel een onhoudbare situatie is die wij niet langer kunnen dulden. **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter: De heer Desutter heeft het woord.

De heer E. Desutter (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, als beroeps- en producentenorganisatie waarbij alle Belgische reders ter zeevisserij zijn aangesloten heeft de rederscentrale in februari 1982 uw aandacht gevestigd op het koninklijk besluit van 5 mei 1973 waarbij het mogelijk is zogenoemde gemeenschappelijke projecten te verrichten. Het betreft experimenten met nieuw vistuig,

Desutter

het zoeken naar nieuwe vissoorten of naar nieuwe visgronden, het uittesten van nieuwe of aangepaste visserij-technieken en dergelijke meer. De nadruk ken ter zake helegd worden op het zoeken naar energiebesparende vangmethoden en -technieken.

De middelen in 1972 hiervoor ter beschikking gesteld door het toenmalige departement voor Streekeconomie ten bedrage van 33 miljoen zijn inmiddels uitgeput. Nochtans zijn ze nu het hoogst noodzakelijk aangezien de op stapel staande projecten in verband met het zoeken naar energiebesparende visserij-technieken zoals onder meer de „longline“-visserij, „ovale borden“, „staande netten“ en andere passieve visserij-methoden - die de collega's zeker kennen - waarbij de motorkracht een veel kleinere rol speelt en dus minder brandstof verbruikt in tegenstelling tot de traditionele actieve visserij.

Het is natuurlijk overbodig te wijzen op het feit dat het hier om een typisch Vlaamse aangelegenheid gaat ten voordele van de unieke en specifieke sector welke de zeevisserij is, waar het gekende dynamisme blijft heersen, eigen aan het familiaal-artisaanaal karakter van onze vloot.

Zonder bedoelde overheidshulp zijn dergelijke energiebesparende projecten echter niet mogelijk.

Het zal u bekend zijn dat de brandstof het grootste probleem is waarmede de visserij thans worstelt. Bij brief van 22 maart vroeg u aan de rederscentrale toelichting teneinde uit te maken hoe en in welke mate steun kan verleend worden in het kader van de expansiewetgeving of welke andere oriëntering desgevallend aan het dossier kan gegeven worden. Twee dagen daarna deelde de rederscentrale u mede dat genoemd koninklijk besluit tot doel heeft maatregelen te treffen ter aanpassing van de Belgische zeevisserij aan de evolutie van het internationaal visserijgebeuren.

Op 21 mei herinnerde de rederscentrale aan zijn vroegere briefwisseling ter zake. Op 28 juli heb ik persoonlijk tijdens de bespreking van uw begroting ook aangedrongen om in de nodi-

ge middelen te voorzien om deze voor de visserij noodzakelijke projecten uit te voeren. U antwoordde dat dit punt uw bijzondere aandacht had en dat de nodige onderrichtingen zouden gegeven worden.

In september 1982 heeft de rederscentrale er u op gewezen dat de adviescommissie voor visserijprojecten het ontwerpprogramma voor gemeenschappelijke projecten goedgekeurd heeft en dat het dringend noodzakelijk was met de uitvoering te kunnen starten.

In februari 1983 heeft de rederscentrale u nogmaals aangeschreven maar ook op deze brief kwam geen reactie noch antwoord.

Mijnheer de Voorzitter, het uitblijven van een oplossing verwondert mij des te meer daar wij van de Vlaamse Executieve toch zouden mogen verwachten dat voor een typisch en van oudsher bestaande Vlaamse industrietak, waar nog hard gewerkt wordt, waar geen werkloosheid heerst, waar nog miljoenen geïnvesteerd worden en zware risico's gelopen, alles in het werk zou gesteld worden om die dynamische sector te steunen.

Naar ik vernam zou het dossier thans hangende zijn op het departement van Landbouw alhoewel het hier in hoofdzaak over een aangelegenheid van de Vlaamse Executieve gaat.

Het spijt mij, mijnheer de Voorzitter, dat ik hier moet herhalen wat ik reeds in juli 1982 heb gezegd en er moet aan toevoegen dat er ondertussen niets is gebeurd. Misschien zullen eerst enkele rederijen moeten failliet gaan eer het de nodige aandacht van de Executieve krijgt. Ik hoop dat u het niet zo ver zult laten gaan en reken op uw krachtdadige en algemeen gekende aanpak. **(Applaus bij de CVP)**

De Voorzitter : De heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in de eerste plaats zou ik de verslaggever, de heer Bockstal willen bedanken voor zijn uitstekend verslag.

Tevens bedank ik alle leden van de Raad die hier aan het woord zijn gekomen voor de toon en de inhoud van deze bespreking.

Natuurlijk ben ik niet ongevoelig voor de lofuitingen door bepaalde leden van de Raad betreffende het beleid dat door de Vlaamse Executieve, en meer bepaald in het kader van mijn bevoegdheden, wordt gevoerd. Ik heb trouwens eenstemmigheid geconstateerd over wat men de intenties en de goede bedoelingen noemt. Daarover schijnt iedereen het eens te zijn. In sommige fracties is er wel wat kritiek over het uitblijven van resultaten. In elk geval wordt de mogelijkheid om resultaten te bereiken in vraag gesteld.

Ik dacht dat het goed was een aantal bemerkingen te groeperen.

In de eerste plaats is er, wat ons allen ongetwijfeld het meest aanbelangt en waarover wij het meest bekommerd zijn, het probleem van de tewerkstelling. Ik zal de cijfers niet in detail herhalen. Er is een uitstekende analyse gebracht door de heer Olivier. De globale cijfers zijn de volgende : er zijn in België 500.000 werklozen, daarvan zijn er 300.000 in Vlaanderen ; van deze 300.000 zijn er 100.000 beneden de 25 jaar. Dit is meer dan het totaal aantal geboorten in 1964 - 19 jaar geleden - het piekjaar van de geboorten in ons land en ook in Vlaanderen. Hiermede bedoel ik dus dat een hele generatie eigenlijk niet aan het werk is. Wanneer u dit vergelijkt met de jonge werknemers, de jonge actieve bevolking beneden de 25 jaar, dan is nagenoeg één op drie daarvan werkloos.

Ik heb op deze tribune reeds gezegd dat het hier echt gaat om een schandaal en dat dit niet uitsluitend een aangelegenheid van de regering is, maar dat de hele maatschappij erbij betrokken is om daarvoor een oplossing te zoeken. Ik blijf daarbij.

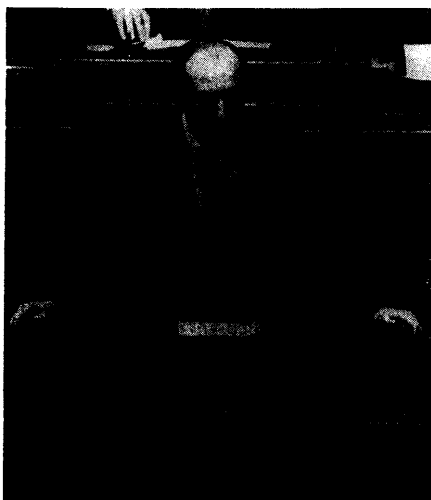
Wij zouden echter eens moeten uitgaan van een hypothese waarbij de doelstellingen zeer hoog worden gesteld.

Ik had vorige week de gelegenheid aanwezig te zijn op een vergadering

Geens

waar de nagedachtenis van Maurits Naessens werd gehuldigd. Deze persoon heeft in het economisch leven van België, vóór en na de oorlog, een belangrijke rol gespeeld. Bij deze gelegenheid werd door Minister van State Eyskens een toespraak gehouden. De Minister van State refereerde naar het Vlaams Wetenschappelijk Economisch Congres gehouden te Gent in 1961. Ik had het geluk aan dat congres mee te werken waar ik trouwens de pen van de totale redactie heb gevoerd. Wij hebben bij deze gelegenheid perspectieven voor de Belgische economie in 1970, dus voor tien jaar opgesteld.

Er was, enerzijds, een pessimistische of wat men toen noemde een realistische hypothese die uitging van de tendensen die tijdens de voorbije tien jaar werden vastgesteld en gerealiseerd. Anderzijds was er een voluntaristische opstelling waarvan iedereen dacht dat zij duidelijk boven de mogelijkheden van de Belgische economie lag en zou liggen. De realistische hypothese steunde op een groei van het bruto nationaal produkt met 2,7 procent, zijnde wat men in het verleden

Volksvertegenwoordiger A. Denys (PVV) legde onder meer het accent op de besprekingen in het kader van het VESOC-overleg

had gedaan. In het perspectief van de afhaking van de vroegere kolonie, de gevolgen daaraan verbonden en andere elementen, vond men dit nog een zeer behoorlijke prestatie als dit groeiritme gedurende 10 jaar zou worden gehandhaafd. Vier procent daarentegen betekende bijna drie vierde verhoging van het bruto nationaal produkt op tien jaar tijd en volledige werkgelegenheid in 1970, namelijk per saldo nog 100.000 mensen op de arbeidsmarkt zonder betrekking. Men achtte dit uitgesloten.

Welnu, tien jaar nadien hebben wij gezamenlijk de evaluatie van deze voorstellen gedaan. We hebben geconstateerd dat de grote doelstellingen inderdaad werden gerealiseerd. Een studiedienst van een kredietinstelling, waarvan ik de naam niet noem, heeft in een publicatie ter zake vooropgesteld dat, als wij in 1990 volledige werkgelegenheid willen bereiken, dit wil zeggen een arbeidsreserve van 100.000, wij van nu tot dan per jaar 1,7 procent aangroei van de werkgelegenheid moeten bewerken. Dit vereist een jaarlijkse groei van het bruto nationaal produkt van 3 procent en een stijging van de arbeidsproductiviteit van 1,3 procent per jaar. Dit zijn andere cijfers dan degene die werden vooropgesteld voor de periode 1960-1970 en liggen uiteraard veel lager dan het resultaat dat toen werd geboekt. Het spreekt vanzelf dat een dergelijke vooropstelling essentieel voluntaristisch is. Ze veronderstelt uiteraard dat wij een voldoende groei, namelijk 3 procent per jaar, zouden realiseren. Wij dienen evenwel ook uit te gaan van het feit dat betere vooruitzichten worden geopend onder meer ten gevolgen van de ontwikkeling op internationaal vlak, van de olieprijsen en van de rente, twee handicaps die wij tijdens de voorbije tien jaar zwaar hebben aangevoeld.

In de tweede plaats is daarvoor vanzelfsprekend een goed macro-economisch klimaat vereist. Dit is het jongste jaar in België aanzienlijk verbeterd. Het is voor een eigen Vlaams economisch beleid van de grootste betekenis dat dit globaal macro-economisch klimaat in stand wordt gehouden en indien mogelijk, nog wordt verbeterd. Met andere woorden, een

eigen Vlaams economisch beleid kan slechts resultaten geven in een betere macro-economische context waarbinnen ook zeer duidelijk het terrein is afgebakend waarop de nationale regering zich beweegt en het terrein dat aan de Vlaamse beleidsinstanties is toegekend.

Dit veronderstelt vanzelfsprekend ook een voluntaristische aanpak en dit is gebeurd langs de DIRV-actie. Over deze actie heb ik uitsluitend lof gehoord al werd soms wel eens beweerd dat ze te sterk propagandisch was opgevat. Men moet echter zeer goed weten dat in de economie ook de psychologische elementen van wezenlijke betekenis zijn en dat het belangrijk is de mensen te informeren over de grote mogelijkheden van de nieuwe technologie. Het is eveneens belangrijk de mensen te motiveren en te trachten initiatieven los te krijgen.

De overheid heeft niet als taak steeds opnieuw te verwijzen naar fouten die in het verleden werden begaan door welke groep van de maatschappij dan ook. Zij zou trouwens ook kunnen verwijzen naar de fouten die zij zelf in het verleden heeft begaan. Dit helpt ons echter geen stap vooruit. Het is van groot belang te dynamiseren en dit is met de DIRV-actie ongetwijfeld gebeurd. Ik heb trouwens in de commissie aangekondigd dat wij een model hebben uitgewerkt dat ons toelaat de implicaties daarvan te meten. Ik zal binnenkort de resultaten daarvan mededelen.

Ten slotte is vanzelfsprekend ook een juistere verhouding vereist tussen de arbeidskosten en de kapitaalkost. Met de huidige hoge kapitaalkost in ons land ligt het voor de hand dat het niet mogelijk is binnen een meer algemene context initiatieven te nemen op het stuk van de ontwikkeling van de tewerkstelling. Indien men dit als objectief zou stellen en de gepaste politiek zou voeren om dit te verwezenlijken, moet dit perspectief van volledige tewerkstelling over tien jaar wel mogelijk zijn. Men zal mij zeggen dat ik een fantast ben maar in 1960 toen dit congresboek werd opgesteld, heeft men dit ook gezegd. Een feit is echter belangrijker dan een lord mayor en de objectieven werden inderdaad bereikt.

Geens

Om te komen tot volledige, duurzame en economisch verantwoorde werkgelegenheid moet men vanzelfsprekend een industrieel beleid voeren dat daarop is gericht en dit kan niet anders zijn dan het inspelen op de technologische vernieuwing. Het alternatief is duidelijk. Indien men dit niet doet zullen wij binnen tien jaar niet meer behoren tot de groep van de tien rijkste landen ter wereld maar zullen wij tot de tweede of derde categorie zijn afgedaald. Wij hebben enorme mogelijkheden om efficiënt in te spelen op deze nieuwe technologische ontwikkeling, wat niet wil zeggen dat wij blind zijn voor de sociale gevolgen die daaraan gekoppeld zijn.

De heer De Batselier heeft onder meer vragen gesteld in verband met de Stichting Technologie Vlaanderen. Ik moet in de eerste plaats zeggen dat het micro-elektronisch programma van de Vlaamse Regering niet alleen langs de Stichting Technologie Vlaanderen inspeelt op die speciale gevolgen maar ook langs INVOMECE. Door het initiatief INVOMECE willen wij op zeer korte termijn hooggekwalificeerde ingenieurs vormen, die enerzijds de aanpassingen in de curricula aan de universiteiten en industriële hogescholen kunnen doorvoeren en anderzijds in staat zijn in de produktie deze nieuwe technieken mee op gang te brengen. Wij hebben in de Executieve een beslissing genomen. Het budget van deze stichting is vastgelegd. De financiering gebeurt hoofdzakelijk met middelen van de Vlaamse Executieve en voor een gedeelte met middelen van de nationale begroting voor onderwijs. Er werd ook een termijn vastgelegd. Dit initiatief moet na drie jaar ophouden te bestaan omdat op dat ogenblik zijn doelstelling zal zijn bereikt. De innovatie die wij langs de Vlaamse Regering hebben tot stand gebracht, bestaat erin dat een instelling wordt opgericht voor een bepaalde termijn, wat nog iets anders is dan voor een tijdelijke duur. Er werden een begin- en een einddatum vastgelegd.

Wat de stichting Technologie-Vlaanderen betreft, hadden wij eveneens een beslissing kunnen treffen in de

Executieve, die trouwens eenparig zou zijn goedgekeurd. Wij hebben de voorkeur eraan gegeven overleg te plegen met de sociale partners in VESOC. Tijdens de jongste vergadering van VESOC zijn wij het eens geworden over de grote beleidslijnen inzake deze instelling en aan de gespecialiseerde werkgroep VESOC, waarin de sociale partners ook zetelen, hebben wij opdracht gegeven statuten uit te werken. Wij wensen bijgevolg dat deze instelling zou beschikken over de nodige middelen inzake financiën en personeel om ernstig werk te doen in verband met de sociale aspecten van de nieuwe technologieën. Ik kan daarop geen cijfer zetten. Er werden magische cijfers naar voren gebracht. Er wordt gezegd dat als men in de nieuwe technologieën honderd investeert, men tien moet investeren in het onderzoek naar de sociale gevolgen. Ik kan mij over dat cijfer niet uitspreken; als het teveel is, is het teveel, en als het te weinig is, zal het worden aangevoerd. Het komt erop aan te weten welke de juiste maatschappelijke aspecten zijn, welke de gevolgen zijn op de tewerkstelling, de scholing, de bijscholing en de omscholing evenals op de vele andere terreinen van de arbeid, zoals de kwaliteit van de arbeid, de veiligheid, enzovoort. Wanneer men voor deze problemen goede oplossingen kan uitwerken langs de stichting Technologie-Vlaanderen, is er ongetwijfeld goed werk verricht en werd het geld goed besteed.

Inmiddels blijven wij geconfronteerd met het probleem van de werkloosheid. Er werden een aantal vragen gesteld over het tewerkstellingsplan, onder andere door de heren De Batselier en Olivier.

Ik zal nu even uitweiden over de uitvoering van het „Banenplan”. Essentieel steunde dit plan erop dat het beleid inzake de tewerkstelling moet worden gedecentraliseerd. Wanneer men hier zegt op deze tribune – ik meen dat het de heer De Batselier was – dat ik de nationale Minister op die manier heb gedesavouéerd, dan is dat niet juist. Gedesavouéerd werd het systeem volgens hetwelk deze opslorplingsprogramma's werken, waarbij alle beslissingen moeten worden genomen door een minister, door twee mi-

nisters, of soms door twee ministers samen met een koninklijke handtekening.

Niemand in dit land begrijpt dat een document, dat in de vervanging voorziet van een dame met drie maanden zwangerschapsverlof door een tewerkgestelde werkloze, een ministeriële handtekening vereist. Wij hebben dan ook een einde gemaakt aan dergelijke toestanden. Alle beslissingen op het stuk van de opslorplingsprogramma's zullen voortaan worden opgenomen door de subregionale tewerkstellingscomités met dien verstande nochtans dat indien de richtlijnen of de wetgeving niet worden opgevolgd er een verhaal mogelijk is door de Minister belast met de tewerkstelling. Dit komt dus neer op het responsabiliseren van de instellingen die wij hebben gecreëerd en die trouwens perfect in staat zijn deze beslissingen te nemen, aangezien zij de plaatselijke toestand veel beter kennen dan wij in Brussel.

Inzake de tewerkstelling van werklozen is reeds op 2 maart 1983 een beslissing genomen. Zij verscheen in het Staatsblad van vorige zaterdag 19 maart. Deze beslissing is dus in uitvoering. De subregionale tewerkstellingscomités beslissen dus over de tewerkstelling van de werklozen en niet de Minister.

Wat het derde arbeidscircuit betreft werken wij in het VESOC na het akkoord te hebben bekomen van alle partners, aan een zevental type-projecten: Zodra deze klaar zijn behoeven zij alleen de formele goedkeuring in hun geheel van de Minister van arbeid en van de Minister van begroting. De concrete beslissing zal echter worden toevertrouwd aan de subregionale tewerkstellingscomités. Deze type-projecten hebben betrekking op een zevental domeinen: tewerkstelling in gemeentelijke sportcentra en zwembaden, tewerkstelling in kleine musea, in hospitalen of privé- of openbare ziekenhuizen, in OCMW's, in tehuizen voor gehandicapte bejaarden, in de culturele sector, in de thuisverzorging voor zieke kinderen en de kinderopvang. Zodra deze type-projecten klaar zijn kunnen ter plaatse op basis daarvan voorstellen worden in-

Geens

gediend. Deze voorstellen zullen ter plaatse door de subregionale tewerkstellingscomités worden goedgekeurd. Bovendien wordt onderhandeld - en deze onderhandelingen zullen tot een positief resultaat leiden - opdat in het kader van het derde arbeidscircuit trekkingsrechten zouden worden gewaarborgd voor het Vlaamse Gewest pro rata van 10 procent van de structurele werkloosheid in Vlaanderen. Dat betekent, mijnheer Dhooze en andere sprekers uit Limburg - die op dit ogenblik niet in de zaal zijn - ...

Mevrouw G. Devos : Ze zijn in de commissievergaderingen.

Minister G. Geens : ... dat volgens het aantal structurele werklozen in ieder subgewest een aantal betrekkingen in het derde arbeidscircuit worden toegekend. Het komt er dan op aan dat vanuit de basis projecten worden voorgesteld. Ingevolge dit banenplan is er een aanzienlijke versnelling tot stand gekomen in de goedkeuring van dossiers betreffende het derde arbeidscircuit. Op 5 januari 1983 waren er 2.069 Nederlandstalige betrekkingen goedgekeurd. Einde februari - ik heb geen recentere cijfers - waren er reeds 3.840 betrekkingen goedgekeurd, bijna een verdubbeling dus, en de jongste weken is het tempo nog versneld.

Wat de stages van jongeren betreft hebben de vertegenwoordigers van de werkgevers in het VESOC de taak op zich genomen de werkgevers te wijzen op de verplichting 3 procent stagiairs aan te werven. Bovendien zullen wij geen steun meer voor investeringen toekennen als de ondernemingen aan deze verplichting van 3 procent niet hebben voldaan.

De heer M. Olivier : Zeer juist.

Minister G. Geens : Er zijn grote mogelijkheden in het kader van het koninklijk besluit nummer 123 dat de indienstneming van werklozen voorziet in projecten van economische expansie in de KMO's. Vanzelfsprekend is dat voor de Vlaamse industrie en voor het verenigingsleven dat op de industrie is gebaseerd een grote uitdaging

maar eveneens bestaan er daar enorme kansen. Zodra de uitvoeringsbesluiten nationaal zullen getroffen zijn, zullen wij onmiddellijk de nodige projecten indienen.

Inzake de beroepsopleiding is in het VESOC afgesproken dat een werkgroep zal nagaan welke formules mogelijk zijn, vooral met het oog op het combineren van deeltijdse arbeid met deeltijdse opleiding. Wij hebben het inzicht om vóór het einde van het recess, dus vóór de grote vakantie, op die manier een groot aantal plaatselijk opgebouwde projecten tot stand te brengen en daarvoor een beroep te doen op de middelen vervat in het Europees sociaal fonds, waar wij trouwens bij gebrek aan voldoende projecten tot nog toe onvoldoende aan onze trekken zijn gekomen. Welnu, dit zal dus door deze aanpak worden geregeld.

De heer Denys heeft vragen gesteld in verband met de selectiviteit van de steunverlening. Andere leden stelden vragen omtrent het beleid inzake de ondernemingen in moeilijkheden.

De selectiviteit van de toelagen is vorig jaar aanzienlijk opgevoerd. In totaal is de steun per investering teruggebracht van 13,8 procent naar 12,3 procent, hetzij een vermindering van 1,5 procent, wat aanzienlijk is en wat in absolute cijfers overeenstemt met een besparing op de begroting van 750 miljoen frank. Dit betekent eveneens dat, in vergelijking met de periodes van grote investeringen, van hoge economische groei, wij nu in verhouding minder tussenkomen. Niettegenstaande dát zijn de investeringen in Vlaanderen fors aangegroeid. Vorig jaar werden 51,4 miljard investeringen op gang gebracht, mede dank zij de steun door de overheid. Dit jaar zijn tijdens de eerste twee maanden dossiers samengesteld voor een totaal van 14,6 miljard. Wanneer u dit zou extrapoleren over een heel jaar dan komt u aan ongeveer 85 à 90 miljard nieuwe investeringen, wat vanzelfsprekend een enorme vooruitgang betekent tegenover vorig jaar. Ik wijs erop dat het niet alleen om kwantitatieve gegevens gaat maar ook om een kwalitatieve verbetering, in die zin dat de meeste dossiers betrekking hebben

op de oprichting van nieuwe producties, een kwalitatieve verbetering en verhoging van de export voorzien en - wat uiterst belangrijk is voor de multinationale ondernemingen - de verplichting inhoudt om aan research en ontwikkeling te doen, gepaard gaande met de vestiging van nieuwe producties in Vlaanderen. Tot nog toe zijn op dat stuk drie dossiers afgerond van drie belangrijke multinationale ondernemingen en wij hebben de bedoeling in die richting voort te gaan. Er is dus een veel grotere selectiviteit.

Over de toepassing van de wetgeving voor de KMO's kunnen niet zoveel cijfers worden verstrekt omdat in deze dienst een belangrijk personeelstekort bestaat. De nationale Ministers van middenstand hebben deze dienst systematisch geplunderd met het gevolg dat veel dossiers zijn blijven liggen. Er is trouwens nog altijd geen oplossing wat betreft het lot van de dossiers die bijkomende steun verkregen in gevolge vroeger genomen beslissingen. Morgen zal op de vergadering van de Executieve een beslissing worden genomen in verband met de voortzetting van de additionele hulp aan kleine en middelgrote ondernemingen, met name in welke vorm en volgens welke modaliteiten dit zal geschieden. Het ligt in de bedoeling op het vlak van het personeelsbeleid daaraan de nodige consequenties te verbinden, zodat de dossiers ook kunnen worden afgewerkt.

Herhaaldelijk heb ik kritiek gehoord op het feit dat vele dossiers vooraf met de Vlaamse sociale partners in het VESOC worden besproken. Ik zou mij tegen deze kritiek willen afzetten. Het is van zeer groot belang voor een nieuw economisch beleid dat het kan steunen op de consensus van al degenen die daarbij zijn betrokken. Welnu, in het VESOC hebben wij gelukkig deze consensus tot nog toe kunnen bereiken en ik acht het van zeer grote betekenis dat wij in de toekomst alle mogelijke inspanningen doen om inderdaad deze consensus te bewaren. Dit sluit vanzelfsprekend niet uit dat de beslissingen door de Executieve of, naar gelang het geval, door de bevoegde Minister worden genomen. Niemand denkt eraan het normale spel van de democratie uit te hollen of ge-

Geens

woonweg opzij te zetten, integendeel. Ik geloof trouwens dat wij voldoende het bewijs hebben geleverd van het feit dat belangrijke beslissingen in de commissies van de Raad en in openbare vergadering kunnen worden besproken.

De heer A. Denys : De bespreking binnen het VESOC is geen kritiek. Ik heb mij misschien slecht uitgedrukt, maar het gaat vooral om het feit dat wij de besprekingen in het kader van het VESOC-overleg noch in de commissie noch in de Raad te horen krijgen. Het was vooral dit accent dat ik wilde leggen, met name dat de talrijke thema's die aldaar behandeld worden ook in de commissie aan bod zouden kunnen komen.

Minister G. Geens : Ik begrijp uw standpunt, maar ik geloof dat wij tot nog toe altijd ons uiterste best hebben gedaan.

Het thema dat ik thans wil behandelen, betreft het beleid van de ondernemingen in moeilijkheden. Wij hebben hieraan een volledige vergadering in de Commissie voor economisch, tewerkstelling+ en energiebeleid gewijd. Men heeft hier verwezen naar de reserves gemaakt door de werknemersorganisaties, omdat nog geen oplossing was gevonden voor het systeem van het preventieve ingrijpen. Tijdens de laatste vergadering van het VESOC werd het probleem niet behandeld. Morgen is aan de agenda van de Vlaamse Regering een nota betreffende het operationeel maken van de afspraken die hieromtrent werd gemaakt. Wij moeten ertoe komen dat een reëel preventief beleid wordt gevoerd en dat wij niet steeds moeten tussenkomen wanneer het veel te laat is.

Een globale nota over het industrieel beleid is in voorbereiding en zou reeds lang zijn neergelegd indien wij niet stonden voor het probleem van de nationale sectoren. Ik heb hierover gisteren in de openbare vergadering van de Raad reeds gesproken naar aanleiding van het probleem in verband met de lasten uit het verleden. Naar mijn opvatting – en dat is ook deze van de Executieve – moet aller-

eerst het probleem van de lasten uit het verleden geregeld worden. Men moet de bestaande wetten eerst uitvoeren en dit veronderstelt vanzelfsprekend een oplossing naar de geest en de letter van de wet van 9 augustus 1980.

Wanneer over de regionalisering van de nationale sectoren wordt gesproken, is het nogal duidelijk dat, wat ons betreft, dit alleen kan indien daardoor de slagvaardigheid van ons eigen beleid wordt vergroot – ik citeer de beleidsverklaring – en wanneer dit gebeurt met eigen financiële middelen door de Gewesten.

Van deze stelling kunnen wij niet afgaan, omdat ze anders trouwens een bom zou leggen onder de ontwikkeling van het eigen Vlaams economisch beleid. Het is juist dat de Commissie nog niet geïnformeerd werd over de definitieve resultaten van de werkgroep Beernaert die precies wat ons betreft, dit onderzoek doet, omdat deze werkgroep nog niet klaar is. U werd wel allen van de tussentijdse resultaten op de hoogte gebracht, op grond waarvan de Executieve een beslissing heeft genomen, met name dat na de overdracht van de middelen uit de nationale begrotingen, alle bestaande fondsen zullen afgeschapt worden, dus meer dan tien of zelfs meer dan vijftien. Deze zullen onderbracht worden in een drietrapsstructuur waarbij een fonds wordt opgericht voor onderzoek en ontwikkeling, één voor de directe investeringshulp en één voor de afzetbevordering. Hiermede antwoord ik ook op een vraag gesteld door verslaggever, de heer Bockstal. Het is duidelijk dat implied powers impliceren dat wij op het vlak van de afzetbevordering ook in het buitenland initiatieven kunnen nemen.

In verband met de deelname van het openbaar initiatief aan het nieuwe industriële beleid kan ik stellen dat deze efficiënt is en trouwens ten hoogste wordt geapprecieerd.

Ik heb herhaaldelijk gezegd dat het belangrijk programma op het vlak van de informatica, van de bio-technologie, werd op gang gebracht, mede dank zij de Gewestelijke Investeringsmaatschappij. Deze maatschappij beschikt over voldoende middelen. Er

blijven nog voor 100 miljoen vastlegingskredieten over van verleden jaar en voor eenzelfde bedrag aan ordonnanceringskredieten. Daaraan zal dit jaar 100 miljoen worden toegevoegd, zowel in vastleggingen als in kredieten. Dit volstaat voor de activiteiten. Uw amendement, mijnheer De Batselier, wijkt hiervan trouwens niet zoveel af. Er is hoogstens een verschil van 50 miljoen wat de ordonnanceringskredieten betreft. De ordonnanceringskredieten zoals nu ingeschreven volstaan om de hele ontwikkeling van de maatschappij dit jaar te kunnen opvangen. In ieder geval zal de Gewestelijke Investeringsmaatschappij in haar expansie en haar ontwikkeling niet worden afgeremd door een tekort aan begrotingskredieten.

De heer Dhoore alsmede de heren Vanvelthoven en Desaeysere hebben vragen in verband met Limburg gesteld. Ik heb ook de persconferentie van de Gouverneur gelezen. Ik ken deze signalen reeds lang. Ik heb trouwens herhaaldelijk een bezoek aan Limburg gebracht en kan op bepaalde zaken uitstekend antwoorden.

De Vlaamse Executieve heeft ervoor gezorgd dat Limburg blijvend is erkend als ontwikkelingszone voor de toepassing van de economische expansiewetgeving en dat in het geheel van de expansiezones, Limburg de helft vertegenwoordigt. De andere helft zijn zones die van tijdelijke aard zijn of waar de steun is beperkt.

Bovendien zijn, van de 150 ha T-zones in Vlaanderen gelocaliseerd, er 100 ha samengebracht in het noord-oosten van het land, in het oosten van Vlaanderen waarvan 50 ha in Limburg.

Ook hebben wij prioriteit gegeven voor de installatie van Simona in Limburg, niettegenstaande het feit dat vanuit andere arrondissementen hierop ook werd aangedrongen.

Wanneer dit nog niet verder staat, is dat gewoon te wijten aan materiële omstandigheden, met name dat geen kabels beschikbaar waren.

Het banenplan voorziet het toewijzen van BTK's en DAC's – ik heb reeds gezegd hoever het daarmee stond – rechtstreeks evenredig met het aantal

Geens

werklozen in de sub-gewesten. Wat de sub-regionale tewerkstellingsdienst Van Limburg betreft, vallen Tongeren en Hasselt samen. Dit zal ongetwijfeld, indien initiatieven van onderuit loskomen, praktisch een verdubbeling betekenen van een aantal posten die op dit ogenblik op deze manier tot stand zijn gekomen. Het is juist dat op dit stuk Limburg in het recente verleden in aanzienlijke mate werd benaandeeld.

Er zijn andere collega's die op het stuk van de openbare investeringen inspanningen doen naar Limburg toe, zoals in de sector huisvesting, het leefmilieu en in het kader van de concrete toepassing van de wetgeving op de economische expansie. Wanneer zich nieuwe initiatieven aanbieden, worden die trouwens bij prioriteit naar Limburg geleid. Dit geldt voor een aantal dossiers waarover nog geen definitieve beslissing is genomen en die ik hier bijgevolg niet kan opsommen.

Het is dus niet juist dat men vanuit de Vlaamse Regering voor de specifieke noden van Limburg geen belangstelling opbrengt. Ik wil er echter wel op wijzen – en de heer Dhoore zal mij niet tegenspreken – dat men niet mag verwachten dat de Vlaamse Regering alléén de problemen van Limburg zal oplossen. Wij zullen daar voor 100 procent – en als het moet voor méér – onze bijdrage in leveren omdat het over specifieke behoeften gaat die groter zijn dan elders. Het veronderstelt echter ook initiatieven van onderuit. Het houdt ook verband met het nationale beleid, onder meer de maatregelen getroffen op het vlak van de afbouw van ziekenhuizen en andere verzorgingsinstellingen die daar een andere impact hebben. Ook hieraan kan tegemoetgekomen worden wanneer wij de programmatie opstellen van de ziekenhuizen in Vlaanderen. Binnen enkele dagen zullen wij trouwens in de Executieve de samenstelling van de programmatiecommissie kunnen goedkeuren en zij kan dan aan het werk, rekening houdend ook met de specifieke behoeften die in Vlaanderen bestaan.

Er werden een aantal vragen gesteld

in verband met het energiebeleid.

Het rationele energieverbruik is, zoals men weet, een nationale materie. Wij hebben echter wel, vooral voor de dossiers in verband met uitbreiding van investeringen, grote betekenis gehecht aan energiebesparing.

Voor de energierecuperatie is er een krediet van 50 miljoen voorzien, waaraan toe te voegen 50 miljoen van verleden jaar. Er wordt een fonds opgericht, waarvoor wij thans de richtlijnen voor zijn werking opstellen. Het wordt dus zeer binnenkort operationeel, maar het gaat hier andermaal om initiatieven die van onderuit moeten komen.

Het decreet op de concessies wordt uitgevoerd. Er is een probleem inzake de eigendomsverhoudingen. Anderzijds heb ik er op gewezen dat nog geen aanvraag vanwege de betrokken maatschappij is binnengekomen wat betreft de uitbreiding van de verpachting. Wanneer wij deze aanvraag ontvangen, zal zij onmiddellijk worden afgehandeld.

Met de valorisatie van de Kempense steenkoolmijnen zitten wij volop in het probleem van Chooz. Er is door de regering geen beslissing genomen, zoals verleden week in de Kamer van Volksvertegenwoordigers nog werd gezegd.

Er worden studies ondernomen over Chooz, evenals over het probleem van een kolencentrale, dan wel over andere vormen van electriciteitsproductie.

Wij weten allemaal dat de rendabiliteit van een kolencentrale de jongste tijd nog aanzienlijk is verhoogd.

Laten wij bijgevolg de uitslag van dit onderzoek afwachten. Ik hoop dat het vlug zal gebeuren en dat in het kader van de energiebehoeften van het land, en ons anderzijds refererend naar de kostprijs, een beslissing zal kunnen genomen worden. Het debat dat wij daarover hebben gehad in de Vlaamse Raad heeft trouwens dezelfde conclusies onderstreept.

Van de andere kant moet ik in verband met uw suggestie om aan Sidmar een grotere afname van de Kempische

kolen te laten opleggen, forfait geven. Dit is een nationale aangelegenheid. De vraag moet in de Kamer worden gesteld.

De heer L. Dhoore : Dat is inderdaad juist, maar in het kader van de goede relaties tussen de Executieve en de bedrijven in Vlaanderen, belet u niets dat u dit zonder kontrakt moet kunnen afsluiten en dat de bedrijven daartoe in de toekomst overgaan.

Minister G. Geens : Ik zal dit graag doen, want de relaties zijn inderdaad uitstekend, ik hoop dat zij uitstekend blijven, zelfs nadat zij meer steenkool zullen hebben afgenomen. Ik wens in elk geval op dat vlak inspanningen te doen.

Mijnheer de Voorzitter, geachte vergadering, tot slot wil ik nog antwoorden op de vraag van collega Desutter in verband met de gemeenschappelijke projecten.

Het dossier bevindt zich in het departement van Landbouw. Het is een nationale bevoegdheid. Dit neemt echter niet weg dat in het kader van de expansiewetgeving de initiatieven vanuit de rederscentrale kunnen worden opgedreven. Het dossier waarop de heer Desutter doelt, is een aangelegenheid van onderzoek en bijgevolg is het ter behandeling in het departement van Landbouw.

Ik ben het ermee eens dat het COI uitstekend werk heeft verricht. Inderdaad, een van de redenen van de operationaliteit van deze instelling ligt precies in de soepele juridische structuur die aan de grondslag ligt van dit initiatief. Er kan geen sprake van zijn de soepelheid van de instelling in het gedrang te brengen, wat niet uitsluit dat andere juridische formules kunnen worden gezocht en gevonden. Ik heb op dat stuk geen enkel a priori. Vanzelfsprekend zal worden nagegaan in hoeverre, rekening houdend met de opdrachten die deze instelling vervult, de bestaande juridische structuur nog adequaat is. Ik wil erop wijzen dat de hele activiteiten van de Vlaamse Regering op dat stuk wordt voorbereid door een begeleidingcommissie, die trouwens uit de verschillende leden van de Executieve is

Geens

samengesteld. Tot nog toe werden alle beslissingen genomen op voorstel van deze begeleidingscommissie. De bedragen die in de begroting zijn ingeschreven werden eveneens door deze commissie vooropgesteld. Wellicht is het eigenaardig dat er een verschil is in de kredieten voor dit jaar ten opzichte van deze van verleden jaar. Dit spruit voort uit het feit dat uitsluitend in vastleggingen worden ingeschreven de contracten die worden aangegaan, terwijl in de ordonnancerings alleen maar de mogelijke facturen worden opgenomen. Met de bestaande ordonnanceringskredieten is trouwens de integrale betaling verzekerd. Met de vastleggingskredieten is het vooropgesteld plan van onderzoek eveneens gewaarborgd.

Aansluitend ten slotte bij het betoog van de heer Dupré wil ik de aandacht vestigen op het feit dat wij, jammer genoeg, onvoldoende statistische gegevens hebben om de ontwikkeling van de economie in noord en zuid zeer nauwkeurig te volgen. Ik heb aan de Nationale Bank gevraagd om regionale conjunctuurindicatoren op te stellen. Zij is op mijn verzoek ingegaan en deze indicatoren worden gepubliceerd. Maar het is nogal duidelijk dat er een bepaalde termijn verloopt eer men uit en dergelijke thermometer iets kan afleiden.

Geleidelijk aan worden de instrumenten tot stand gebracht waarbij de ontwikkeling op economisch gebied van het Vlaamse land nauwkeurig kan worden nagegaan, zodanig dat wij duidelijk ke maatregelen kunnen nemen die direct inspelen op de problemen zoals ze zich voordoen.

Niettemin moet ik erop wijzen dat nu uit de gegevens voldoende blijkt dat de economische heropleving in het Vlaamse land een zeer sterke vlucht heeft genomen. Het gaat om de ontwikkeling van de investeringen en dit is ook belangrijk. Ik zou analoge gegevens kunnen verstrekken over de ontwikkeling van de werkloosheid. De werkloosheid bij de jongeren is in de eerste helft van maart in Vlaanderen met meer dan 1100 verminderd. Dat is verhoudingsgewijze meer dan het dubbele van de vermindering in de

rest van het land. Er zijn allerlei gunstige indicaties. Dit wil evenwel niet zeggen dat het probleem is opgelost.

Ik kom terug bij mijn uitgangspunt. We moeten ervan uitgaan dat voor het Vlaamse land de targets, de doelstellingen voldoende hoog moeten zijn. Deze doelstellingen kunnen worden bereikt in overleg en samenwerking. Daaraan hebben wij het meest behoefte. Ik hoop dat wij er zullen in slagen deze samenwerking blijvend in stand te houden. **(Applaus bij verschillende leden)**

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Neen)**

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Wij onderbreken thans even het begrotingsdebat om de bespreking van het ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen aan te vatten.

ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen — 174 (1982-1983)-Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Marchand, verslaggever, heeft het woord.

De heer C. Marchand, verslaggever **(op de tribune)** : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, aan de orde is de wijziging van het decreet betreffende het beheer van afvalstoffen van 2 juli 1981.

Als verslaggever volstaat het een korte toelichting bij het verslag te verstrekken. Misschien is het goed te her-

inneren aan de bedoeling van het afvaldecreet van 2 juli 1981. Dit wordt trouwens duidelijk vermeld en omschreven in artikel 2 van het desbetreffende decreet en luidt als volgt : „Dit decreet heeft tot doel de gezondheid van de mens of het milieu tegen de schadelijke invloed van afvalstoffen te vrijwaren door het ontstaan van afvalstoffen te voorkomen, door het hergebruik, de terugwinning en het recycleren van afvalstoffen te bevorderen en door het verwijderen van ontstane afvalstoffen te organiseren.”

Ik meen aldus dat door het Vlaamse Gewest de belangrijke achterstand werd weggewerkt ten overstaan van onze buurlanden inzake de wetgeving op het beleid van de afvalverwijdering.

Het is u allen bekend dat het aantal stortplaatsen, waar op verantwoorde wijze kan worden gestort, beperkt is en meteen ook het volume van het afval. De betrachting is en blijft de aangewezen mogelijkheden zo zuinig mogelijk te beheren en te benutten. Nu blijkt dat heel wat om niet te zeggen het merendeel van de afvalstoffen, die bij ons worden gestort, of in elk geval een belangrijk deel ervan, niet van onze eigen bodem afkomstig zijn. De memorie van toelichting toont duidelijk aan dat het gaat om belangrijke hoeveelheden. Maar, dat het ook gaat over chemisch en ander probleemafval waarvan de samenstelling bepaalde risico's kan inhouden voor de mens en het leefmilieu. Het is vanzelfsprekend dat de controle op de samenstelling van dergelijke invoer heel wat diverse problemen met zich brengt. Die controle is, gelet op de omvang en op de verscheidenheid van deze aanvoer, praktisch onuitvoerbaar.

De bedoeling van deze decreetwijziging is de afvalstoffen ontstaan in een ander land, want daarover gaat het, niet meer bij ons te laten storten of in elk geval drastisch te beperken. Daarom wordt aan de Raad voorgesteld, in het decreet betreffende het beheer van afvalstoffen van 2 juli 1981, een artikel 6bis in te voegen dat luidt als volgt :

„§ 1. Het is verboden afvalstoffen afkomstig van buiten het Belgisch

Marchand

grondgebied te storten.

§ 2. In afwijking van het bepaalde in § 1 kan de Vlaamse Executieve onder de voorwaarden die zij bepaalt, en met eerbiediging van het plan bedoeld in artikel 14, afwijkingen toestaan."

Voor het overige meen ik te mogen verwijzen naar het u overgemaakte commissieverslag ter zake. Zoals u kan opmerken werden in de commissie heel wat uiteenlopende vragen gesteld, behandeld en ook beantwoord.

Ik meen dat deze wijziging van decreet een belangrijke stap is in de goede richting, vooral dan voor een betere beheersing van het probleem der afvalstoffen.

Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, de commissie heeft het ontwerp eenparig aangenomen. Ik verzoek de Raad zich hierbij te willen aansluiten en het ontwerp te willen goedkeuren. **(Algemeen applaus)**

De Voorzitter : De heer Ansoms heeft het woord.

De heer J. Ansoms (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, namens de CVP-fractie dank ik de verslaggever voor dit korte en duidelijke verslag.

Bij het begin van deze korte uiteenzetting wens ik de Gemeenschapsminister Lenssens te feliciteren met dit vlugge en kordate optreden ten aanzien van het hemelstergend milieuprobleem, met name de massale en ongecontroleerde aanvoer van Nederlands afval in ons land.

Inderdaad, een vlug optreden : het is pas enkele maanden geleden, met name op 14 december 1982, dat wij van op dit spreekgestoelte tijdens een interpellatie dit probleem ter discussie brachten in deze Raad. En terecht heeft toen de Gemeenschapsminister gezegd dat hij op dat ogenblik geen enkel juridisch been had om op te staan om deze afvalstroom tegen te houden. In dit verband verwees hij toen naar het Verdrag van Rome, de Beneluxconferentie en het bestaande decreet van 2 juli 1981 inzake het be-

heer van afvalstoffen. Zeer vlug hebt u zich zelf dit juridisch been toegemeent door vandaag een wijziging van het afvaldecreet ter stemming te leggen, een wijziging die waarschijnlijk een unanieme goedkeuring zal krijgen.

En terecht. De voorgestelde wijziging is immers een zeer kordate maatregel ; het voorgestelde artikel 6bis verbiedt immers eenvoudigweg het storten van buitenlands afval in onze bodem. Een kordate maatregel, maar ook de enig juiste. Want de afvalstroom, die zeer aarzelend op gang kwam, is vorig jaar aangegroeid tot een ware stortvloed van 800.000 ton per jaar en heeft daarmee 1/7 bereikt van de totale Vlaamse afvalberg. En dat het hier niet alleen onschuldig huisvuil betreft, is intussen reeds geweten ; bijna de helft van het ingevoerde afval is van industriële oorsprong.

Vanuit onze fractie juichen wij dus een radicale maatregel toe. Maar u begrijpt, mijnheer de Minister, dat het uitvaardigen van maatregelen één zaak is, ze toepassen een andere. Vandaar dat de controle zo belangrijk zal worden. Het betreft hier immers een miljoenenhandel - 300 à 400 frank per ton is een normale prijs. Alles laat dus vermoeden dat men alles, maar dan ook alles, zal uitproberen om dit decreet te omzeilen.

De controle dient dan ook zo vroeg mogelijk te gebeuren, liefst bij het overschrijden van de grens. Ik herhaal dan ook hier mijn suggestie om de douane zo dicht mogelijk bij deze controle te betrekken. Een douanier is immers gewoon te werken met een zeer gedetailleerd en een duizenden codenummers omvattend tarievenboek. Elk goed wordt immers bij de invoer in al zijn bestanddelen ontleed en gecodificeerd en getarifeerd. Het zou dus niet zo erg zijn wanneer men het uitgebreid en gedetailleerd formulier, dat vervat ligt in het ministerieel besluit van 23 september 1982, houdende nadere regelen omtrent het meldingsformulier van afvalstoffen, zou toevoegen aan dit dikke tarievenboek.

Anderzijds durven wij u ook suggereren, mijnheer de Gemeenschapsmi-

nister, om zeer nauwe contacten te onderhouden met de rijkswacht en de politiecorpsen en de betrokken gemeentebesturen. Deze instanties zullen met plezier het OVAM-personeel in haar controle-activiteiten bijstaan. Deze plaatselijke verantwoordelijkheden dienen echter wel zeer goed geïnformeerd te worden over hun rechten. Te dikwijls durven zij niet optreden, omdat zij schrik hebben van de kapitaalkrachtige stortbaronnen, schrik omdat de mogelijke schadeëisen uiteindelijk op hun hoofd zouden terechtkomen.

Ik deel dus niet zozeer de onrust van sommige leden uit de commissie die aangedrongen hebben op een betere en beperkende omschrijving van het begrip „buitenlands afval". Immers, een te strikte omschrijving zou bepaalde industrieën, die afvalstoffen als grondstof invoeren, in moeilijkheden brengen. Wij denken in dit verband aan de papiernijverheid, aan de non-ferro-industrie enzovoort. En wanneer men dit decreet wenst te omzeilen door bijvoorbeeld Nederlands afval in België te compacteren om het daarna te storten, moet men weten dat hiervoor op dit ogenblik niet de nodige uitrusting bestaat. En een nieuwe compacteringsfabriek of breekinstallatie is onderworpen aan een vergunning. Dus, deze mogelijke misbruiken kan men zelf voorkomen.

Een andere opmerking betreft de massale aanvoer van dierlijke faecaliën vanuit Nederland. Persoonlijk zijn wij de mening toegedaan dat de bestaande wetgeving de mogelijkheid biedt om nu reeds op te treden. Ofwel worden faecaliën op de grond verspreid en zullen wij, wanneer zij een vervuiling teweegbrengen, vallen onder de wet van 26 maart 1971 betreffende de bescherming van het oppervlaktewater, ofwel wordt dit spul opgeslagen in grote containers, en dan is een degelijke installatie vergunningsplichtig.

De controle zal dus het sluitstuk zijn van dit decreet. Ik begrijp, mijnheer de Minister, dat u hier in het openbaar niet in detail het controlesysteem, dat u denkt in te voeren, kunt mededelen, want er wordt ook in Nederland meegeuisterd. Maar als inwoner van de getroffen streek begrijpt u dat ik graag

Ansoms

enige geruststellende verklaringen zou willen horen uit uw mond.

Na de controle, gaat mijn tweede bekommernis uit naar de juiste interpretatie van paragraaf 2 van het nieuwe artikel 6bis. Hierin lezen wij immers : „in afwijking van het bepaalde in paragraaf 1 kan de Vlaamse Executieve onder de voorwaarden die zij bepaalt, en met eerbiediging van het plan bedoeld in artikel 14, afwijkingen toestaan”... Mijnheer de Minister, ik hoop dat u deze paragraaf zeer letterlijk zult interpreteren en toepassen, in de eerste plaats omdat het vermelde plan het sluitstuk vormt van de afvalverwerking in Vlaanderen. Van dit plan dat, na een grondige studie en een ruime consultatie, tot stand zal komen, zou zo weinig mogelijk afgeveken worden.

En wanneer het ernstig opgesteld wordt en enkel rekening houdt met de soort en de hoeveelheid van de afvalstoffen die jaarlijks ontstaan en de verwachte ontwikkeling in de toekomst, zoals vermeld in artikel 14, § 2, ten tweede zal dit logischerwijze leiden tot de conclusie dat er in Vlaanderen geen plaats is voor Nederlands afval.

In de tweede plaats zou een enge interpretatie ons zeker nog meer dan een jaar behoeden voor een mogelijke afwijking. Immers, de artikelen 16, 17 en 18 van het afvaldecreet voorzien een zodanig uitgebreide consultatieve procedure, dat een goedkeuring van een afvalplan waarschijnlijk niet te verwachten is voor half volgend jaar.

Mijnheer de Minister, namens de CVP-fractie, mag ik zeggen dat wij zeer gelukkig zijn met uw kordaat optreden en met dit decretaal initiatief. Dat geluk zou zelfs in een gevoel van blijvende gemoedsrust kunnen overgaan, wanneer wij concrete en geruststellende verduidelijkingen kregen over de toepassingsmodaliteiten, de controle en de juiste interpretatie van paragraaf 2, handelend over de mogelijke afwijkingen. Ik dank u. (**Applaus bij de CVP**)

De Voorzitter : De heer Sleenckx heeft het woord.

De heer J. Sleenckx (op de tribune) :

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ook vanuit de SP-fractie zou ik de heer Marchand willen danken voor zijn uitstekend verslag.

Het is vanzelfsprekend zo dat ik het op heel wat punten eens ben met wat de heer Ansoms heeft gezegd, op één uitzondering na en daarop zal ik straks terugkomen.

Mijnheer de Minister, het verheugt mij dat u zo vlug heeft gereageerd op de acties van de bevolking van de Noorderkempen om paal en perk te stellen aan de massale, ongecontroleerde en onverantwoorde toevoer van afvalstoffen vanuit Nederland naar ons grondgebied. U heeft inderdaad, zo vlug u kon – dat wens ik toch te onderstrepen – een ontwerp van decreet ingediend. Daarvoor zijn de mensen van de Noorderkempen en ikzelf u bijzonder dankbaar, dat wou ik toch vooraf duidelijk beklemtonen.

Mijnheer de Minister, persoonlijk vrees ik een beetje dat het decreet niet sluitend genoeg is. Dit heb ik trouwens reeds in de commissie duidelijk naar voren gebracht.

Artikel 6bis, eerste paragraaf, zegt : „Het is verboden afvalstoffen afkomstig van buiten het Belgisch grondgebied te storten”. Voor mij, mijnheer de Minister, laat u een achterpoortje open en is het decreet niet voldoende sluitend. Waarom ?

Wat gebeurt er bij voorbeeld wanneer afvalstoffen van buiten België in België verwerkt worden ? Ik denk hier onder andere aan het compacteren van afval. Wordt de afval welke in België wordt gecompacteerd, Belgisch afval ? Dat blijft voor mij nog altijd een open vraag.

Vandaar dat ik graag – ik heb dit reeds in de commissie gesteld – bij artikel 6bis, eerste paragraaf, een aanvulling zou hebben gehad. Deze zou luiden : „... ook na verwerking van niet-nuttige grondstoffen”.

Dan eerst, mijnheer de Minister, is uw decreet volledig sluitend en kunnen er geen achterpoortjes meer worden gevonden. Dus, artikel 6bis, eerste paragraaf zou dus als volgt luiden : „Het is verboden afvalstoffen afkomstig van buiten het Belgisch grondgebied

te storten, ook na verwerking van niet-nuttige grondstoffen”.

Besluitend zou ik kunnen zeggen, mijnheer de Minister, dat ik zeer tevreden ben dat u zo vlug heeft gehandeld. Ook ben ik zeer tevreden met het decreet, alleen zat ik nog met dat kleine probleem vermits ik dacht dat er inderdaad nog een achterpoortje open bleef om toch nog afvalstoffen naar België toe te brengen. (**Applaus**)

De Voorzitter : De heer Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, heeft het woord.

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, op mijn beurt wens ik de heer Marchand te danken voor zijn rapport dat klaar en duidelijk de weergave is van de werkzaamheden in de commissie inzake dit kleine ontwerp van decreet.

Ik wens algemeen te stellen dat dit decreet in feite een preventiemaatregel is en derhalve past in het milieubeleid van de Vlaamse Regering, die absolute prioriteit aan een voorkomingsbeleid wenst te geven. Dit decreet is van preventieve aard en hoogdringend omdat de milieu-hygiënische argumenten van een dergelijke dwingende aard zijn dat wij moeten optreden.

Het is het grote volume van de steeds toenemende afvalstoffen, voornamelijk afkomstig uit Nederland in Vlaanderen ingevoerd, dat problemen schept. De inwerkingtreding in 1979 van de Nederlandse wetgeving op de chemische en algemene afvalstoffen, waarbij het storten en het verwerken van afvalstoffen aanzienlijk duurder werden dan in België, is vooral de oorzaak dat Nederlands afval naar Vlaanderen komt.

Dit volume stijgt nog steeds en volgens een extrapolatie van de gegevens, waarover wij beschikken op grond van een telling uitgevoerd door de douane-ambtenaren, zou het ongeveer gaan om 1 miljoen ton afval per jaar. Geachte collega's, dat betekent bijna 20 procent van de eigen productie aan huishoudelijke en industriële afvalstoffen in het Vlaamse Gewest zelf. Deze invoer uit Nederland be-

Lenssens

staat uit 300.000 ton vliegias afkomstig van kolencentrales, en 6 à 800.000 ton industriële en huishoudelijke afvalstoffen.

Welnu, het is duidelijk dat deze toestand een groot milieugevaar inhoudt, en dat accurate controle en toezicht noodzakelijk zijn op de ontoelaatbare afvalstoffen die onze grenzen overkomen. Behalve de vliegias, die per schip wordt aangevoerd, gaat het over 20 à 25.000 vrachtwagenladingen die per jaar onze grenzen oversteken om in de Noorder-Kempen en in de Ruppelstreek hun afvalstoffen te deponeren.

Daaraan dient toegevoegd dat ook op het vlak van lawaai-, stof- en geurhinder dit grote aantal vrachtwagens in de betrokken gemeenten terecht aanleiding geeft tot zorg en kommer van de bevolking.

Een tweede reden waarom wij dit decreet hebben ingediend is dat de planmatige aanpak in Vlaanderen, vooropgesteld in het decreet van 2 juli 1981, in het gedrang komt door het grote volume van de afvalstoffen afkomstig uit Nederland.

Inderdaad, het plan bevindt zich nu in de ontwerpfasen en voorziet dat ook voor Vlaanderen, in de toekomst, een zekere stortcapaciteit zal nodig zijn. Thans, door het steeds stijgende aanvoervolume uit Nederland, komt onze planmatige aanpak in moeilijkheden. Dat is wat ik, bij wijze van inleiding, wenste mede te delen.

Ik zal nu bondig antwoorden op de vragen gesteld door de heren Ansoms en Sleecx.

De heer Ansoms stelde dat het sluitstuk van het decreet de naleving ervan is, dus de controle. Ik beaam zijn stelling volkomen.

Ik dank hem ook voor zijn suggesties inzake toezicht op de naleving van dit decreet wanneer het van kracht zal worden. Ik kan hem tevens volgen waar hij zegt dat wij in openbare vergadering bezwaarlijk tot in de details het plan kunnen ontvouwen dat wij met OVAM hebben opgemaakt om het decreet, te doen naleven. Ik kan hem stellig verzekeren dat wij alle,

maar dan ook alle wettelijke middelen en instanties die te onzer beschikking staan voor deze controle, op gecoördineerde en intensieve wijze zullen aanwenden. Op het ogenblik worden Nederlandse afvalstoffen gestort op 9 stortplaatsen in 7 gemeenten. Het aantal plaatsen waar mogelijke inbreuken kunnen worden gepleegd op het decreet is dus eerder beperkt zodat efficiënte controle mogelijk moet zijn. Nu reeds hebben wij met OVAM een gedetailleerd actieplan opgemaakt, dat ik hier, zoals gezegd, niet in detail wens uiteen te zetten.

De tweede vraag van de heer Ansoms betreft de interpretatie van paragraaf 2 met betrekking tot de afwijkingen die de Executieve kan toestaan onder de voorwaarden die ze zelf bepaalt mits het plan te eerbiedigen. Ik verwijs in dit verband naar het advies van de Raad van State, toegevoegd aan het ontwerp van decreet. Dit luidt : „Eens verordenende bepalingen vastgesteld, kunnen, overeenkomstig de door die bepalingen” – men alludeert op het afvalstoffenplan – „opgelegde voorwaarden, afwijking op het principiële verbod worden verleend”. Dit betekent dat het plan, vermeld onder artikel 14 van het decreet van 2 juli 1981, moet vastgesteld zijn door de Vlaamse Regering met inachtneming van de hele consultatieve procedure die in het decreet ter zake is voorgeschreven. Het plan moet dus vastliggen alvorens de Vlaamse Executieve zelfs maar kan overwegen enige afwijking toe te staan.

Wanneer ik zeg dat het plan pas in ontwerpfasen is en ten vroegste einde 1983, zoniet begin 1984 voor huishoudelijk afval rond kan zijn, terwijl het wellicht voor industrieel afval nog maanden langer zal duren, kan dit voor u de waarborg zijn dat ik die paragraaf 2 zeer letterlijk interpreteer.

Voor zover later bepaalde afwijkingen in overweging worden genomen, zal dit dus pas kunnen gebeuren wanneer het plan vastligt en met inachtneming van de voorwaarden die de Executieve zelf zal bepalen.

Welnu, het is voor mij zeer duidelijk dat deze voorwaarden zeer beperkend en zeer streng zullen zijn. Ze zullen bij voorbeeld, en dat is niet beperkend, betrekking hebben op de aard

van de buitenlandse afvalstoffen, die bij afwijking toch in Vlaanderen zouden mogen worden gestort, op de hoeveelheid, op het stelsel van aanvoer, de frequentie, de geldigheidsduur van een eventuele afwijking en ook op de preciese herkomst. De afwijking zal uitdrukkelijk moeten bepalen van waar het afval, hetzij huishoudelijk, hetzij industrieel, afkomstig is en zelfs de naam van de betrokken industriële bedrijven vermelden.

De heer Sleecx heeft zich verheugd over de spoed waarmee wij op de acties van de bevolking hebben gereageerd. Sinds de maanden september en oktober hebben wij de volle draagwijdte van het probleem erkend. Gedurende weken hebben wij samen met juristen van de OVAM gezocht naar een wettelijke basis om op een andere manier, binnen het decreet, paal en perk te stellen aan de invoer van buitenlandse afvalstoffen.

Nadat gebleken was dat het decreet diende te worden aangevuld, hebben wij initiatieven genomen, zodanig dat wij niet zozeer de bevolking, waarvoor ik tenvolle begrip opbreng, hebben gevolgd, maar eigenlijk gedeeltelijk hebben geanticipeerd op de ellende die deze ongebreidelde invoer voor de mensen meebrengt.

Wat nu de vrees betreft van de heer Sleecx als zouden de teksten niet sluitend genoeg zijn, merk ik op dat wij daarover in de commissie hebben gedebatteerd. De zorg van de heer Sleecx is wat er zal gebeuren als Nederlandse afvalstoffen in België worden gecompacteerd, dit is verwerkt. Ten eerste is er de vraag of het om verwerken gaat zodanig dat dat hier zou kunnen gebeuren, want wij verbieden enkel het storten. Welnu, wat is compacteren ? Dat is eigenlijk het conditioneren van afvalstoffen om het transport gemakkelijker en goedkoper te kunnen laten verlopen. Ik meen dus dat enkel het compacteren van buitenlands afval het karakter zelf van het buitenlands afval niet wijzigt in binnenlands afval. Dat is voor mij zeer duidelijk.

Wanneer wij thans naar de praktijk kijken dan stellen wij vast dat vele kilometers in de omtrek van de zeven betrokken gemeenten, er geen enkele verwerkingsinstallatie is die compac-

Lenssens

teert, zodanig dat de vrees zeer klein is dat de importeurs of de Nederlandse voortbrengers of ophalers van afval nog eens de bij komende transportkosten en de kosten voor het compacteren zouden betalen, alvorens het in één van de kleiputten te dumpen.

U mag ten slotte ook niet vergeten dat bij inbreuken op dit decreet de algemene strafmaatregelen, vervat in het decreet van 2 juli 1981, van toepassing blijven en uiteraard ook gelden voor de stortuitbaters, dus de vergunninghouders van stortplaatsen, die de bepalingen van het decreet niet zouden toepassen.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren ik dacht hiermee een antwoord te hebben gegeven op de vragen door de collega's Ansoms en Sleenckx gesteld.

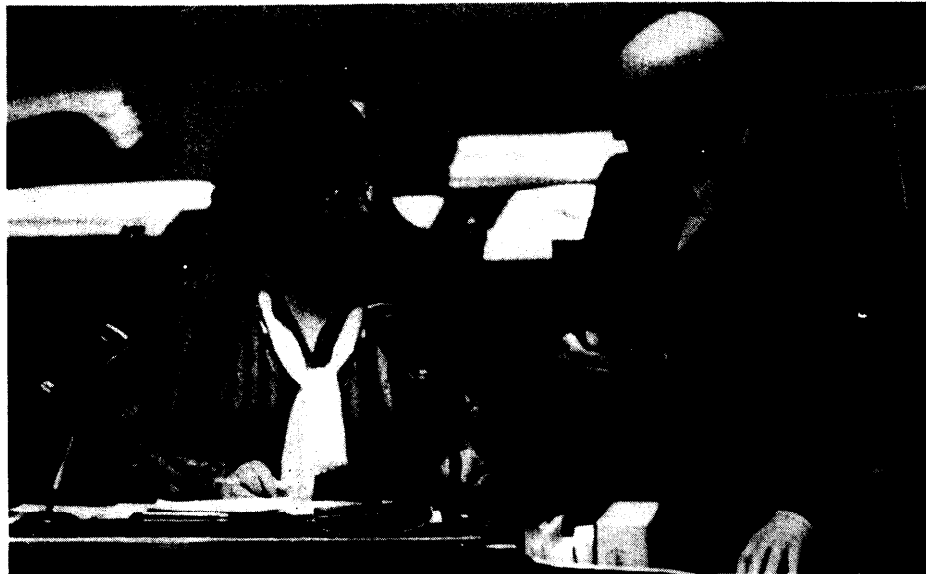
Ik dank alvast de leden van de Raad die de steun van hun fractie hebben beloofd om dit decreet goed te keuren.

De heer H. Suykerbuyk : Mijnheer de Minister, ik wens u een vraag te stellen betreffende de douane. Is het zó dat die slechts kan optreden op het ogenblik dat het wetsvoorstel, in het nationale Parlement ingediend, wet wordt? Of kan de douane nu al optreden? Ik weet wel dat de douane slechts kan optreden wanneer het voorstel in verband met het verbieden van de import, wet wordt. Maar kan de douane, ingevolge dit decreet, reeds optreden in de zin van het opstellen van een procesverbaal?

Minister J. Lenssens : Neen, maar de douane kan wel worden ingeschakeld in het toezicht op de toepassing van het decreet en van dit decreet als het morgen door de Vlaamse Raad wordt aangenomen.

De heer H. Suykerbuyk : Dit betekent dus dat zij een proces-verbaal kan opstellen.

Minister J. Lenssens : Neen, zij heeft alleen een signalisatiefunctie, een registratiefunctie, die zij trouwens nu reeds uitoefent. Sinds december wordt elke dag in een aantal grensposen notitie genomen van alle inkomende transporten. U weet, mijnheer

Mevrouw G. Devos (CVP), Eerste Ondervoorzitter, neemt het voorzitterschap waar. Naast haar : de heer H. Vandenberg, Griffier—Secretaris-generaal van de Raad

Suykerbuyk, dat de in-, uit- en doorvoer van afvalstoffen, krachtens de bijzondere wet op de staatshervorming van 8 augustus 1980, tot de nationale bevoegdheid behoort en dat collega Aerts, Staatssecretaris voor volksgezondheid en leefmilieu, een voorontwerp van wet heeft opge maakt waardoor de in-, uit- en doorvoer van afvalstoffen zal worden gereguleerd.

De heer D. Vervaeet : Mijnheer de Minister, in het nationale Parlement heb ik aan Staatssecretaris Aerts daarover een vraag gesteld. De controle op het grensoverschrijdende vervoer van afvalstoffen ressorteert onder de bevoegdheid van de Staatssecretaris. De heer Aerts heeft er evenwel aan toegevoegd dat het ging over de controle op giftig afval. Mijn vraag is nu of de controle op het andere afval, onder andere huishoudelijk afval, niet onder uw bevoegdheid valt.

Minister J. Lenssens : Mijnheer Vervaeet, ik weet niet juist wat de strekking van uw vraag en het antwoord van collega Aerts is geweest. De Vlaamse Regering — ook de Vlaamse Raad — is evenwel bevoegd voor de uitvoering van de wet van 1974 inzake

de giftige afvalstoffen, zoals wij uiteraard ook voor de niet-giftige afvalstoffen bevoegd zijn.

De heer D. Vervaeet : Mijnheer de Minister, wat gebeurt er als de controle op het grensoverschrijdende vervoer van afvalstoffen onder de bevoegdheid van Staatssecretaris Aerts ressorteert?

Minister J. Lenssens : Naarmate de controle een uitvoering is van de wet van 1974 op de giftige afvalstoffen en deze afvalstoffen zich op Vlaamse bodem bevinden, zijn wij bevoegd. Wij kunnen geen nieuwe regels stellen inzake giftige afvalstoffen, de normering blijft onder nationale bevoegdheid, maar de uitvoering van de bestaande wet behoort ontegensprekelijk tot de bevoegdheid van de Vlaamse Regering. De in-, uit- en doorvoer van afvalstoffen is een nationale materie. Wellicht heeft de wetgever van de bijzondere wet van 1980 zich geïnspireerd op de buitenlandse aspecten die daarmee verband houden. **(Applaus bij de CVP en de PVV)**

De Voorzitter : De heer Sleenckx heeft het woord.

De heer J. Sleenckx : Mijnheer de Voorzitter, de Minister heeft duidelijk geantwoord op de vragen die ik heb gesteld en heeft aldus mijn vrees grotendeels weggenomen.

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Nee)**

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking.

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 107 quater van de Grondwet.

— **Aangenomen.**

Artikel 2

Een artikel 6 bis, luidend als volgt, wordt in het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen ingevoegd :

„Artikel 6 bis

§ 1. Het is verboden afvalstoffen afkomstig van buiten het Belgisch grondgebied te storten.

§ 2. In afwijking van het bepaalde in § 1 kan de Vlaamse Executieve onder de voorwaarden die zij bepaalt, en met eerbiediging van het plan bedoeld in artikel 14, afwijken toestaan.”

— **Aangenomen.**

De Voorzitter : De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen woensdag 23 maart om 15 uur de hoofdelijke stemming over het gehele ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende

de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 — 8 (1982-1983) — Nrs. 1 (+ Bijlagen 1 tot VII) tot 5 — 7 (1982-1983) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67,9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking over het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 met de daaraan toegevoegde interpellaties van de heer Walter Peeters tot Minister Steyaert en tot Minister Akkermans.

LEEFMILIEU EN WATERBELEID

De Voorzitter : Wij behandelen nu de materie waarvoor Minister Lenssens bevoegd is, met name leefmilieu en waterbeleid.

De heer Capoen, verslaggever, heeft het woord.

De heer M. Capoen, verslaggever (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de bespreking van de begroting van leefmilieu en waterbeleid werd door de Minister ingeleid met een toelichting op zijn beleid aan de hand van een uitvoerige nota.

Een eerste belangrijk hoofdstuk in dit beleid betreft het probleem van het storten van afval dat wordt geregeld door het afvalstoffendecreet van 2 juli 1981 waarin het OVAM als beheersinstrument werd opgericht. Centraal in het afvalstoffenbeleid staat de preventie van hinder en verontreiniging

waarbij tevens de nadruk wordt gelegd op een sterker toezicht en een controle op het naleven van de bestaande besluiten. De investeringen gebeuren op basis van een onderzoek naar de maximale efficiëntie teneinde voor de nieuwe en bestaande installaties een zo hoog mogelijke benuttingsgraad te bekomen. Tevens wordt er gestreefd naar een vermindering van de geproduceerde afval en naar een milieuvriendelijkere omgang met afval door enerzijds de technologische ontwikkeling in deze richting aan te moedigen en anderzijds het publiek beter te informeren over de mogelijkheden daartoe.

De concrete lijnen in het afvalstoffenbeleid zijn : ten eerste het inventariseren van alle gegevens in verband met afvalstoffen. Voor huishoudelijke afvalstoffen is dit reeds gebeurd maar voor de industriële afvalstoffen liggen de zaken wat moeilijker. Dit zal gebeuren via de meldingsplicht.

Grootscheepse acties werden ondernomen tot sanering van de stortplaatsen en sluiting van de illegale stortplaatsen. Het probleem van de aanvoer van Nederlands afval zal nu wel geregeld zijn met het decreet dat zopas ter bespreking is voorgelegd. Wij sluiten ons graag aan, mijnheer de Minister, bij de lof die u werd toegezwaaid voor uw kordaat en snel optreden in verband met deze problematiek.

Een derde beleidslijn gaat over het toezicht.

— **Mevrouw G. Devos, Eerste Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.**

Er zal worden gestreefd naar een minimum aantal stortplaatsen via het nieuw vergunningssysteem dat in voege zou treden vanaf 15 mei eerstkomend. Het afvalstoffenbeheer gebeurt met de logistieke steun van OVAM.

Om dit mogelijk te maken worden 650.000.000 frank voorzien voor de gemeenten en 150.000.000 frank voor het investeringsprogramma van OVAM.

Wat de probleemafvalstoffen betreft, blijkt er een grote noodzaak te be-

Capoen

staan aan verwerking. Daaromtrent moet zeer in het kort een beslissing worden getroffen. Wij hopen dat de Minister tijdens dit debat meer concreet kan zeggen waar we staan in verband met dit probleem.

Inzake de **milieueffingen** werd het principe reeds vastgelegd in een basisdocument. Uitgangspunt hierbij is het heroriënteren van produktie en verrijdingsmethoden naar meer milieuvriendelijke werkwijzen en dit door het invoeren van financiële steunmaatregelen.

Een tweede grote hoofdstuk betreft de bescherming van het leefmilieu. Het heeft vooral betrekking op de bestrijding van luchtverontreiniging en lawaai hinder, vooral door een preventief beleid. „Preventief” is een woord dat geregeld terugkomt in de uiteenzetting van de Minister. Het lijkt wel de rode draad te zijn in zijn beleid. Bij de bestrijding van de luchtverontreiniging ten gevolge van de verwarming van gebouwen, wordt een dubbel doel beoogd, namelijk milieusanering en energie besparing. Dit alles veronderstelt een degelijk wettelijk instrumentarium en efficiënte controlediensten. In de toekomst wordt een biologisch meetnet inzake bodemverontreiniging opgezet.

Een ander hoofdstuk gaat over de ongezonde of hinderlijke inrichtingen. Een ontwerpbesluit is reeds goedgekeurd om de verouderde reglementering aan te passen. Voor grote inrichtingen wordt milieueffectbeoordeling ingevoerd en de inspraakprocedure uitgebreid. Ook wordt een coördinatie overwogen tussen de toekenning van een bouwtoelating en een exploitatievergunning.

De campagne inzake leefmilieu van vorig jaar wordt voortgezet met als voornaamste ingrediënten : de groene telefoon, acties door de gemeenten zullen gestimuleerd worden, het betrekken van het onderwijs via allerlei informatiemateriaal en verder subsidiëring van milieuverenigingen op vrijwillige basis.

Het tweede luik handelt over het waterbeleid. De coördinatie ervan wordt

prioritair gemaakt, waarbij de waterproduktie en de watervoorziening aan bod komen.

De krachtlijnen van het beleid ter zake zijn de volgende. Verdere uitbouw van de infrastructuur voor waterproduktie en -distributie ; aanpassing van de structuren in de drinkwatersector ; gelijkschakeling van de tariefstructuren.

Om onze afhankelijkheid ten aanzien van Wallonië te verkleinen en de waterbevoorrading te verzekeren, worden maatregelen overwogen tot bescherming en valorisatie van de grondwatervoorraden, tot verdere uitbouw van de produktie op basis van oppervlaktewateren, onder meer door de bouw van grote waterbouwkundige werken zoals spaarbekkens. Hier rijzen echter grote problemen gezien deze materie tot de nationale bevoegdheid behoort en er van Waalse zijde bezwaren zijn tegen sommige werken opgenomen in het Vlaamse programma.

De beheersing van het afvalwaterprobleem kadert dan ook in het geheel van de kwaliteitsverbetering van het oppervlaktewater. Gezien het grote impact van de waterproduktie op het leefmilieu, wordt grote aandacht besteed aan dit bijzonder aspect.

De werkingsmiddelen van de waterzuiveringsmaatschappijen komen via provinciale toelagen en heffingen verhaald op de ondernemingen die afvalwater lozen. Om dit laatste mogelijk te maken zal de Vlaamse Executieve een boekhoudkundig reglement voorstellen. Ook wordt een decreet voorbereid om de overname van de gemeentelijke infrastructuur in verband met afvalwater te regelen. Misschien kan de Minister straks in verband met deze punten wat meer toelichting geven over de stand van zaken. De Minister besloot zijn toelichting bij de begroting en het nagestreefde beleid met te stellen dat „in deze crisistijd het milieubeleid nauw samenhangt met zijn economische implicaties en de efficiëntie waarmee deze worden opgevangen”. Daartoe wordt gestreefd naar een grotere samenhang tussen economische ontwikkeling en een geïntegreerd leefmilieubeleid. Het uitgangspunt van der-

gelijk beleid is uiteraard preventie : het slagwoord van de Minister. Voorkomen is nog altijd beter dan genezen. Bovendien valt het nog stukken goedkoper uit, wat van belang is in deze moeilijke tijden. Tengevolge van budgettaire beperkingen wordt het investeringsbeleid dan ook gericht op de optimalisatie van de reeds gedane investeringen. Door de invoering van milieueffingen wordt het principe „de vervuiler betaalt” gerealiseerd en krijgt men als neveneffect, aldus de Minister, een betere bestrijding van de vervuiling.

Het leefmilieubeleid kan tewerkstellingsbevorderend zijn. Het milieubewustzijn van de bevolking moet versterkt worden. De verdere uitbouw van de Vlaamse milieustellingen en de Vlaamse administratie zijn noodzakelijk om een doelmatiger en samenhangend Vlaams milieubeleid mogelijk te maken. Tot daar de algemene toelichting van de Minister bij zijn beleid.

In de daaropvolgende discussie en vragen werd vooral veel aandacht besteed aan de rol van OVAM en het probleem van het Nederlandse afval dat thans hopelijk definitief geregeld is. Een belangrijk discussiepunt betrof de bodemverontreiniging door zware metalen, probleem dat voor bepaalde streken alarmerende afmetingen heeft aangenomen. Alhoewel het hier hoofdzakelijk gaat om een vervuiling die historisch is gegroeid, en dus thans niet meer belangrijk toeneemt, zijn er dringende maatregelen nodig om de betrokken bevolking te beschermen. Volgens sommige leden blijft de overheid hier ernstig in gebreke. De Minister zegt dat men zich thans volop bevindt in een studie- en inventarisatiefase en dat de adviezen op korte termijn klaar moeten zijn. In verband met de milieueffingen verwacht de Minister een advies van de Raad van State vóór het zomerreces. In het najaar zullen dan de betrokken uitvoeringsbesluiten kunnen worden besproken.

Inzake de luchtverontreiniging werd de toestand rond Phillips Petroleum te Tessenderlo ter sprake gebracht. De klachten blijven aanhouden. De Minister deelt mede dat hij de uitbatingsvergunning heeft doen aanpas-

Capoen

sen, maar dat een 100 procent gecontroleerd systeem onmogelijk blij kt. Gezien de grote investeringen en de economische toestand is sluiting niet in overweging te nemen, aldus de Minister. De Minister hoopt nochtans dergelijke problemen in de toekomst te kunnen vermijden door een coördinatie tussen de bouwvergunning en de exploitatievergunning te verzekeren.

Ook de geluidshinder rond de omloop van Terlamen werd ter sprake gebracht. De Minister deelt mede dat op advies van de consultatieve commissie een drastische beperking van de auto-omloop werd opgelegd via een overgangsfase, om in 1985 tot een definitieve fase te komen. Nu blijkt, aldus de mededeling van de Minister, dat de vzw die deze omloop exploiteert deze regeling niet naleeft.

In verband met de geluidshinder ingevolge militaire activiteiten, meent de Minister dat op dit stuk de Minister van Landsverdediging alleen bevoegd is. Hij belooft echter na te gaan welke stappen hij kan ondernemen om aan dit probleem een oplossing te geven. Misschien werden intussen reeds stappen gedaan en kan de Minister ons hierover meer toelichting geven. Het voorstel van decreet op de milieueffectrapportering zal op aandringen van een lid-indiener voor advies overgemaakt worden aan de Raad van State.

De schade aan het landbouwareaal ingevolge waterwinning werd te berde gebracht samen met het daaraan gekoppeld probleem van het voorschot-fonds.

De Minister heeft in dit verband gezegd dat hij zou streven naar een regionalisering door een wijziging voor te stellen aan de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van het grondwater en de gewijzigde wet op deze materie van 10 maart 1977. Misschien kan de Minister ons dienaangaande de stand van zaken meedelen, want dit is belangrijk voor het verder beheer en de bescherming van het landbouwareaal in het Vlaamse land.

Door verschillende leden werd kritiek uitgebracht op de gebrekkige wijze

waarop de bouw van waterzuiveringsstations en de aanleg van collectoren wordt gecoördineerd, of liever niet gecoördineerd.

De Minister geeft toe dat in het verleden een en ander is mis gelopen en dat hij om hieraan te verhelpen een stuurgroep heeft opgericht met het oog op de opstelling van een algemeen waterzuiveringsprogramma.

Het probleem van het Netebekken werd aangehaald door een lid dat meent dat dit bekken, gezien het volledig binnen het Vlaamse Gewest is gelegen, vlug kan worden gezuiverd. Volgens de Minister is het knelpunt hierbij de vervuiling van de Laak, waarvoor de oplossing moet gebeuren via de aanleg van een collector. De collector van industrieel afvalwater van het Albertkanaal wordt volgens de Minister thans aan testen onderworpen om de bruikbaarheid van deze belangrijke investering na te gaan. De Minister deelde ons mee dat de eerste dertig kilometer testen goed geslaagd waren en dat dat stuk alleszins goed gevonden werd voor ingebruikneming. Misschien zijn er ondertussen nog enkele kilometer bijgekomen. Graag hadden wij daarover van de Minister iets meer vernomen.

Bij de artikelsgewijze bespreking werd ten slotte een amendement ingediend om kredieten in te schrijven ten einde het de gemeenten mogelijk te maken hun verplichtingen in verband met de prefmanciering van toelagen voor waterdistributie en waterzuivering na te komen ten opzichte van het Gemeentekrediet.

Alle leden waren het eens dat er zich hier een enorm probleem stelt voor de gemeenten maar samen met de Minister waren de commissieleden akkoord dat, gezien de principiële en unanieme beslissing van de Executieve in verband met de schuldenlast uit het verleden, dit amendement diende ingetrokken. De begroting werd aldus eenparig goedgekeurd.

Mijnheer de Minister, op al deze vragen zouden wij graag een antwoord ontvangen. **(Applaus bij de W)**

De Voorzitter : De heer Marchand heeft het woord.

De heer C. Marchand (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, in de eerste plaats wil ik een proficiat richten tot de verslaggever, de heer Capoen.

Zeer kort wil ik enkele bemerkings maken. Het leefmilieu en het waterbeleid zijn belangrijke materies. Vorig jaar heb ik ook ter gelegenheid van deze begroting een uiteenzetting gehouden.

Een eerste bemerking is dat de problemen ter zake thans oordeelkundig en planmatig worden aangepakt. Graag wil ik de heer Minister feliciteren voor de manier waarop hij de meest delicate punten benadert.

Eerst en vooral wil ik een paar woorden zeggen over de waterzuiveringsproblemen. Op dit terrein is zeker nog heel wat werk te verrichten. Als positief meen ik te mogen noteren dat wij thans een georganiseerde aanpak van het probleem kennen door de totstandkoming van de WZK en van de Vlaamse waterzuiveringsmaatschappijen. In het verleden en te lang werd de zorg overgelaten aan de gemeenten en aan intercommunales, met als gevolg dat vele een ernstige en goedbedoelde inspanning leverden, doch niemand enig noemenswaardig resultaat bereikte door gebrek aan coördinatie. Ik meen dat ik verleden jaar ook het probleem heb gesteld, dat het gevolg van dit alles is dat duur uitgeruste waterzuiveringsstations een zeer beperkte verwerkingscapaciteit bereiken, heel eenvoudig omdat onder andere het afvalwater er niet naartoe kan worden gebracht, omdat heel eenvoudig geen collectoren bestaan die in de toevoer moeten voorzien. Anderzijds is het zó dat sommige collectoren jarenlang moeten wachten om hun nut te bewijzen. Er moet dus onvoldoende aandacht of timing in de organisatie van de afwerking hebben bestaan.

De waterzuivering, waarde collega's, betekent voor de begroting een zeer zware financiële dobber. Het kleinste werk bedraagt spoedig enkele tientallen miljoenen. Mijnheer de Minister, ik weet dat deze bekommernis uw bijzondere zorg wegdraagt. U hebt trouwens zelf herhaalde malen gezegd dat het rendement van sommige installaties beschamend laag is.

Marchand

Welnu, graag had ik van u vernomen welk beleid inzake waterzuivering u beoogt en meer bepaald, wat u denkt dit jaar op dit gebied nog te kunnen realiseren. Deze zaak interesseert mij voor het ganse Vlaamse gebied, maar vooral voor de kuststreek, waar de WZK actief is. Het zuiveringsstation van Oostende bestaat en heeft een zeer grote ondercapaciteit. Van dit probleem moet dus dringend werk gemaakt worden, zodanig dat de nodige toevoer langs collectoren tot stand komt. Op het programma van de saneringswerken 1983 wordt door de WZK 1,536 miljard voorzien, waarvan 328 miljoen voor het optimale gebruik van de zuiveringscapaciteit van de installatie te Oostende. Een precieze vraag is dan ook : Is dit werkelijk haalbaar, zowel financieel als technisch ?

Op hetzelfde programma werd een bedrag van 200 miljoen ingeschreven voor pompstation, persleiding te Veurne en zuiveringsstation te Wulpen. Het gaat hier om de zeer zware verontreiniging van het kanaal Veurne-Nieuwpoort ongedaan te maken. Het probleem is u voldoende bekend. Zowel plaatselijk actiecomité dat ijvert voor de zuivering van de vaart als de lokale bevolking is u dankbaar omwille van het begrip dat zij nu hebben ondervonden ter gelegenheid van de besprekingen die hieromtrent onder uw beleid werden gevoerd. Graag had ik van u vernomen welke maatregelen door de Minister op korte termijn worden genomen om een einde te maken aan de zeer zware verontreiniging van het kanaal Veurne-Nieuwpoort.

Mijnheer de Minister ik voel mij verplicht enkele woorden te zeggen over een zeer belangrijk probleem, met name de drinkwatervoorziening van onze kust. Het zal eenieder duidelijk zijn dat dit in een streek die van het toerisme moet leven van uitzonderlijk groot belang is. Ons arrondissement is steeds een streek geweest met weinig werk en veel werklozen, ook in een tijd dat het voor iedereen goed ging. Het toerisme is voor ons de belangrijkste bron van werkgelegenheid en draagt dan ook onze volledige bekommernis weg.

Door de huidige omstandigheden ons

allen bekend, is het kusttoerisme bloeiende. U begrijpt dan ook, mijnheer de Minister, dat wij werkelijk, en dit is niet overdreven, ons hart vasthouden bij de gedachte dat het mogelijk is dit jaar of volgend jaar een droge en warme zomer te kennen. Wij hebben daar schrik voor omdat het mogelijk is dat wij in het hoogseizoen zonder drinkwater vallen.

Dit zou voor ons een ramp betekenen. Dit gevaar is niet denkbeeldig. In uw goed gestoffeerde nota lezen wij, mijnheer de Minister, dat u de situatie kent. De problemen zijn voor de Westkust en in mindere of meerdere mate voor de hele kust de volgende :

Ten eerste, er is een ongewoon groot verbruik, een spitsverbruik in de zomerperiode.

Ten tweede, er bestaat geen mogelijkheid om op de naastliggende maatschappijen beroep te doen, ofwel omdat er geen aansluiting van de leiding bestaat, of eenvoudigweg omdat elke maatschappij in deze periode dezelfde moeilijkheden inzake bevoorrading heeft.

Mijnheer de Minister, in deze nota staat „dat er op korte termijn een oplossing moet gevonden worden voor die streek in Vlaanderen waar er zich af en toe moeilijkheden voordoen met de waterbevoorrading, zoals in de streek Veurne-Ambacht enzovoort”.

Ik vestig er de aandacht op dat ook de Middenkust en zelfs de Oostkust met seizoenproblemen kampen. Ik wil er ook de nadruk op leggen dat de kwetsbaarheid van een bepaald gebied op dat vlak zich niet alleen stelt door een te lage capaciteit, doch ook en vooral door de lange lineaire toevoer van de leiding die er bestaat. Daarvoor verwijs ik naar wat in 1981-1982 in Oostende gebeurde.

In verband met de Westkust wordt in de nota gesproken over het verhelpen op korte termijn door onderlinge verbindingen tussen de maatschappijen. In alle eerlijkheid moet ik bekennen dat ik hierin niet geloof omwille van het feit dat alle maatschappijen in dezelfde periode voor dezelfde moeilijkheden van watertekort staan.

Mijnheer de Minister, ik twijfel niet

aan uw inzet en uw goede bedoelingen, maar graag had ik toch vernomen hoe u die oplossing op korte termijn ziet en vooral wat u onder korte termijn verstaat. Dat was mijn bekommernis en mijn vraag. (**Algemeen applaus**)

De Voorzitter : De heer Anthuenis heeft het woord.

De heer G. Anthuenis (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, graag zou ik de Minister willen danken voor zijn klare nota die hij aan de leden van de Commissie voor leefmilieu en waterbeleid heeft overgemaakt.

Zij geeft een antwoord op vele vragen die de bekommernis uitmaken van het grootste deel van de bevolking, namelijk een degelijk beleid inzake leefmilieu.

Wat mij als PW-er vooral verheugt is de filosofie van waaruit de krachtlijnen van het Vlaamse leefmilieubeleid vertrekken te weten oog hebben in deze crisistijd voor een doeltreffend en alles omvattend milieubeleid en toch terzelfdertijd rekening te houden en bekommerd te zijn voor de economische ontwikkelingen.

De Minister schrijft in zijn beleidsnota dat hij de bedoeling heeft milieuheffingen in te voeren, en dat hiermede niet alleen het principe van de vervuiler betaalt zal gerealiseerd worden maar tevens indirect de vervuiling van de milieugoederen zelf zal bestreden worden.

Ik wil hier graag nog enkele beschouwingen aan toevoegen.

Volgens ons mag een decreet dat milieuheffingen invoert, geen fiscale bedoelingen hebben, alléén om de meerinkomsten.

Het zou bijvoorbeeld hierdoor mogelijk worden dat grote en rendabele bedrijven, er een winstpunt zouden in zien door het betalen van milieuheffingen en bijgevolg zich van de verplichting zouden ontslagen achten zwaar te moeten investeren in zuiveringsinstallaties.

Dit zou immers een averechts effect kunnen hebben. Het feit dat forfaitair

Anthuenis

re heffingsbedragen zullen worden vastgesteld, die echter kleiner zullen worden naarmate de bedrijven milieuvriendelijk worden, is een principe dat zeer degelijk is maar op praktisch vlak heel wat moeilijkheden zal meebrengen om dit te realiseren.

Men zal criteria moeten uitwerken die rekening houden met vele factoren, waaronder de omvang van de vervuiling, de intensiteit van de pollutie, de kostprijs van de gedane investeringen en het afschrijvingsritme ervan, om milieuhinder te vermijden of te verminderen.

De eerste doelstelling moet zijn dat de bedrijven aangemoedigd worden milieuvriendelijke investeringen te doen. De milieuheffing zal dan zodanig moeten zijn dat de bedrijven en de industrieën er zelf het nut van inzien zo weinig mogelijk te vervuilen.

Dit is geen eenvoudige opdracht, integendeel, maar zij zal moeten slagen vanuit de invalshoek van milieuvriendelijkheid. De milieuheffing mag geen synoniem worden voor vervuiling tegen betaling.

Daarom, mijnheer de Minister, zou ik er willen op aandringen de uitvoeringscriteria van het op komst zijnde decreet zodanig op te stellen dat zij rekening houden met de factoren die ik zojuist heb aangehaald.

Tevens wil ik in dit verband eveneens pleiten voor een systematische evaluatie van de resultaten, dit om, indien nodig, bepaalde criteria te wijzigen, zodat wij met het decreet op de milieuheffing de gestelde doelstelling kunnen bereiken.

Ook zou ik de aandacht willen vragen van de Minister voor enkele specifieke problemen die zich stellen in het arrondissement Sint-Niklaas - Lokeren.

De verwerking van het huishoudelijk afval in dit arrondissement gebeurt door verbrandingsovens die gevestigd zijn te Lokeren, Sint-Niklaas en Beveren.

Vanuit bepaalde kringen rijzen hiervoer ernstige vragen : welk is de in-

vloed van de rook op de luchtverontreiniging in de omgeving ? Is de neerslag van zware metalen of andere giftige stoffen ? Bestaan hierover reeds rapporten en indien niet kan dit onderzocht worden ?

Dit onderzoek moet dienen om de risico's te vermijden dat men slechts op latere termijn de schadelijke effecten zou kunnen vaststellen.

De asse van deze verbrandingsovens wordt soms gebruikt als verhardingsmiddel van veldwegen. Ook hier stelt zich de vraag in hoeverre deze materie zware metalen en andere giftige stoffen bevat die een negatieve invloed zouden kunnen hebben op het grondwater. Is dit reeds onderzocht ? Indien hierover geen rapporten bestaan ware het zeker wenselijk ook hier duidelijkheid te brengen.

Sinds jaren wordt er in het Waasland, mijnheer de Minister, getwist over een nieuwe stortplaats voor niet-giftig industrieel afval en grof vuil. Het is echter uit de praktijk bekend dat de controle op de gestorte stoffen zeer moeilijk is. Daarom willen we aandringen bij het verlenen van een eventuele stortvergunning de strengste normen toe te passen om verontreiniging van de omgevende watertafel en het algemeen uitzicht te voorkomen.

Het is bekend dat er een algemeen waterzuiveringsprogramma binnen enkele maanden zal klaar zijn.

Hierin dient zeker aangedrongen voor de nodige voorzieningen binnen de begroting zodat in het Waasland de bovenlopen van het afwateringsnet worden gezuiverd. We denken hier aan :

1. het gebied vanaf de Klinge-Sint-Gillis ;
2. het grootste deel van Sint-Niklaas en alles wat afwatert op het kanaal van Stekene.

Dit zou een bijzonder gunstige invloed hebben op het bekken van Durme-Moervaart-Zuidlede en ook op de ecologisch waardevolle kreek in het noorden van het Waasland.

Anderzijds is er eveneens volle aandacht nodig voor het gebied van de

Durme waarbij vooral de uitbreiding van het zuiveringsstation te Lokeren een prioriteit is. (*Applaus bij de PVV*)

De Voorzitter : De heer Vanvelthoven heeft het woord.

De heer L. Vanvelthoven (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, in mijn betoog inzake leefmilieu zal ik mij strikt beperken tot volgende punten : de luchtverontreiniging, de geluidshinder, de pollutie van de als gevaarlijk, ongezond of hinderlijk ingedeelde inrichtingen en ten slotte de leefmilieusensibilisering.

Inzake luchtverontreiniging zou ik willen doen opmerken dat de wet op de luchtverontreiniging van 1964 nagenoeg een kaderwet is gebleven en dat bovendien de uitvoeringsbesluiten, die pas na meer dan 10 jaar verschenen, voor kritiek vatbaar zijn. Het uitvaardigen van nieuwe decreten en het aanpassen van bestaande koninklijke besluiten is dringend noodzakelijk, in het bijzonder wat betreft de zure neerslag en de zwaveldioxide-emissie.

Graag wil ik hieraan enkele beschouwingen wijden.

Ten eerste, in het kader van de SO₂-richtlijn van de EEG kunnen sommige bij koninklijk besluit opgerichte beschermde zones worden beschouwd als gebieden met een speciaal regime. Het geldt gebieden waarin SO₂-toename is te verwachten ingevolge stedelijke en industriële ontwikkeling. Ter zake pleit ik voor het vaststellen van limietwaarden, lager dan de EEG-grenswaarden en voor een gevoelige uitbreiding van de aldus beschermde zones.

Ten tweede, aangezien enerzijds de wetgever het zwavelgehalte van gasolie en lichte stookolie heeft beperkt tot respectievelijk 0,3 procent en 0,5 procent en anderzijds kleine industriële verbrandingsinstallaties brandstof met maximum 0,5 procent mogen gebruiken, past het het zwavelgehalte van de brandstof voor verwarming van gebouwen eveneens in deze zin te beperken. Thans is het mogelijk dat voor een dergelijke verwarming nog brandstof met een gehalte van 1 procent zwavel wordt gebruikt.

Vanvelthoven

Ten derde, het ontzwevelingsprogramma van residuele stookolie, dat werd uitgesteld tot 1983, dient minstens te worden uitgevoerd zoals oorspronkelijk is voorzien. De ontzweveling van residuele stookolie is immers een valabel alternatief gebleken voor rookgasontzweveling. Gelijktijdig hiermee dienen minstens de **SO₂-beperkingen** voorzien in de tweede fase van het **SO₂-besluit** uitgevoerd.

Ten vierde, voor de elektriciteitscentrales zijn in het **SO₂-besluit** geen verdere beperkingen voorzien dan deze nu van toepassing. Het past na te gaan of hier geen verdere beperkingen dienen te worden opgelegd ter bescherming van het leefmilieu. In het bijzonder dient de **SO₂-uitwerp** van steenkoolcentrales te worden gelimiteerd.

Inzake milieuverontreiniging door zware metalen worden sedert 1970 door diverse instanties metingen in verband met milieuverontreiniging door deze metalen uitgevoerd.

De inventarisatie van de vervuiling door zware metalen, in het bijzonder rond de non-ferrometaalbedrijven te Hoboken, Beerse, Olen en Noord-Limburg, mag nu worden verondersteld te zijn uitgevoerd.

De bevoegde overheid moet tot initiatieven overgaan. Ik meen dat het derhalve noodzakelijk is de betrokken bevolking volledig op de hoogte te stellen van de resultaten van deze onderzoeken en de eventuele risico's voor de volksgezondheid.

Ik ben van oordeel dat, in overeenstemming met deze resultaten, maatregelen moeten worden getroffen in verband met het oprichten van bufferzones tussen bedrijven en woonwijken en de decontaminatie van gronden, bijvoorbeeld door het afgraven en het vervangen ervan, zoals beslist in Hoboken. Inzake bodemgebruik dient de geschiktheid van de vervuilde gronden als cultuurgrond voor moes- en volkstuintjes te worden nagegaan in relatie tot de geschiktheid voor consumptie van de aldaar geteelde gewassen, groenten en fruit.

Ten slotte moeten de resultaten aan-

leiding geven tot het treffen van passende maatregelen in verband met het gebruik van putwater voor menselijke consumptie en van de teelten van voeder voor het vee in deze gebieden.

Mijnheer de Minister, ik ben tevens van oordeel dat strenge normen dienen te worden uitgevaardigd in verband met de luchtkwaliteit. Ik denk hier aan het zwevend en neervallend stof. Ik denk ook aan strenge normen betreffende de toegelaten aanwezigheid van zware metalen zoals lood, cadmium en dergelijke die als contaminant aanwezig zijn in gewassen, groenten, fruit, cultuurgronden en in put- en drinkwater.

Tevens is het de plicht van de overheid te onderzoeken in welke mate tegemoet kan worden gekomen aan de noden van de door deze industriële vervuilers getroffen gebieden. Ik denk in de richting van speciale, hogere subsidies in verband met de noodzakelijke aanleg in deze streken van waterleiding en dies meer, die het besmette put- en drinkwater moeten kunnen vervangen.

Als algemene maatregelen inzake luchtverontreiniging durf ik de Minister voorstellen volgende prioritaire initiatieven in de meest nabije toekomst te nemen.

Prioritair zijn volgens mijn fractie : ten eerste, het uitvaardigen van decreten betreffende het vaststellen van emissie - en immissienormen in overeenstemming met de internationale richtlijnen en in harmonie met de wetgeving van onze buurlanden.

Ten tweede, het invoeren van een smog - alarmprocedure naar analogie met de sinds 1972 van kracht zijnde regeling in de Antwerpse regio en de wederzijdse afspraken tussen de provincies Antwerpen en Noord-Brabant en Zeeland. Overwogen moet worden of een dergelijke procedure niet moet worden ingevoerd voor gans Vlaanderen.

Deze regelingen houden in dat in geval van ernstige luchtverontreiniging veroorzaakt door een opeenhoping van alle huishoudelijke, verkeers- en industriële verontreinigingen ingevolge ongunstige meteorologische omstandigheden, de bedrijven stank-

verwekkende handelingen dienen te vermijden en over dienen te schakelen op zwavelarme brandstoffen.

Ten derde, het kiezen van één wiskundig model voor de berekening van de verspreiding van luchtverontreinigende stoffen in het kader van de milieu-effect-rapportering. Dit is van uitzonderlijk belang voor het objectief afwegen van de invloed op het milieu van diverse industriële emissies.

Inzake geluidshinder wens ik de Minister slechts de volgende verduidelijking te vragen.

De Minister spreekt terecht van het feit dat er op het vlak van de uitvoering van de wet van 18 juli 1973 nog heel wat uitvoeringsbesluiten moeten genomen worden. Dit is tot op heden absoluut onvoldoende gebeurd.

Toch benieuwt het ons te weten welke uitvoeringsbesluiten en op welke termijn de Minister deze zal nemen. Hij spreekt in de tekst enkel van een aanpassing van het koninklijk besluit van 10 juni 1976 aan de nieuwe staatsstructuur.

Inzake de politie van de als gevaarlijk, ongezond of hinderlijk ingedeelde inrichtingen verheugt het ons van de Minister te vernemen dat een MER-regeling op til is en dat bovendien een koppeling van de bouw en exploitatievergunning voorzien is.

Drama's zoals Phillips Petroleum in Tessengerlo moeten op deze manier kunnen worden vermeden. Wij stellen immers vast, dat, eens een exploitatievergunning verleend, het voor de overheid moeilijk is terug te krabben ondanks het feit dat de bevolking een ware lijdensweg tegemoet gaat. Economie haalt het dan wel eens op ecologie en op de kwaliteit van het leven. Mijn fractie zal zich verheugen over uw initiatieven op het terrein van de MER. Toch blijft zij op dit terrein bijzonder waakzaam omdat zij, net als de Minister trouwens, meent dat hier de sleutel tot een fundamenteel en preventief milieubeleid ligt.

Ikzelf heb trouwens voor enkele maanden een voorstel van decreet neergelegd betreffende een MER-regeling, dat u thans naar de Raad van State heeft gestuurd.

Vanvelthoven

Het zou onbillijk zijn nu reeds opmerkingen ten gronde te geven. Bij de behandeling in de Vlaamse Raad zal mijn fractie echter met de grootste aandacht en accuraatheid dit voorstel behandelen.

Mag ik uw aandacht vragen voor de bevordering van de veiligheid in de industrie.

Bepaalde industriële activiteiten kunnen zware ongevallen veroorzaken. Dit is gebleken uit ongevallen die zich in verschillende Europese landen, onder meer in Italië te Seveso, hebben voorgedaan met ernstige gevolgen voor de werknemers en meer algemeen voor de bevolking en het milieu.

Het is noodzakelijk dat de fabrikant voor die industriële activiteiten de noodzakelijke maatregelen treft om dergelijke ongevallen te voorkomen of de eventuele gevolgen ervan te beperken.

Met dit doel voor ogen heeft de EEG op 24 juni 1982 een richtlijn uitgevaardigd inzake de risico's van ongevallen bij bepaalde industriële activiteiten. Deze richtlijn geldt zowel voor nieuwe als voor bestaande industriële activiteiten.

Mijn fractie hoopt dat u zo vlug mogelijk en uiterlijk vóór 8 januari 1984, aan deze richtlijn gevolg zult geven.

Ten vierde, is er de leefmilieucampagne. Op dat vlak van de sensibilisering is de Minister erg actief geweest, dat is zijn verdienste.

Op één terrein in het bijzonder echter, meen ik, is de Minister in zijn opdracht te kort geschoten. als Minister van leefmilieu, waterbeleid én onderwijs" was hij toch de aangewezen persoon om een motorfunctie te spelen inzake milieueducatie in het onderwijs.

Het belang van milieueducatie voor de mensen, maar voor kinderen in het bijzonder, wordt door elkeen met de grootste klem benadrukt. Dit kan en moet natuurlijk ook buitenschools, maar in het onderwijs ligt hiervoor toch ook een grote rol weggelegd.

Dit mag niet beperkt blijven tot logistieke steun, hoe waardevol ook, zoals ik het in de toelichting lees.

Als Gemeenschapsminister, onder andere bevoegd voor onderwijs, kan u in dit dossier een grote rol spelen.

Tevens vestig ik de aandacht op de belangrijke rol die onze gemeenten kunnen spelen. De gemeenten dienen als volwaardige partners in het milieubeleid ingeschakeld en de nodige financiële middelen en gekwalificeerd personeel ter beschikking te krijgen om milieudiensten op te richten, per gemeente of per groep van gemeenten, zoals de Rijnmond in Nederland, de provinciale milieudienst in Gent, met het oog op : contact met de bevolking en milieugroepen ; klachtenbehandeling zoals het oprichten van een wachtdienst, het verstrekken van informatie ; adviesverlening aan het schepencollege over alle milieuproblemen.

Ten slotte, mijnheer de Minister, toont de toelichting die u in de commissie hebt gegeven aan dat het milieubeleid in Vlaanderen nooit echt kan slagen omwille van de versnippering, de verspreide verantwoordelijkheden en dus het – ondanks al uw inspanningen – ontbreken van een coherente beleidsvisie. Hoe kan, met zo'n versnippering, sprake zijn van een „geïntegreerd beleid". Leefmilieu is niet alleen een probleem van hinder en verontreiniging, maar op de eerste plaats een probleem van ruimte, van landinrichting, van ruimtelijke ordening, van urbanisatie, zelfs van monumentenzorg.

De planmatige aanpak van de Minister verdient het te kaderen in een echt plan van het leefmilieu, waar bovengenoemde aspecten ook aan bod komen en waar algemene visie en coördinatie samengaan.

Het moet worden gezegd dat het beleid van sommige van zijn collega's met minder aandacht voor het milieu, dikwijls in scherp contrast is met de milieubelangen die de Minister verdedigt.

Ten slotte, te dikwijls in de toelichting krijgen we te maken met de wil tot aanpak en sanering van de sympto-

men, te weinig echter met aanpak van de oorzaken.

Opdat een leefmilieubeleid op relatief korte tijd resultaten zou kunnen hebben moet het fundamenteel zijn, dit is de echte oorzaken aanpakken ; gedurfd zijn en creatief ; jaren vooruit zijn op zijn tijd ; preventief in plaats van curatief zijn.

Mijn fractie is bereid samen met de Minister naar een dergelijk beleid in Vlaanderen toe te groeien. **(Applaus op alle banken)**

De Voorzitter : De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, graag sluit ik mij aan bij de gelukswensen aan het adres van verslaggever de heer Michel Capoen.

Het ligt in onze bedoeling tijdens dit betoog niet zozeer kritiek uit te oefenen op de ingediende begroting dan wel onze mening te geven en enkele positieve suggesties te doen ten aanzien van het voeren van het beleid op het gebied van de waterzuivering.

1. Het oorspronkelijk opzet van de wetgever in 1971 bij de oprichting van de waterzuiveringsmaatschappijen was één enkele maatschappij te voorzien per hydrografisch stroombekken.

Ingevolge communautaire twisten bleek het onmogelijk dit opzet te realiseren.

De enige maatschappij die tot stand kwam, na verloop van jaren, was de Waterzuiveringsmaatschappij van het Kustbekken, die ondertussen reeds enkele jaren functioneert en een aantal gevormde personeelsleden bezit. Uiteindelijk werd voor het resterend gedeelte in Vlaanderen de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij opgericht en operationeel gemaakt in 1982.

Wij zijn van mening dat ons klein grondgebied zich niet leent tot het voortbestaan van twee afzonderlijke maatschappijen. Naar onze mening dringt een fusie van beide maatschappijen zich dan ook op. Dit zou het functioneren en het opereren van het

Caudron

geheel gunstig beïnvloeden, temeer daar de personeelsbezetting van de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij twijfels doet rijzen naar de mogelijkheden van een goede en efficiënte werking.

De integratie in het geheel van de Waterzuiveringsmaatschappij van het Kustbekken zou deze toestand kunnen verbeteren. Het is duidelijk dat één enkele waterzuiveringsmaatschappij voor het Vlaamse grondgebied goedkoper en efficiënter zou kunnen werken onder één enkele directie.

Deze oplossing zou eveneens de planning van de investeringen en het opvolgen van de realisaties kunnen vereenvoudigen.

2. Het bouwen van waterzuiveringsstations tot nu toe zonder enige vorm van vooropgezette planning of logica. Het lijkt ons aangewezen waterzuiveringsstations te bouwen in functie van de sanering van welbepaalde waterlopen en/of hydrografische bekkens die in de nabije toekomst kunnen geroepen zijn om onze drinkwaterbevoorrading te verzekeren teneinde onze onafhankelijkheid voor wat de waterbevoorrading betreft uit Wallonië veilig te stellen.

Indien wij goed geïnformeerd zijn is er op dit ogenblik een werkgroep bezig om een dergelijke planning op te stellen. Wij zouden de Minister dan ook dank weten mocht hij ons hieromtrent enige informatie kunnen verstrekken. De logische uitbouw van de noodzakelijke waterzuiveringsstations per waterloop of per hydrografisch bekken zou eveneens op relatief korte termijn duidelijke resultaten te zien geven daar waar de huidige situatie slechts een zeer beperkte en zeer geringe verbetering van de toestand van de waterlopen als resultaat heeft.

3. Het bouwen van waterzuiveringstations moet noodzakelijkerwijze gepaard gaan met de aanleg en de afwerking van de noodzakelijke rioleringsinfrastructuur zodat een station, wanneer het eenmaal is afgewerkt, ten minste in optimale omstandigheden en met een redelijk rendement kan

werken ! Het is een bekend feit dat de rioleringsinfrastructuur zeer belangrijke investeringen vergt die het bedrag van het waterzuiveringsstation veelvoudig overstijgen. In vele gevallen komt daar nog bij dat de bouw van een waterzuiveringsstation wordt aangevat zonder dat de noodzakelijke rioleringsinfrastructuurwerken zijn uitgevoerd, met alle nefaste gevolgen vandien. Het is immers op dat ogenblik niet mogelijk enige controle uit te oefenen op de optimale functionering van het station en de onderhoudskosten voor een klein rendement zijn op dat ogenblik totaal onverantwoord. Ingevolge de hoge kostprijs van de aanleg van collectoren zou het nuttig zijn voorafgaandelijk een optimalisatiestudie te maken wat betreft de inplanting van de verschillende waterzuiveringsstations in functie van de kostprijs van het station zelf en de rioleringsinfrastructuur. Hierbij zouden men dienen na te gaan of het niet veel rendabeler is in sommige gevallen twee of meer stations te bouwen in plaats van één enkel omwille van de rioleringswerken.

Een voorafgaandelijk kosten-batenaanalyse zou verplichtend moeten worden* gesteld, teneinde optimale inplantingen en de grootte van de waterzuiveringsstations te bepalen ! Ten einde de bestaande waterzuiveringsmaatschappijen functioneel te laten opereren is het noodzakelijk dat er een decreet komt ten einde de bestaande waterzuiveringsstations over te nemen. Dit decreet is noodzakelijk wegens het wegvallen van artikel 46 van de wet van 26 maart 1971.

Wanneer onze informatie juist is zou de heer Minister reeds geruime tijd een ontwerpakkoord klaar hebben dat tot op heden bij de Vlaamse Raad niet is ingediend. Wij willen niet vooruitlopen op de inhoud van dit decreet doch wij zouden de aandacht van de Minister willen vragen voor de problemen die zich hierbij stellen.

Minister J. Lenssens : Betreffende de overname van installaties ?

De heer J. Caudron : Inderdaad.

Minister J. Lenssens : Dank u.

De heer J. Caudron : Talrijke gemeen-

ten hebben in het verleden inspanningen gedaan om rioolwaterzuiveringsinstallaties te bouwen en hebben dienaangaande belangrijke financiële inspanningen geleverd.

De overname van deze waterzuiveringsstations zou deze gemeenten volledig ontlasten van alle bijkomende onderhouds- en personeelskosten. Gezien de huidige financiële situatie, zowel van de gemeenten als van het Vlaamse Gewest, lijkt het ons logisch en redelijk, onafgezien van de maatregelen die in het verleden zijn getroffen wat de zuiveringsmaatschappij aan de kust betreft, de overname van deze stations gratis te realiseren.

Sommigen zouden hierbij kunnen opmerken dat hierdoor de gemeenten, die in een vroeger stadium zijn overgegaan tot het oprichten van zuiveringsstations, benadeeld worden.

Dit is echter niet zo :

1. hebben deze gemeenten destijds bewust geopteerd voor de realisatie van dergelijke installaties goed wetende welke de subsidiëring zou zijn ;

2. de toestand van deze installaties die gebouwd zijn vóór 1976 is van die aard dat zij in de meeste gevallen aan de waterzuiveringsmaatschappijen die ze moet overnemen heel wat bijkomende kosten zal vergen om het verder functioneren ervan te verzekeren.

Het is ons niet ontgaan dat de laatste jaren de aanbesteding van waterzuiveringsstations steeds is geschied volgens de formule van de algemene offerteaanvraag.

Deze procedure heeft ertoe geleid dat de periode tussen de offerteaanvraag en de beslissing steeds zeer lang duurde. In vele gevallen kwam het tot heraanbestedingen en nieuwe offerteaanvragen, hetgeen heel wat bijkomende kosten vroeg vanwege de deelnemende aannemers.

Wij vragen ons dan ook af of het niet noodzakelijk is gans deze procedure wat de waterzuiveringsstations betreft grondig te herzien. Wij zijn zo vrij dienaangaande enkele suggesties te formuleren.

Waarom zouden wij niet overwegen

Caudron

een aanbesteding uit te schrijven voor het opmaken van de studie van een 'rioolwaterzuiveringsinstallatie, onder de vorm van een wedstrijd-aanbesteding tussen de onderscheiden studie-bureaus met dien verstande dat een bepaald bedrag zou kunnen betaald worden voor het indienen van een offerte, gezien de hoge kostprijs van een dergelijke studie.

De honoraria voor het volledig uitwerken van een studie, technische plannen, leidingen, electriciteit, mechanische uitrusting, enzovoort moeten gebaseerd zijn op het forfaitair bedrag en niet op het percentage zodat de studie-bureaus er geen enkel belang bij hebben dat het station zo duur mogelijk wordt, zoals dat actueel het geval is, maar dat enkel het functioneren en de optimale werking belangrijk wordt.

Hierbij zou men in de voorwaarden tot toekenning van deze studie kunnen bepalen dat, indien bij de aanbesteding het bedrag vooropgesteld bij het indienen van de studie wordt overschreden, er een bepaalde boete wordt opgelegd aan het studie-bureau en integendeel een premie wordt gegeven indien het bedrag van de werkelijke kosten lager is dan de oorspronkelijke raming.

Hetzelfde principe zou eveneens kunnen gelden voor wat de uitbating betreft. Het studie-bureau zou bij het indienen van zijn offerte eveneens een opgave moeten doen van de uitbatingkosten.

Men kan zich perfect een systeem voorstellen waarbij het studie-bureau een bijkomende toelage kan ontvangen indien de werkelijke exploitatiekosten lager zijn dan het bedrag dat ze bij het indienen van hun offerte hebben geraamd en omgekeerd een boete moeten betalen wanneer de uitbatingkosten blijken hoger te zijn dan oorspronkelijk voorzien. Deze manier van werken zou ten zeerste toelaten een degelijk dossier voor de aanbesteding van de verschillende loten die in een waterzuiveringsstation aan de orde komen samen te stellen en anderszits elke discussie met de aannemers uit te sluiten, hetgeen nu aanleiding geeft tot heel wat meerkosten en nut-

teloze herrie.

Deze methode zou eveneens toelaten bij de aanbesteding voor de realisatie van de rioolzuiveringsinstallaties opnieuw over te gaan tot de openbare aanbesteding van de onderscheiden loten, zodat de overheid een minimale kostprijs zou betalen voor deze stations.

Dit systeem zou daarenboven het voordeel hebben dat de verschillende studie-bureaus een poging zouden doen om, naar gelang van het geval dat moet bestudeerd worden, een systeem voor te stellen dat voor de voorliggende omstandigheden de beste resultaten zou geven voor minimale investeringen.

Wij zijn ervan overtuigd dat deze hervorming en herziening van de ganse procedure aan de Gemeenschap ettelijke tientallen, zonet honderden miljoenen, zou opbrengen.

— De heer J. Pede, Voorzitter, treedt op-nieuw als Voorzitter op.

De Vlaamse Executieve heeft terecht beslist het systeem van de pre-financiering te verlaten. Dit brengt echter enkele problemen mee voor bepaalde takken, zo onder meer voor de waterzuiveringsmaatschappijen die bepaalde investeringen moeten verrichten. Wij menen te weten dat actueel in de schoot van de Executieve een nieuw voorstel bestaat om deze problemen op te lossen door het geven van voorschotten. Denkt de Minister niet dat het wenselijk zou zijn de waterzuiveringsmaatschappij, of wanneer men niet kan komen tot één enkele waterzuiveringsmaatschappij, beide maatschappijen jaarlijks een dotatie toe te kennen, uiteraard met de nodige spreiding en controle van de bevoegde Minister en/of van de Executieve voor de hoge investeringen. Het gaat toch niet op dat men afzonderlijke maatschappijen creëert met een duidelijk en welomschreven functie, met een eigen administratie wanneer deze maatschappijen dan nog een hele reeks administratieve procedures moeten doorlopen die de dossiers alsmaar langer ophouden.

De rechtstreekse bevoegdheid van de maatschappijen, weliswaar onder de controle van de Minister en/of van de

Executieve wat de investeringen betreft, zou de Vlaamse Gemeenschap verschillende tientallen miljoenen aan intresten kunnen besparen voor laattijdige betalingen.

Ten slotte wens ik nogmaals terug te komen op het netelige probleem van de overname van het tijdelijk personeelskader van de collectoren van de stad Aalst. Tijdens mijn interpellatie van 14 december 1982 heb ik daar sterk op aangedrongen en hebt u mij geantwoord, mijnheer de Minister, dat de brief van Minister De Saeger van 30 mei 1977 geen engagement van overname behelst. Volgens mij is dat zeer duidelijk wel het geval. En ik citeer de passus uit de brief van Minister De Saeger : „Ook zal het in het belang zijn van de goede werking van de te bouwen installaties om de personen met technische kwalificaties die voor deze studie ingeschakeld worden later over te nemen in het beheersorgaanisme dat de exploitatie ervan zal overnemen.”

Als dat geen vast engagement is, mijnheer de Minister, dan begrijp ik er niets meer van. Op mijn aandringen antwoordde u mij : „Zij zijn onder de verantwoordelijkheid van het stadsbestuur van Aalst aangeworven en u mag niet verwachten dat wij in de Vlaamse Executieve de problemen van de ondergeschikte besturen kunnen oplossen.”

Minister J. Lenssens : Problemen die ze zelf gecreëerd hadden. Dit hebt u er niet bij gezegd.

De heer J. Caudron : Op aandringen van uw voorganger, Minister Desae-ger. Welnu, mijnheer de Minister, ik vind dat de Vlaamse Raad wel degelijk een oplossing kan geven aan het probleem van de werkzekerheid van deze mensen. Vermits er toch een decreet in de maak is die de overname van de verschillende waterzuiveringsmaatschappijen door de VWM regelt, is het perfect mogelijk dat wij eveneens in de overname van het personeel voorzien. Graag kreeg ik op mijn vraag een duidelijk antwoord.

Ziedaar, geachte heer Minister, de opmerkingen en suggesties die wij bij gelegenheid van de bespreking van uw begroting willen formuleren. (AI-gemeen applaus)

De Voorzitter : De heer Desutter heeft het woord.

De heer E. Desutter (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, uw toelichting, mijnheer de Minister, bij de begroting 1983 heb ik aandachtig gelezen. Ik veroorloof mij hierbij enkele beschouwingen te formuleren.

In uw inleiding stelt u dat om een geïntegreerd milieubeleid efficiënt en operationeel te maken de overheid milieu heffingen invoert. Vanuit economisch oogpunt zouden milieuheffingen in feite een markt in milieugoederen creëren. De heffingen zouden de vervuiler ertoe aanzetten de goedkoopste methodes te gebruiken om tot een bepaalde zuiveringsgraad te komen.

Dit lijkt mij, mijnheer de Minister, zuiver theoretisch. Dit is in de praktijk moeilijk te realiseren en veelal nog economisch.

Wat de afvalstoffen betreft wordt, volgens de nota, voortdurend aandacht besteed aan de promotie van het toegepast wetenschappelijk onderzoek. Al is dit voorzien in het decreet toch stel ik mij de vraag of dit wel een reële taak is voor OVAM.

OVAM is een uitvoeringsmaatschappij met controleactiviteiten maar moet, volgens mij, niet beginnen aan toegepast wetenschappelijk onderzoek. Er zijn reeds heel wat instellingen in ons land die zich daarmee bezighouden.

Verder lezen wij dat de openbare afvalstoffenmaatschappij een centrale rol zal spelen op het vlak van de informatie en educatie met de inzet van haar databank en afvalbeurs. Mijn vraag, mijnheer de Minister, is wat men zal doen met de bestaande afvalbeurs onder leiding van de Belgische dienst voor het Bedrijfsleven en Landbouw. Ware het niet efficiënter de gegevens van deze dienst te gebruiken eerder dan het werk opnieuw te doen.

Voor de toepassing van de meldingsplicht voor niet huishoudelijke afvalstoffen staat het sein op groen zegt u.

Hier vraag ik speciale aandacht voor de afvalstoffen die nu reeds opgehaald

en onder economische voorwaarden gevaloriseerd worden. Te zware reglementeringen en te veel reglementeringen kunnen remmend werken.

Wat de OVAM-investeringen betreft vernemen wij dat de OVAM progressief zal overgaan tot het verwerven en exploiteren van enkele polyvalente stortplaatsen.

Is het wel nodig, mijnheer de Minister, dat de overheid hierin investeert? Kan het privé-initiatief, maar met medezeggenschap van de overheid, niet een betere, efficiëntere aanpak zijn.

De begroting van OVAM is in evenwicht. Doch dit evenwicht wordt "kunstmatig" gecreëerd door 150 miljoen frank toelagen van het Vlaamse Gewest.

Deze steun slaat zowel op verbruiksgoederen als op investeringsgoederen. Er zijn geen financiële uitgaven noch renten voorzien.

Reeds vorig jaar heb ik gewezen op zeer hoge personeelskosten met name 927.000 frank per personeelslid tegenover 673.000 frank per personeelslid voor de WZK en de WVM. De personeelskost stijgt dit jaar nog met 18 procent.

Zijn er nieuwe aanwervingen gepland?

De opgelegde normen van maximum stijging, zoals bepaald in de begrotingsrichtlijnen, worden in ieder geval niet gevolgd. Waarom deze uitzondering?

Warmterecuperatieprojecten. In het verleden werden dergelijke projecten betoelaagd door het Ministerie van Volksgezondheid. De toelage bedroeg 100 procent. Nieuwe projecten worden gesubsidieerd door OVAM, maar deze draagt slechts bij voor maximum 60 procent.

Het is geweten dat bijvoorbeeld IV-BO, de intercommunale voor vuilverbranding van Brugge en ommeland, warmte levert aan het Algemeen Ziekenhuis St.-Jan te Brugge. Bij het onderzoek om een andere verbrandingsoven in de omgeving ook in een dergelijk project in te schakelen, blijkt dat het financieel niet haalbaar is ingevolge de lagere subsidiëring. Hierdoor

ontstaat ook een tekort in de uitbatingkosten vermits er geen of lagere inkomsten zijn via de verkoop van warmte.

Kan niet overwogen worden om, net zoals in het verleden, een 100 procent-subsidiëring toe te kennen voor warmterecuperatieprojecten gekoppeld aan verbrandingsovens.

Wat de luchtverontreiniging betreft vernemen wij dat u aan de Vlaamse Executieve een ontwerpbesluit zult voorleggen waarin de mogelijkheid zal gecreëerd worden om technisch gekwalificeerde provinciale en gemeentelijke ambtenaren aan te wijzen om op de naleving van de reglementering toe te zien.

Is dit wel een noodzaak? Is deze materie niet te technisch voor de gemeenten? Ware het niet beter centraal georganiseerd. Wat gebeurt er dan ook met de bestaande geplande wegennetten? Waartoe dienen dan de nationale meetnetten wanneer u controle op de naleving van de reglementering aan gemeentelijke ambtenaren toevertrouwt.

Wat de geluidshinder betreft bepaalt de wet van 1 juli 1973 in artikel 9 dat, voor het toezicht, ambtenaren kunnen aangewezen worden. In diverse uitvoeringsbesluiten werd meestal verwezen naar ambtenaren die onder de nationale ministeries ressorteren. Is daar ook geen tegenstrijdigheid, overlapping of dubbel gebruik?

Voor muziek-lawaai werd verwezen naar de provincie en de gemeenten.

Mijns inziens kan deze hele materie, omwille van haar eenvoud, beter georganiseerd worden rond de aanpassing van gemeentelijke politiereglementen. Modelreglementen welke voorgelegd worden aan de gemeentelijke overheid kunnen zorgen voor een uniforme aanpassing en toepassing. Een centralisatie van de wetgeving op de geluidshinder is ook hier uit den boze.

De politie van de als gevaarlijk, ongezond, of hinderlijk ingedeelde inrichtingen dateert in essentie nog van 1888. Een aanpassing aan de huidige werkelijkheid van de reglementering

Desutter

ter zake is dringend noodzakelijk. Het heeft mij verheugd in uw nota te mogen lezen dat moet voorkomen worden dat voor eenzelfde inrichting wel een bouwvergunning bekomen wordt maar geen exploitatievergunning, of vice versa.

Mijnheer de Minister, soms is ook nog een waterwinningsvergunning, een afvalwaterlozingsvergunning en een afvalstoffenvergunning noodzakelijk.

Deze aanpak van de dingen, die in verschillende kaderwetten, vallend onder de voogdij van verschillende ministeriële departementen zijn opgenomen, maakt het in de praktijk zo, dat dit vergunningsbeleid niet coherent is en dat daarenboven veel tijd kan verloren gaan, indien men volgens de wet handelt en de vergunningen sequentieel aanvraagt.

Het gevolg daarvan is veelal dat de kandidaat-ondernemer zijn activiteiten aanvangt zonder evenwel in het bezit te zijn van alle nodige vergunningen en dan ook zonder kennis te hebben genomen van de daarin opgelegde voorwaarden. Daardoor geraakt hij wel eens in conflictsituaties en wordt hij op termijn gedwongen soms erg moeilijke en vaak onrealistische of financieel remmende aanpassingen te doen.

Vanuit EEG-verband wordt met het oog op een aanpak van deze dingen reeds meerdere jaren gewerkt aan het invoeren van een milieueffectrapportering, die de zaken meer zou moeten coördineren en misschien op die manier het vergunningsbeleid, wat in Europa algemeen aanvaard is, meer rationeel zou moeten maken.

In afwachting dat deze aanpak vorm zou krijgen in ons land en algemeen ingang zou kunnen vinden zou toch dringend een betere samenhang moeten gevonden worden voor wat de periode van aflevering aangaat zodat van een meer bedrijfsvriendelijk ke visie sprake zou kunnen zijn.

In de praktijk is het zo dat de verlening van een afvalwaterlozingsvergunning, afgeleverd door de waterzuiveringsmaatschappij, van een waterwinningsvergunning afgeleverd door de mijn ingenieur of de bestendige de-

putatie en van de afvalstoffenvergunning afgeleverd door de bestendige deputatie, meestal geen moeilijkheden qua termijn meebrengen.

Anders daarentegen is het met het verlenen van een bouwvergunning en van een exploitatievergunning.

In de algemene reglementen op de arbeidsbescherming van 1888, 1946 en 1974 is opgenomen dat de beslissing over een exploitatieaanvraag in eerste orde binnen de drie maanden moet gebeuren. De realiteit is van die aard dat, als gevolg van het laattijdig overmaken van noodzakelijke adviezen, deze termijn veelal wordt overschreden.

Het komt erop neer dat de kandidaat-ondernemer pas na meer dan zes maanden in het bezit is van alle nodige essentiële vergunningen.

Teneinde deze bedrijfsvriendelijke omstandigheden af te zwakken ben ik de mening toegedaan dat hieraan kan worden verholpen door de aanvraag tot het bekomen van een bouwvergunning voor een industrieel complex, in de tijd te koppelen aan de aanvraag tot het bekomen van een exploitatievergunning.

De GOM West-Vlaanderen stelt voor dat beide aanvragen door de kandidaat-ondernemer zouden ingediend worden bij de gemeentelijke overheid die de bouwvergunning zelf behandelt en de aanvraag van de exploitatievergunning zou kunnen overmaken aan de provinciale overheid. De inhoud van de beide vergunningen zou qua uitvoering aan elkaar kunnen gekoppeld worden.

Mijnheer de Minister, graag vernam ik uw mening ter zake ; wat de financiële implicaties van de Waterzuiveringsmaatschappij betreft heb ik eveneens enkele opmerkingen.

De wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging betekende de doorbraak in België voor de organisatie van de waterzuivering en het waterzuiveringsbeleid in het algemeen.

Wat de toetredingsplicht betreft van de ondernemingen is er ons inziens een tegenstrijdigheid tussen de wets-

Voorgrond : Senator M. Capoen (VU), verslaggever over de begrotingsmaterie leefmilieu en waterbeleid, tevens initiatiefnemer voor de resolutie-Serge Berten Guatemala. Links : Volksvertegenwoordiger A. Claes (PVV)

bepalingen en de koninklijke besluiten van 16 april 1975 en 7 juli 1981 die het aandeel van de vennoten vaststellen in het kapitaal. Artikel 9 van de wet stelt de toetredingsvoorwaarden positief, namelijk een verontreinigende last boven een bepaald minimum en de behandeling van het afvalwater toevertrouwen aan de overheid. De vernoemde koninklijke besluiten stellen echter twee negatieve voorwaarden, aangezien de ondernemingen zelf het bewijs moeten leveren dat zij beneden het gestelde minimum blijven en zelf binnen de zes maanden moeten laten weten dat zij hun afvalwater niet aan de overheid zullen toevertrouwen. Meer duidelijkheid ter zake ware zeker gewenst.

Wat de toelagen voor de investeringsuitgaven betreft, worden betalingen die eventueel zijn verschuldigd voor de overname van gemeentelijke zuiveringsinstallaties gesubsidieerd door de waterzuiveringsmaatschappij van het kustbekken maar niet door de Vlaamse waterzuiveringsmaatschappij, daarvoor loopt de procedure voor het bekomen van de subsidies eerder soepel voor wat het kustbekken betreft, maar minder voor wat de Vlaamse waterzuiveringsmaatschappij betreft.

Desutter

Het is wenselijk en noodzakelijk om de subsidiëring van de investeringsuitgaven voor de twee waterzuiveringsmaatschappijen op dezelfde wijze en in een afzonderlijk besluit te regelen.

De waterzuiveringsmaatschappijen moeten de industriële vuilvracht, die als basis moet dienen voor de berekening van de werkingskosten, vaststellen aan de hand van analyses. Dit geeft aanleiding tot vele praktische moeilijkheden voor het nemen van monsters en het tijdig uitvoeren van de talrijke analyses. Overigens kan men zich afvragen of het wenselijk is of zelfs haalbaar is om de verontreinigende belasting te berekenen aan de hand van analyses voor alle ondernemingen, zowel grote als kleine. Daartoe zal veel mankracht nodig zijn en deze gehele operatie is erg tijdrovend. Het moet bovendien elk jaar opnieuw gebeuren. Naar ons oordeel zou het veeleer wenselijk zijn de berekening van de verontreinigende belasting met analyses te beperken tot ondernemingen met een geraamde vuilvracht vanaf 2000 éénheden verontreinigende belasting.

Minister J. Lenssens : Er is een vereenvoudigde formule. Wij hebben voor enkele maanden in de Executieve een besluit getroffen dat de tekst van het vorige koninklijk besluit heeft hernomen, zodanig dat het probleem is opgelost en dat analyses per bedrijf kunnen worden vermeden.

De heer E. Desutter : Ik heb nog een vraag, mijnheer de Minister. Dienen de afschrijvingen te worden toegepast op de gesubsidieerde investeringen op de waterzuiveringsmaatschappijen? Volgens ons zouden deze best in rekening worden gebracht. De Vlaamse gewestbegroting wordt van jaar tot jaar bezwaard met steeds stijgende schatkistvoorschotten. De terugbetaling ervan door de waterzuiveringsmaatschappijen zal op lange termijn onmogelijk zijn daar in dat geval het tarief buitensporig fors zal moeten stijgen wat niet haalbaar en wenselijk is. Het verheugt mij, mijnheer de Minister, dat reeds bepaalde maatregelen werden genomen. Er is een dringende noodzaak om de regeling nog

op andere punten aan te passen. Dit is vooral van belang voor de subsidiëring van de investeringsuitgaven van de waterzuiveringsmaatschappijen en voor het bepalen van de bijdragen van de ondernemingen in de kosten van beheer en werking.

Tenslotte, mijnheer de Minister, heb ik geregeld klachten ontvangen in mijn streek over reukhinder ontstaan door droogslibbing van bestaande waterzuiveringsinstallaties. Deze hinder is afkomstig van luchtige vetzuren in de drooggassen van de slibverwerking. De gasinstallatie zou worden aangepast, doch dit blijkt geen enkel resultaat te geven.

Mijnheer de Minister, ik vraag uw bijzondere aandacht voor dit onaangenaam aspect van de waterzuivering, zeker in toeristische gebieden.

Ten slotte heb ik nog een kleine vraag betreffende het aanleggen van waterleidingen in industriële terreinen. Er werd gesproken over een 100 procent betoelaging via het Fonds voor economische expansie en regionale reconversie, zoals dat in het verleden het geval was voor industrieterreinen van nationaal belang. Op het ogenblik blijkt er geen besluit voor handen waardoor industrieterreinen door de regio van nationaal belang kunnen worden verklaard. Deze aangelegenheid moet worden opgelost in samenwerking met uw collega, Minister Akkermans. Mag ik u dan ook vragen hieraan de nodige aandacht te besteden en er spoed achter te zetten.

Mijnheer de Minister, in het afgelopen jaar hebt u bewezen een dynamisch Minister te zijn. Ik ben ervan overtuigd dat dit in de toekomst nog het geval zal zijn. **(Applaus op vele banken)**

De Voorzitter : De heer Somers heeft het woord.

De heer J. Somers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, de begrotingsposten betreffende het leefmilieu en het waterbeleid uit de begroting van de Vlaamse Raad werden in de commissie eenparig goedgekeurd. Dit was één van de drie commissies waar dit het geval was.

Mijnheer de Minister, u moge daaruit geen verkeerde conclusies trekken en ik zal trachten de betekenis hiervan even te verduidelijken. Uiteraard hebben de grondige bespreking in de commissie en de bevredigende antwoorden die u hebt gegeven een rol gespeeld. Bovendien gingen de commissieleden akkoord met uw intenties zoals u ze hebt toegelicht. Desondanks staan er nog heel wat problemen te wachten. Dat blijkt trouwens uit het verslag. De Minister antwoordt hierop dat hij ermee bezig is. En dat is ook zo. Hij zegt bezig te zijn met de sanering van de stortplaatsen, met het probleem van de afvalstoffen. Het ontwerp van decreet betreffende het beheer van de afvalstoffen is onder andere een bewijs dat er iets aan het veranderen is.

Wij hebben ook begrip voor de beperking van de bevoegdheden van de Minister ten aanzien van de bevoegdheden van de centrale regering. Wij weten bij voorbeeld dat inzake de oppervlaktewateren de Minister rekening moet houden met het Waalse gewest. Bovendien is het probleem van het leefmilieu omvangrijk en vraagt een algehele oplossing tijd. Te dikwijls echter horen wij de Minister zeggen dat dit probleem in onderzoek is, dat hij deze of gene zaak met één of andere organisatie bespreekt, dat een andere oplossing in voorbereiding is, dat hij coördinatie tussen verschillende stuurgroepen teweeg brengt of adviezen inwint of raadplegingen houdt... Goed, wij weten dat de problemen omvangrijk zijn en dat zich tal van problemen stellen. Omdat wij de intenties van de Minister kennen en om hem de kans te geven uit te voeren wat hij voorhoudt, heeft onze fractie deze begrotingsposten goedgekeurd.

Sommige kwesties zijn nu al één of twee jaar in behandeling, mijnheer de Minister, soms echter zonder enig resultaat. Tegen volgend jaar willen wij dan ook resultaten betreffende een aantal knelpunten die wij hier bij wijze van voorbeeld willen toelichten.

Reeds verschillende malen werd gesproken over het probleem van de drijfmest en telkenmale heeft de Minister daarvoor een uitleg. Wij hopen dat door de eventuele en waarschijn-

Somers

lijke goedkeuring van het ontwerp-decreet betreffende het beheer van afvalstoffen hieraan een oplossing komt.

Een ander probleem waarover ik het even wil hebben, mijnheer de Minister, - het gaat hier om mijn stokpaardje - betreft het Netebekken dat door de Vlaamse waterzuiveringsmaatschappij zou moeten worden gesaneerd. Dit zou veel sneller kunnen gebeuren dan voor de andere bekkens omdat dit rivierbekken volledig in het Vlaamse landsgedeelte is gelegen en wij daar geen rekening moeten houden met wat in Wallonië wordt beslist of door het Waalse of Brusselse Gewest. U verwijst naar de moeilijkheden met de Laak en wij begrijpen dat, maar voegen eraan toe dat dit probleem reeds vier jaar geleden werd gesignaleerd. Er werd dienaangaande zelfs een voorstel van decreet ingediend. U zei ons dat wij geduld moesten beoefenen. Intussen zijn er dus een viertal jaren verstreken en wensen wij uiteindelijk te vernemen of u inzake Netebekken al enig resultaat heeft bekomen.

Een ander probleem behelst de kwestie van de sanering van het Dijle-bekken en de Zenne. U heeft reeds gezegd dat er contacten werden gelegd met het Waalse Gewest en met Brussel maar ook hier hebben wij dat reeds jaren aangeklaagd en werden ons binnen het jaar resultaten beloofd. Hoever is deze zaak momenteel gevorderd?

Mijnheer de Minister, tevens is er het probleem in verband met de inspraak van de milieugroepen of de personen die sterk milieu-gevoelig zijn. Ook hier tracht u er zich telkens van af te maken met de belofte van een onderzoek. U kent ons voorstel van decreet om adviesorganen inzake milieuzorg op te richten en aldus deze milieugevoeligheid op te vangen. U stelde echter voor even met de verdere afhandeling van het decreet in de commissie te wachten. Intussen zijn reeds twee jaar verlopen en zouden wij graag zien wat er in verband met de inspraak van de milieugroepen en milieu-gevoelige personen is gebeurd.

Wij vinden het goed dat u het **voornemen** heeft via een DAC-project arbeidskrachten ter beschikking van de gemeenten te stellen om kleine milieugroepen op te vangen of te inventariseren. Wij menen dat het belangrijk en zinvol zou zijn bij deze activiteiten plaatselijke milieugroepen te betrekken om optimale resultaten te bekomen en ook de burger bewust te maken van het probleem, ten einde zich op bepaalde gebieden actief in te zetten.

Tot besluit wil ik doen opmerken dat uw intenties en de vooruitzichten op enige verbetering ons positief stemmen en dit verklaart onze houding bij de stemming. Ik wil echter onderstrepen dat dergelijke situatie uiteraard niet kan blijven duren en dat wij ons volgend jaar bij de stemming niet zullen onthouden indien er voor de hier aangehaalde knelpunten geen aanduiding tot verbetering is. Wij zullen de resultaten zeer kritisch beoordelen maar willen de Minister een kans geven de nieuwe wettelijke instrumenten uit te testen en verder te laten ontwikkelen. Indien er resultaten worden geboekt, dan zullen wij de Minister steunen in zijn pogingen om het leefmilieu te verbeteren en te beschermen. **(Applaus bij de VU.)**

De Voorzitter : De heer Matthys heeft het woord.

De heer P. Matthys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, waarde collega's, bij de bespreking van de begroting, ingediend door de heer Lenssens, wens ik mij te beperken tot het waterbeleid.

Wat als algemeenheid opvalt bij het lezen van zijn toelichting bij de begroting is, dat al hetgeen in 1982 beloofd werd, nogmaals in 1983 herhaald wordt, buiten de lichte aanpassing van de omzendbrief (Nr. 61/2 d.d. 8/12/1981 van Minister Galle) is de heer Lenssens er niet in geslaagd een ander, in 1982 beloofd, initiatief te concretiseren.

Waar de toelichting op pagina 39 spreekt over een uniform tarief, zou ik graag van de heer Minister vernemen of het hier gaat om een uniform produktietarief of om een uniform tarief aan verbruiker?

Wij hopen dat de door de SP-fractie ingediende resolutie inzake waterbeleid vrij vlug door de Vlaamse Raad zal worden in behandeling genomen.

Terugkomend op de toelichting van de heer Lenssens - Hoofdstuk II - Waterbeleid - betreffende de algemene coördinatie van het waterbeleid, wens ik volgende bemerking te maken.

De „Vlaamse commissie voor het waterbeleid” als adviesorgaan is maar een transponeren naar het Vlaamse Gewest van de voorheen bestaande nationale instellingen, onder andere de Hoge Raad der Waterleidingen, opgericht in het Ministerie van Volksgezondheid, sedert jaren.

De Hoge Raad staat nog vermeld in de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de grondwateren tegen verontreiniging.

Het is dus hoogst noodzakelijk op te letten om vermelde Hoge Raad op één of andere wijze aan de huidige staatsstructuren aan te passen, wil men de toepassing van de bovenvermelde wet van 26 maart 1971 eindelijk van de grond krijgen.

Men kan natuurlijk nog lang studeren welke taken aan het adviesorgaan zullen worden opgedragen, welk statuut het zal hebben, maar dan verliest men tijd, tijd die dringt ten aanzien van het beleid van grondwaterbescherming.

Men heeft al zoveel adviesorganen, die al dan niet werken - goed, gemiddeld of ronduit slecht - mede wegens de houding van de bewindvoerders, dat men huiverig staat tegenover het ietwat onwennig aandoend langzaam gedoe op het aangeduide vlak.

Inmiddels weet eenieder dat het grondwater in Vlaanderen bescherming nodig heeft, net als het oppervlaktewater.

Als men nog veel „studeert”, zal de EEG alles hebben gereguleerd en zal het land nog maar eens wegens laattijdigheid veroordeeld worden, daar waar dit land een voorbeeld was in Europa in de jaren 1950.

Wat is er effectief gerealiseerd van het richtplan voor het Brussels Gewest,

Matthys

gepubliceerd op 8 juli 1980, zegge twee en dertig maanden terug: Hoe lang zal het Vlaams gewest het afvalwater mogen „ontvangen” ? Hetzelfde geldt voor de Dender, de Leie en de Dijle.

Wat de lozingsvergunningen betreft, zou ik Minister Lenssens even willen eraan herinneren dat, tijdens de gelegenheidstoespraak van de Algemene Vergadering van de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij gehouden op 17 mei 1982, hij een verscherpte controle op de eerbiediging van de lozingsvergunningen als een eerste taak van de Maatschappij achtte.

Deze stelling heeft hij herhaaldelijk aan de media verklaard. Het antwoord op de parlementaire vraag nr 14 van 19 november 1982 – gesteld door de heer De Batselier – besluit als volgt : de naleving van de lozingsvoorwaarden wordt streng gecontroleerd ; niet naleving impliceert proces-verbaal en blootstelling aan gerechtelijke vervolging. De straffen vermeld in artikel 4 1 van de wet van 16 maart 1971 zijn van correctionele aard. De rechter kan eventueel de stillegging van de produktie van de onderneming bevelen.

Zeer kordate taal uiteraard, maar uit hetzelfde antwoord blijkt verder dat van de drie en vijftig afgeleverde lozingsvergunningen op oppervlaktewater, welke uitgereikt werden door de leidende ambtenaar van de dienst Zuivering Afvalwater van de Sanitaire Bouwkunde van het Ministerie van Volksgezondheid voor het gebied dat sinds 28 oktober 1981 tot het ambtsgebied van de Waterzuiveringsmaatschappij van het kustbekken behoort, nooit enige controle vóór 28 oktober 1981, en evenmin daarna, plaatsgegrepen heeft.

Minister J. Lenssens : Hoe wilt u een controle op een maatschappij die slechts operationeel is geworden in het midden van het jaar 1982 !

De heer P. Matthys : Ik kom ertoe, mijnheer de Minister. Wat het oude ambtsgebied van de Waterzuiveringsmaatschappij van het kustbekken betreft, op de vijf en veertig bedrijven in het bezit van een lozingsvergunning

voor het lozen op oppervlaktewateren voldoen er veertien bedrijven aan de opgelegde lozingsvoorwaarden. Dit betekent uiteraard dat een en dertig bedrijven in overtreding zijn. Wat de gevolgen zijn van het vaststellen van deze overtredingen, daar hebben wij het raden naar!

Wat het ambtsgebied van de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij betreft, dezelfde dienst zuivering afvalwater die verantwoordelijk was voor de uitreiking en de controle der lozingsvergunningen is niet in staat gebleken om aan de Gemeenschapsminister een bilan voor te leggen van de door haar uitgevoerde controles. Bovendien moet ook vastgesteld worden dat het Instituut voor Hygiëne van het Ministerie van Volksgezondheid, dat eveneens bevoegd is voor de controle der lozingsvergunningen én het opsporen en vaststellen van alle overtredingen van de wet van 26 maart 1971 én van zijn uitvoeringsbesluiten, evenmin uitblinkt door zijn dynamisch optreden ter zake.

Een eerste bedenking is : dat zuiveringstechnologisch onderzoek een aangelegenheid is van de twee Vlaamse waterzuiveringsmaatschappijen en indien het onderzoek niet rechtstreeks gebeurt door deze twee maatschappijen omdat daarvoor de interne structuren niet bestaan, is het toch duidelijk dat zij het moeten zijn die het onderzoek coördineren en opdracht geven van het onderzoek ;

Een tweede bedenking is : dat de kredieten die vrijgemaakt worden voor dat onderzoek niet afkomstig mogen zijn van deze gelden, beschikbaar voor concrete zuiveringsprojecten van uiteraard de beide Vlaamse waterzuiveringsmaatschappijen. Of denkt de heer Lenssens eraan om de zuivering in „landelijke” gebieden op te dragen aan andere instanties dan de beide waterzuiveringsmaatschappijen ?

Minister J. Lenssens : Waar haalt u dit uit ?

De heer P. Matthys : Dat is een vraag waarop ik een zeer duidelijk antwoord zou willen krijgen.

Minister J. Lenssens : Ik denk daar niet aan. Dit is duidelijk.

De heer P. Matthys : Wat de collector van het Albertkanaal betreft, zou ik de volgende vraag wensen te stellen aan Minister Lenssens. Indien deze smeerprijp inderdaad bruikbaar bevonden wordt, wie gaat deze dan overnemen ? Er rekening mee gehouden dat ten eerste, er op dit ogenblik meer dan 1 miljard schuldvorderingen ahangig zijn betreffende deze collector en ten tweede, dat, rekening gehouden met de bepalingen van de wet van 26 maart 1971, die stelt dat de waterzuiveringsmaatschappijen kunstwerken van de Staat kunnen overnemen voor het transport en de behandeling van afvalwater. Het is hier namelijk evident dat het enkel en alleen maar gaat over één deel, namelijk het transport van het afvalwater tenzij Minister Lenssens natuurlijk hier komt verklaren dat de zuiveringsinstallatie Antwerpen-Noord wel hoort bij de collector in tegenstelling met vroegere verklaringen en studies, die stellen dat Antwerpen-Noord niet hoort bij de collector of dus dat het afvalwater aangevoerd door de collector niet kan gezuiverd worden door de zuiveringsinstallatie Antwerpen-Noord.

Het één en het ander brengt dus mee dat de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij er niet aan gehouden is de niverheidscollector over te nemen.

Uit wat geschreven wordt onder de hoofding „investeringen”, maak ik tevens op dat Minister Lenssens er aan denkt de huidige vigerende aanbestedingsprocedure te wijzigen. Inderdaad besliste de vorige Executieve als algemene regel wat de aanbestedingsprocedure betreft voor Waterzuiveringsstations : een algemene offerte-aanvraag, betonwerken en electromechanische uitrusting samen in één lot met basisofferte en het toelaten van suggesties gekoppeld aan een exploitatie-contract verplicht af te sluiten voor een minimum duur van 5 jaar. Ik bespaar de collega's de historiek van deze procedure.

Om de nadelen dan van vroegere systemen op te heffen, heeft uw voorganger Minister Marc Galle besloten de aanbestedingsprocedure te veranderen en te vervangen door de algemene offerte-aanvraag met electromechanische uitrusting en bouwwer-

Matthys

ken samen in één enkel lot met een basis-offerte en het toelaten van suggesties of ook varianten genoemd.

De exploitatiekosten worden door de inschrijver zelf opgegeven en spelen een belangrijke rol bij de beoordeling van de offerte.

De enige manier dan om zeker te zijn van de juistheid van de opgegeven exploitatiekosten, is namelijk de aanvrager verplichten het zuiveringsstation gedurende een bepaalde tijd tegen de door hem opgegeven kostprijs uit te baten.

Geven ze immers dan te lage exploitatiekosten op, zitten ze uiteraard zelf met de brokken.

Ik ben dan ook zeer benieuwd te vernemen in welke richting de Gemeenschapsminister denkt te moeten gaan met zijn zogenaamde nieuwe aanbestedingsprocedure.

Wat de werkingskosten betreft, stipuleert de wet van 26 maart 1971 op de verontreiniging van het oppervlaktewater dat de totale kost voor beheer en werking van waterzuiveringsmaatschappijen gedekt wordt door bijdragen van 1. provincies, 2. de ondernemingen die hun afvalwater laten behandelen in rioolwaterzuiveringsinstallaties en 3. de ondernemingen die hun afvalwater zelf behandelen, doch waarvan de restvervuiling een weliswaar nog niet vastgestelde waarde overschrijdt.

Vermits de Gemeenschapsminister in zijn toelichting geen melding maakt van deze derde mogelijkheid, zou ik hem wensen te vragen of hij dan ook van plan is om dit artikel van wet geen uitvoering te laten geven.

In zijn toelichting zegt Minister Lenssens verder dat het Executievebesluit, houdende het boekhoudkundig reglement van de twee zuiveringsmaatschappijen, de laatste noodzakelijke wetgevende stap is om de maatschappijen toe te laten de heffingen daadwerkelijk door te voeren. Dit besluit zegt hij, wordt eerstdaags ter goedkeuring bij de Vlaamse Executieve ingediend.

Wat dan het boekhoudkundig regle-

ment betreft, is een zeer belangrijk element de afschrijvingen. Rekening houden met deze afschrijvingen, zou dan ook betekenen dat de eenheid zuiveringsheffing met een factor 2 tot 3 kan toenemen.

Naar mijn mening dient ervan uitgegaan te worden dat afschrijvingen toepassen op gesubsidieerde investeringen uit den boze zijn. Inderdaad is deze werkwijze niet in overeenstemming met de geldende richtlijnen van Binnenlandse Zaken, waarbij als algemeen aanvaard principe op de betaalde installaties geen afschrijvingen mogen worden toegepast. Een afschrijvingsfonds aanleggen dat zal dienen voor het vernieuwen van de bestaande installaties binnen 40 jaar, dus voor de volgende generatie, gefinancierd door de huidige generatie, die dezelfde is die nu reeds de 100 procent subsidie betaald heeft, houdt met name in, dat de huidige generatie twee keer gaat betalen. Dit lijkt me op zijn zachtst gezegd weinig logisch.

De totale kosten voor beheer en werking kunnen slechts als voornaamste posten bevatten; bestuurskosten, uitbating van pompstations en zuiveringsinstallaties, algemene kosten en afschrijvingen op het niet-gesubsidieerde deel der investeringen. Het echter zo stellen, ik herhaal het, dat het bepalen van de componenten van die beheers- en werkingskosten enkel alleen nog de effectieve inning der bijdragen beletten is op zijn zachtst gezegd voorbarig. Zo dienen tevens, om het éénheidstarief van verontreinigde belasting te kunnen bepalen, de totale verontreinigingslasten bekend te zijn. Deze totale verontreinigingslast is namelijk de som van het aantal inwoners op de huishoudelijke vuilvracht plus het aantal vervuilingsequivalenten van de industriële bedrijven. De industriële vuilvracht wordt per onderneming vastgesteld aan de hand van analyses en dit volgens de formule bepaald in artikel 2 van het ministerieel besluit van 15 februari 1974. Hetzelfde ministerieel besluit liet echter tot 31 december 1978 een vereenvoudigde methode toe voor de berekening der industriële vuilvracht, namelijk het gebruik van zogenaamde omzettingcoëfficiënten.

Minister J. Lenssens : De heer Desutter heeft mij dezelfde vraag gesteld en ik heb ze beantwoord, mijnheer Matthys. Ik heb verklaard dat er een Executievebesluit is dat opnieuw de vereenvoudigde methode invoert voor het bepalen van de bijdragen van de industrie in de werkingskosten van de twee zuiveringsmaatschappijen.

De heer P. Matthys : Mijnheer de Minister, mag ik u dan vragen in hoeverre u bevoegd bent daarover te beslissen ?

Minister J. Lenssens : Wij hebben dat in het Executievebesluit vastgelegd.

De heer P. Matthys : Maar in hoeverre ? De werkelijkheid is dat u binnen een nationale materie zit . . .

Minister J. Lenssens : Wij zijn bevoegd de wet van 1971 integraal uit te voeren en alleen de berekeningsbasis blijft nationaal. Ik ken mijn zaken wel een beetje, mijnheer Matthys, daar moet u niet aan twifelen. Welnu, wij hebben de berekeningsbasis aangehouden die in het vroegere ministerieel besluit van kracht was. Ons daarop steunende hebben wij een Executievebesluit getroffen, wat volledig legaal is. Ik vind toch dat zulk debat hier in openbare vergadering minder opportuun is.

De heer P. Matthys : Niettemin stel ik vast dat er in deze begroting sprake is van 65 procent bijdrage van de geassocieerde provincies en 35 procent bijdrage van de industrie.

Hoe men tot deze verdeling komt, is mij dan ook een raadsel. Maar er is meer, artikel 6, paragraaf 1, punt 5-2 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 op de hervorming der instellingen bepaalt, „is een nationale aangelegenheid de bepaling van de berekeningsbasis van de tarieven voor de zuivering van industrieel afvalwater.” Bovendien is nog steeds de beslissing van de minister van Volksgezondheid van kracht, die in 1975 verbod oplegde heeft aan de WZK om de bijdrage der ondernemingen te innen en dit dan in afwachting van een zogenaamd éénvormig nationaal tarief. Voor de WZK betekent dit, dat sinds die datum de industriële bijdragen vervangen zijn door een zogenaamd terug-

Matthys

vorderbaar voorschot van het Vlaamse Gewest.

Wat de bijdrage van de provincies betreft, zou ik eraan houden even de toelichting bij de begroting te citeren van vorig jaar, of met andere woorden, van 1982.

Daarin wordt gesteld, „de provincies zijn volgens artikel 22 van de wet gemachtigd deze tarieven te verhalen op de individuele burgers.

Aangezien zij geen keuze hebben ten aanzien van de toepassingsmodaliteiten is het niet denkbeeldig dat iedere provincie zijn eigen heffingssysteem zal ontwikkelen ; er zal worden gestreefd naar een uniform heffingssysteem dat ook voor de bevolking meer rekening zal houden met de werkelijke geldende vervuiling. Een initiatief daartoe zal genomen worden door de waterzuiveringsmaatschappijen.”

Ik moet vaststellen dat nu, vandaag, deze veronderstelling een realiteit wordt, met name, dat vastgesteld wordt dat het verhaal van de provinciebelastingen op hun bevolking volgens een totaal verschillende berekeningswijze geschiedt en dan ook aanleiding geeft tot sterk uit elkaar lopende tarieven en dat er zich in de provincie Brabant zware moeilijkheden voordoen, daar wettelijk de belasting gespreid dient te worden over gans de provincie ; er geen sprake meer is van een zogenaamd uniform heffingssysteem. Het is dan ook je reinste volksmisleiding te laten uitschijnen dat, op een kleine detailkwestie na, met name een boekhoudkundig reglement, de inning van de bijdragen van de ondernemingen of de toepassing van het principe de vervuiler betaalt, een realiteit is.

Niet alleen is dan ook de begroting van in het bijzonder de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij voor het jaar 1983 ten bedrage van 805 miljoen frank op drijfzand gebouwd en staat het nu al vast dat de industrie geen frank zal bijdragen, maar is het ook duidelijk dat ook in 1983 de gemeenten opegeadeld zullen blijven met de zware exploitatiekosten van hun zuiveringsstation.

Ik dring er dan ook op aan dat aan de Vlaamse Raad, bij hoogdringendheid, het voorstel van decreet van volksvertegenwoordiger Norbert De Batselier, houdende de overneming van de rioolwaterzuiveringsinstallaties door de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij ingediend op 26 oktober 1982, ter bespreking zou voorgelegd worden.

Uit wat voorafgaat, blijkt dan ook zeer duidelijk dat er geen sprake kan zijn van een waterzuiveringsbeleid, e maar eerder van een waterzuiveringsgeknoci. (**Applaus bij de SP**)

De Voorzitter : De heer Maes heeft het woord.

De heer R. Maes (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, in het raam van deze bespreking wil ik slechts enkele minuten handelen over een bepaald probleem.

Naast het petroleumcontract van Distrigaz en de perikelen in verband met de Rupeltunnel, de sluis te Zeebrugge, is de zaak van de afvalwatercollector langsheen het Albertkanaal een van de schandalen die de Staat in de voorbije jaren stuk voor stuk enkele miljarden totaal nutteloos besteed geld gekost hebben. In de uiterst benarde financiële omstandigheden die wij thans kennen verdienen deze dossiers dat men er af en toe eens in ingetogen stilte even zou over nadenken.

De beslissing om de collector langsheen het Albetkanaal te bouwen werd reeds op 6 maart 1964 genomen. Het werk werd in 1968 aangevangen en moest in 1972 klaar zijn. De kosten werden aanvankelijk op 1.360 miljoen geraamd waar nog eens 280 miljoen zou bij komen voor de verlenging Hasselt-Genk. Dus in totaal 1.640 miljoen. Volgens inlichtingen in deze Raad verstrekt door Minister Galle op 16 december 1980 had deze collector toen al 4.599 miljoen gekost. Daarbij moeten dan de ordonnanceringen 1982 gevoegd worden, dit wil zeggen nog eens 100 miljoen en de nieuwe machtigingen voor 1983 op artikel 73.81.03, hetzij nog eens 67 miljoen. Als wij daar dan nog de intrestlasten op de leningen bijvoegen, komen wij

zeker tot een heel stuk boven de 5 miljard.

Minister Galle en ook de huidige Minister lieten onderzoeken uitvoeren om uit te maken of er toch nog iets zou kunnen aangevangen worden met de aangelegde installaties. Ik las in het verslag dat een stuk van wellicht 20 km misschien zou kunnen gebruikt worden.

Graag vernam ik van u, mijnheer de Minister, dienaangaande toch nog iets meer uitleg en dan bijzonder wanneer wij definitief zullen weten of wij deze hele investering als nutteloos zullen kunnen beschouwen, ofwel of reeds enigszins kan geraamd worden, welke bijkomende kosten er nog zullen nodig zijn om er een deel van te kunnen gebruiken en welke precies de gebruiksmogelijkheden nog zouden kunnen zijn. (**Applaus bij de VU**)

De Voorzitter : De heer Sleenckx heeft het woord.

De heer J. Sleenckx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, bij de bespreking van de toelichting in de commissie heb ik reeds verschillende vragen gesteld in verband met de afvalstoffen. Op een aantal vragen is naar mijn mening voldoende geantwoord. Toch hecht ik er belang aan nog enkele beschouwingen te maken in verband met de toelichting, bijvoorbeeld bij het hoofdstuk Preventie lees ik : Het ontstaan van afvalstoffen zal worden afgeremd door een combinatie van diverse maatregelen die onder andere ertoe leiden dat de afvalstoffenverwijdering duurder wordt”.

De filosofie hiervan is voor mij bedenkelijk. Hoe zal de Minister voorkomen dat massaal tot sluikestorting wordt overgegaan ? Dat sluikestorting gebeurt op een waanzinnige manier, bijvoorbeeld door de gootstenen. Is uw oorzaak-gevolg redenering niet wishfull thinking ? Waarom vindt de Minister het niet nodig zijn plannen, waarvan we niet zien dat ze leiden tot minder afvalstoffen, te laten vergezellen van begeleidende maatregelen ? Men moet de mensen kansen geven te veranderen, ook buiten de sfeer van het repressieve.

Sleeckx

Wat wordt er concreet bedoeld met diverse maatregelen? Vindt u niet, 'mijnheer de Minister, dat de exploitanten moeten worden erkend zoals dat bijvoorbeeld het geval is met de aannemers? Van preventie is in deze tekst, naar mijn mening, weinig te merken. Waarom overweegt u niet een echte preventie, met name ingrepen in de produktiesfeer en ingrepen in de verpakkingssfeer? De mogelijkheid hiertoe bestaat nochtans krachtens het afvaldecreet. Dit zou dan pas echte preventie zijn.

Wat betreft het hoofdstuk Controle en Toezicht wil ik vooral blijven stilstaan bij de slotzin: „Al deze middelen zijn reeds operationeel”. De Minister vindt dus dat niets bijkomends moet worden gedaan en eigenlijk stelt hij niets nieuws voor. Iedere burger, zeker in bepaalde geteisterde gebieden, wordt geconfronteerd met een dikwijls onbegrijpelijke onmacht om effectief op te treden tegen grote vervuilers. Deze confrontatie leidt in vele gevallen zelfs tot aantasting van het vertrouwen van de burger in de betrouwbaarheid van onze overheidsdiensten.

Vindt de Minister niet dat het tijd wordt om uit de ervaring van de openbare afvalmaatschappijen conclusies te trekken? Vindt hij ook niet dat ambtenaren de bevoegdheid moeten krijgen de onmiddellijke staking van bepaalde stortactiviteiten te bevelen en een vordering voor de burgerlijke rechtbank in te stellen. Vindt u niet, mijnheer de Minister, dat in plaats van geregeld analyses uit te voeren op storten, waarbij ten hoogste alleen kan worden vastgesteld, en dan het spel van afwijzen van de verantwoordelijkheid begint, dat een zicht op de produktieketen van de afval in de bedrijven pas echte preventie mogelijk maakt.

De tekst over het probleem van het storten, meer bepaald in verband met de stortplaatsenactie, wekt de indruk dat u zich beperkt tot het opsommen van bepaalde storten waarvan er enkele zijn geschrapt, om zo tot legale storten te komen. Ik vind er niet in het zoeken naar ideale stortplaatsen waarbij geografische spreiding, wisselende

spreiding over diverse gemeenten mede aan bod komen. Uw houding ten opzichte van de huidige oplossingen komt mij althans niet heel kritisch over.

Ten slotte heb ik een zeer concrete vraag in verband met de stortplaatsenactie. Zijn de 271 illegale stortterreinen die op 31 december 1982 werden geteld, alle gesloten of gelegaliseerd? In welke mate kunt u enig overzicht geven van de saneringstoestand ervan?

In verband met het storten is er nog een specifieke en belangrijke vraag met betrekking tot de gipsafval die trouwens ook in de commissie werd gesteld en waar u reeds een gedeeltelijk antwoord hebt op gegeven, maar, waarop ik vandaag in openbare vergadering een zeer duidelijk antwoord wil krijgen.

Een bedrijf in Vlaanderen, namelijk BASF lost het probleem van het storten van vaste gipsafval op door het te verdunnen met afvalwater en het als zodanig in het oppervlaktewater te lozen, gedekt door een lozingsvergunning, expliciet daartoe verkregen. Dit kan moeilijk als een alternatieve verwijderingsmethode worden beschouwd en is zelfs strijdig met de wet. Welke oplossing mijnheer de Minister, denkt u hier aan te geven.

In verband met de toepassing van de voornaamste reeks van kracht zijnde uitvoeringsbesluiten wil ik even blijven stilstaan bij OVAM. Heeft OVAM al een afvalbeurs? Uit de tekst blijkt dat niet zeer duidelijk, althans niet voor mij. Er bestaat wel iets dergelijks bij de Belgische Dienst bedrijfsleven en Landbouw. Deze instelling houdt een afvalbeurs bij. Moest deze afvalbeurs niet worden overgeheveld naar het gewest? Met OVAM zijn daartoe reeds de nodige contacten geweest.

In verband met de verwijderingsinstallaties van probleemafvalstoffen heeft mijn fractie naast enkele zeer concrete vragen zoals: waar wordt een inplanting voorzien, over welke verwijderingsmethode gaat het, gaan alle afvalstoffen aanvaard worden, nog een erg fundamentele oppositie tegen uw voornemen om voor de

bouw en de exploitatie van zulk een fabriek, om pragmatische redenen, een samenwerking met de privésector na te streven.

Betekent dit dat een economisch toekomstgerichte en wellicht erg actieve bedrijfssector, waarvan alle voorbereidend werk door OVAM zal zijn gebeurd, nu aan de privésector zal worden toegewezen? Meent de Minister niet dat een historische kans wordt verkeken om de overheid, in dit geval OVAM, een bron van inkomsten te bezorgen die zij broodnodig heeft voor haar leefmilieubeleid. Of ziet de Minister, integendeel milieuheffingen en meent hij dat het niet verantwoord zou zijn?

Ik wil nog enkele vragen stellen in verband met de milieuheffingen. Mag ik van de Minister vernemen welke belangrijke instanties het document, het voorlopig ontwerp van decreet, ter consultatie is overgemaakt. Meent de Minister niet dat, samen met milieuheffingen, ook een erg goed net van milieunormen moet overwogen en toegepast worden. Ook een normering in de levensduur van de producten kan in aanmerking komen voor het bepalen van de heffingen die er moeten komen op bepaalde producten. Welke garanties heeft de Minister ingebouwd opdat het een niet steevastte regel zou worden dat de producenten de kostenverhoging van de heffing doorverrekenen aan de consument?

Tenslotte valt er uit de tekst niets over de praktijk af te leiden. Alhoewel wij te gepasten tijde het ontwerp van decreet zullen ontvangen meen ik dat de materie van dermate hoog belang is dat ik hier om enige toelichting mag verzoeken. Het gaat tenslotte toch om een fiscaal dossier.

Om te besluiten wil ik enkele vragen formuleren en enkele bedenkingen maken met betrekking tot de zware metalen. Ook in de commissie hebben wij het daar trouwens over gehad. Het gaat om de problemen gecreëerd om en rond de Vieille Montagne in Balen-Wezel en in Lommel.

Wat is nu eigenlijk het grote probleem?

Heel wat mensen kochten een stukje

Sleecx

grond en wilden dan zelf de crisis enigzins te lijf gaan door op die grond groenten en dergelijke te telen. Uit onderzoek blijkt nu dat bij voorbeeld qua loodgehalte de toegelaten hoeveelheid dertig maal wordt overschreden. Mensen die kippen willen houden op dat stukje grond kunnen zelfs niet aangezien ze de eieren niet mogen eten. U kunt dus wel begrijpen dat al die mensen erg ontgoocheld zijn.

Wat ik vertel is waar. Ik heb het over de Vieille Montagne. Heel wat mensen hebben hun spaarcenten besteed aan de aankoop van een stukje grond met de bedoeling het te bewerken. Nu blijkt dat niet te kunnen omdat er veel cadium inzit, of lood. Als u weet dat zo'n stukje grond 700.000 à 800.000 frank kost, realiseert u zich wel dat dit een drama is voor die mensen, meestal werknemers bij Vieille Montagne.

Mijn vraag is of geen soort kadaster zou kunnen worden opgemaakt van de belast gronden. Als men verkavelt, zou dan ook geen onderzoek kunnen worden gedaan van de gronden om te weten of zij belast zijn, opdat de mensen zouden weten wat zij kopen ?

Zoals het nu gaat is het een drama. Ik krijg heel wat mensen over de vloer die mij vragen wat er nu moet gebeuren. Ik heb hen beloofd dat ik deze vraag zou stellen in openbare vergadering. Ik heb ze trouwens ook gesteld in de commissie. De spaarcenten zijn op. Zij kunnen niets doen met de grond. Wat nu ?

Ik richt deze vraag tot u, mijnheer de Minister. Ik weet natuurlijk dat u het probleem niet zo maar kunt oplossen, maar als de mensen zich niet meer tot de Minister kunnen richten, weten zij ook niet meer hoe het moet. Zij hopen echt dat u op deze vraag een antwoord zult geven. **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : De heer Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, heeft het woord.

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik weet niet of ik in het tijdsbe-

stek dat mij is toegemeten rond kan komen. Ik vermoed van niet. Ik geef ridderlijk toe dat er ook heel wat vragen zijn gesteld waar ik niet onmiddellijk een antwoord op kan geven. U begrijpt wel dat ik geen allesomvattende hersenpan heb waar ik alle technische aspecten zomaar onmiddellijk zou kunnen uithalen en interpreteren. Ik zal een aantal technische vragen van de heren Desutter en Matthys, schriftelijk beantwoorden, en wellicht ook nog van andere collega's. Indien zij zeker willen zijn van een technisch exact antwoord vraag ik hen de specifieke vragen in hun teksten aan te duiden, zodat wij een schriftelijk antwoord daarop kunnen bezorgen.

Het waterzuiveringsbeleid in het Vlaamse land werd vrij intens besproken. Allereerst dank ik de verslaggever, de heer Capoen, voor zijn uitstekend verslag, zowel schriftelijk als mondeling. Ik dank ook alle collega's die hebben gesproken in dit debat over de waterzuivering.

De rapporteur heeft vragen gesteld, evenals de heren Marchand, Anthuenis, Caudron, Desutter en Somers.

Dit geeft mij de kans om, zij het op algemene wijze, hier duidelijk vanop deze tribune te zeggen, wat mijn bedoeling is met het algemeen waterzuiveringsprogramma, het AWP, en waarom wij ertoe zijn overgegaan zo'n programma op te stellen.

Geachte collega's, het is u niet onbekend dat de kwaliteit van onze oppervlaktewaters, niettegenstaande de enorme investeringen en inspanningen die de laatste jaren werden gedaan, zowel door privé-bedrijven, al of niet met subsidies van de Staat, als door de overheid via de initiatieven van de gemeenten en de intercommunales, nauwelijks is verbeterd. Ten aanzien van die toestand heb ik herhaaldelijk verklaard – ik deed dit ook in mijn antwoord op de interpellatie van de heer Caudron enkele maanden geleden – dat een dergelijk beleid niet langer mocht worden gevoerd, dat wij dus dringend tot een ernstig onderzoek werden genoopt.

In september 1982 heb ik een studiegroep geïnstalleerd met de opdracht een AWP op te stellen. Dit betekent

in essentie dat men op drie niveaus, ten eerste op het niveau van het Vlaamse Gewest, ten tweede op het niveau van elk hydrografisch bekken en ten derde op het niveau van het zuiveringsgebied, gewoon alle elementen zal inventariseren die heden in 5,6 of 7 verschillende overheidsinstanties afzonderlijk aanwezig zijn. Die inventarisatie is op dit ogenblik gebeurd op het niveau van het Vlaamse Gewest en voor twintig deelbekkens, dus deelhydrografische bekken, van het Vlaamse Gewest. Wat werd daarin opgenomen ? De gegevens werden in kaart gebracht, waarbij ondermeer de waterkwaliteit volgend en conventionele kleur werd aangeduid. Ik kan u verzekeren dat die kaarten soms hallucinant zijn. Zij zijn opgesteld op basis van gegevens van de twee waterzuiveringsmaatschappijen, want uiteraard zijn zij de eerste betrokkenen bij de werkzaamheden van het AWP. Er is eveneens een klein fortuin aan gegevens beschikbaar bij het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie op basis van de regelmatige metingen, monsternames en analyses van de meeste Vlaamse rivieren en stromen, die door dit instituut werden bijgehouden.

De gegevens aangaande de kwantiteit en de hydrologische aspecten van onze waterlopen, waren ter beschikking bij het Departement van Openbare Werken, het Ministerie van Landbouw en de Landelijke Waterdienst. De bronnen van verontreiniging waren bekend bij de dienst voor de zuivering van afvalwaters van het vroeger Departement van Volksgezondheid, bij de WZK, bij de provincie- en de gemeentebesturen en ook bij de dienst voor gesubsidieerde werken, omdat zij in verband met de rioleringen regelmatig raakvlakken behandelden. Daar waren ook nog gegevens en elementen bekend bij de DZA, bij de diensten van het Ministerie van Landbouw en bij een ganse reeks onderzoekscentra. Er werden ook elementen samengebracht betreffende bestaande zuiveringsinstallaties, de collectoren en „wat nog in de pijpleiding zit” dus datgene wat in planning is, evenals aangaande de drinkwatergebieden en rioleringsnetten. Dat zijn de elementen die in kaarten zijn samengebracht.

De heer J. Somers : U doet niets anders dan inventariseren en samenbrengen.

Minister J. Lenssens : Dat was ook nodig. Tot op heden was het nog nooit gebeurd dat vanuit die verschillende instanties men alle elementen heeft geïnventariseerd om er een evaluatie van te maken. Een volgende fase zal zijn dat men al de gekarteerde gegevens gaat omzetten in cijfers. Deze kunnen dan door het centrum voor overheidsinformatica in een wiskundig computermodel verwerkt worden. Dit zal ons toelaten om, voor elke nieuwe investering die wordt voorgesteld door een van de maatschappijen, op voorhand het ecologisch en het kwaliteitsverbeteringseffect op de betrokken waterloop te berekenen. Dan pas zal men ten volle het AWP in de praktijk kunnen brengen.

Hiermee gecombineerd zijn er een aantal beleidscriteria om prioriteiten vast te stellen. Ik denk onder meer aan de aanwezigheid van waterwinningsgebieden, aan de optimalisatie, zeg maar de rendabilisatie van bestaande installaties, aan de graad van hinder voor de betrokken bevolkingen aan de nabijheid van natuurgebieden. Dit zijn dus een reeks van prioritaire criteria die zullen meespelen bij het bepalen van het investeringsbeleid van de waterzuiveringsmaatschappijen die, ik herhaal het, nauw betrokken zijn bij de opstelling van dit programma. Tenslotte zal dit programma ook moeten kunnen worden teruggekoppeld. Wij spreken trouwens bewust van „programma” omdat het op de dynamiek wijst. Het moet jaarlijks in functie van de gewijzigde toestand van het bekken of van het debiet, van de kwaliteit, of van de investeringen die zijn uitgevoerd, kunnen worden geactualiseerd.

De heer J. Somers : Mijnheer de Minister, zou u kunnen zeggen wanneer het studiewerk, met name al het verzamelen, inventariseren en op kaart brengen, zou klaar komen ?

Minister J. Lenssens : Uw bemerking bewijst dat u eigenlijk niet goed heeft geluisterd. Ik heb gezegd dat momenteel voor twintig deelbekkens of hydrografische bekkens van het gewest

alles op kaart is gebracht. Dit zal op computer zijn gezet eind dit jaar of begin volgend jaar.

De heer P. Matthys : Men zal ons dus geen gebrek aan studie kunnen verwijten.

Minister J. Lenssens : Dat is geen bestuderen maar een operationeel maken.

De heer P. Matthys : „Bestuderen” is een heel ander woord dan „studeren”.

Minister J. Lenssens : Het is het operationeel maken.

De heer P. Matthys : Het zijn dus rationele studies. Wij gaan dus goed weten wat wij doen.

Minister J. Lenssens : Dat is geen studie.

Mijnheer de Voorzitter, dit waren enkele beschouwingen inzake de algemene waterzuiveringspolitiek. In alle betrokken middens is men het erover eens dat deze aanpak – met name planmatig, globaal, met echte prioriteiten en dit voor het ganse Gewest – de enig goede en verantwoorde is, zeker in een tijd met beperkte financiële middelen. Iedereen zal het daar wel ook over eens zijn.

Er zijn ook nog een reeks beperktere vragen in verband met de waterzuivering gesteld. Ik ga trachten de belangrijkste te beantwoorden.

De heer Caudron stelde de fusie voor tussen de twee maatschappijen. Ik kan zijn redenering volkomen bijtreden. Ook ik ben van oordeel dat, gelet op de huidige ontwikkeling, het bestaan van twee maatschappijen niet meer verantwoord is. In de nabije toekomst moeten wij er dan ook ernstig aan denken tot een fusie van die twee maatschappijen over te gaan.

Intussen kan ik u zeggen dat voor zover wij er vat op hebben, want die maatschappijen zijn parastatalen van het type B met eigen bevoegdheden en een eigen raad van beheer, wij er zorg voor dragen, dat die twee maatschappijen geregeld over een aantal gemeenschappelijke problemen samen onderhandelen om dezelfde aan-

pak dienaangaande te hebben. Trouwens, de VWZ geniet van het voordeel dat de WZK reeds vijf jaar langer bestaat en aldus een grotere ervaring op het terrein heeft.

Er werd ook gesproken over de planmatige aanpak. Ik dacht dat ik daarop reeds heb geantwoord.

De heer Matthys had het over lozingsvergunningen. Hij heeft gedetailleerde cijfers aangehaald die ik natuurlijk niet kan weerleggen noch betwisten. Maar, men moet toch redelijk zijn. De directeurs van de maatschappijen zijn bevoegd voor het afleveren van lozingsvergunningen en ook voor het toezicht erop. Maar, weet u hoeveel lozingen van industriële bedrijven er in Vlaanderen zijn ? Niemand weet het precies, zo simpel is het, maar men raamt ze tussen de 20.000 à 30.000.

Vanaf het ogenblik dat de VWZ over personeel beschikte – en dat is nu reeds sedert een zestal maanden – is men begonnen aan het opmaken van een inventaris van wat aan lozingsvergunningen bestond bij de Dienst voor Zuivering van Afvalwater – de DZA – en deze op steekkaarten te brengen. U mag ook niet vergeten dat er ook nog bedrijven zijn zonder vergunning. In de mate van het mogelijke zullen wij er zorg voor dragen dat de prioritaire taak van de maatschappij – daarmee ben ik het volkomen met u eens – het nazicht van de lozingsvergunningen, zal zijn. Dit is immers het enig voorkomingsbeleid dat binnen onze mogelijkheden ligt.

De heer P. Matthys : Mijnheer de Minister, ik meen dat u hier een zeer kordate verklaring aflegt. U moet toch weten dat de betrokken maatschappijen niet bij machte zijn om enige controle uit te oefenen. Dientengevolge heeft uw kordate verklaring geen enkele waarde. U weet, als bevoegd Minister, dat de gecreëerde instellingen niet bij machte zijn – dat is de werkelijkheid – de lozingsvergunningen te controleren enerzijds en dat anderzijds, wanneer in het beperkt aantal lozingsvergunningen dat werden gecontroleerd, en wanneer overtredingen worden vastgesteld, er ter zake geen maatregelen werden genomen.

Matthys

Bijgevolg zou het goed zijn uw verklaringen enigszins te matigen.

Minister J. Lenssens : U beweert dat er geen maatregelen werden genomen ! Er zijn verscheidene toezichthoudende ambtenaren – de maatschappij is een parastatale van het type B – die hun taak, volgens de wet van 1971, uitvoeren onder beperkte voogdij van de Minister. Daarop wens ik de nadruk te leggen, want ook dat moet u weten. Het ligt anders bij de maatschappijen van het type A. Mijns inziens, doen de toezichthoudende ambt enaren inzake lozingsvergunningen hun werk goed ; zij kunnen onder meer processen-verbaal opstellen. U mag echter niet te veel verlangen, want deze maatschappijen hebben een erfenis van de DZA overgenomen en het moet u bijgevolg niet verbazen dat die jonge maatschappij, die slechts zes maanden operationeel is, al de problemen nog niet heeft opgelost. Als men vaststelt dat men in een nationale dienst tal van problemen niet heeft kunnen oplossen, is hier zeker redelijkheid geboden. Daarover wens ik hier echter geen polemiek aan te gaan. Ik ben bereid dit met u in de Commissie uit te praten.

De heer P. Matthys : Mijnheer de Minister, u moet de schijn niet wekken dat ik een verwijt maak aan de maatschappij. Wel meen ik dat u ze de nodige middelen moet geven om de lozingsvergunningen te controleren. Vandaag kunnen zij dat niet. Bovendien weet u, mijnheer de Minister, hoeveel tijd het vergt om één lozing te controleren.

Minister J. Lenssens : Ik ben het met u eens, maar een kind dat groot moet worden, moet langzaam groeien.

Als u stelt dat de maatschappij over driemaal zoveel personeel moet beschikken, antwoord ik dat wij daarvoor geen geld hebben. Wij zullen binnen de personeelsformatie en volgens de regels van de mobiliteit, de personeelsformatie van de maatschappij – op verzoek van de raad van beheer – aanvullen. U moet vertrouwen hebben in de ambtenaren en in de beheerders van de twee maatschappijen. Terzake deel ik uw zorg

volledig. Het is echter een lange weg waaraan dient te worden gewerkt.

De heer Somers heeft gesproken over het Dijle-bekken en de Zenne, het Fameuze richtplan van het Brussels gewest dat in 1980 door de Vlaamse en door de Brusselse Executieve werd goedgekeurd. Wij hebben inderdaad contacten. Het is trouwens één van de consequenties van de regionalisering, dat men op het vlak van het waterbeleid, ieder gewest zijn eigen politiek kan uitbouwen. Wij dringen aan bij het Brussels Gewest opdat zij het richtplan stelselmatig en bij prioriteit zouden uitvoeren wat betreft het Zennebekken. Ik begrijp uw zorg, want het water zuiveren in de Rupelstreek heeft bij voorbeeld geen zin wanneer het zuiveringsplan voor de Zenne, die een open riool is, niet wordt uitgevoerd.

De heer J. Somers : Mijnheer de Minister, zou u mij kunnen zeggen wanneer men nu eindelijk resultaten kan verwachten ? Wat zijn de vooruitzichten ? De bevolking vraagt zich af hoelang ze nog de stank zal moeten verduren van Dijle en Zenne. Er moet een einde aan komen. Men is er trouwens al tien à vijftien jaar mee bezig.

Minister J. Lenssens : Ik kan geen vooruitzichten opgeven zolang ik geen antwoord heb van het Brussels gewest.

De heer J. Somers : Dit kan dus nog jaren duren.

Minister J. Lenssens : Wij wachten op het antwoord op onze vraag om een bezinkingsbekken van grote omvang te maken dat voor het Zennegebied de vervuiling met 30 tot 35 procent zou reduceren.

De heer P. Matthys : Maar dat de Vlaamse Executieve toch enig initiatief neemt ! Gaat ze wachten als zuster Anna ?

Minister J. Lenssens : Mijnheer Matthys, ik meende dat u begrepen had dat ik een initiatief heb genomen bij het Brussels Gewest. U wenst misschien dat wij optreden in de plaats van het Brussels Gewest maar dit kan niet. Wij kunnen enkel aandringen want wij gaan toch niet zelf de Brus-

selde zuiveringsinstallaties bekostigen. Wel zullen wij een aandeel van de kosten dragen.

De heer J. Somers : De oplossing is federalisme.

De Voorzitter : Mag ik de leden doen opmerken dat wij thans in openbare vergadering zijn en dat ze de gelegenheid gehad hebben in de commissievergadering al die vragen te stellen ? Zij hoeven de Minister dus nu niet te onderbreken.

Minister J. Lenssens : De heren Caudron en Matthys hebben vragen gesteld over de opname van de installaties door de maatschappijen. Op grond van het decreet van einde 1980 tot wijziging van de wet van 26 maart 1971 op de vervuiling van de oppervlaktewateren kunnen de maatschappijen nu reeds de installaties overnemen. Er is geen enkel beletsel ; er is geen verdere wettelijke basis nodig.

De overname van het personeel vergt nog wel een decretale basis. In september hebben wij een ontwerp van decreet aan de Raad van State voorgelegd. Dit kwam trouwens al ter sprake in de commissie en dateert van vóór het voorstel van de heer De Batselier. Voorstel en ontwerp zullen samen worden behandeld.

Ik herhaal echter dat niets de overname van de installaties zelf nog in de weg staat. De maatschappijen moeten nu zelf met elke gemeente de overname **negociëren**. Wij zullen dan daarvoor onze goedkeuring moeten geven.

Hier moet u rekening houden met het feit dat het gaat om 69 gemeentelijke of intercommunale installaties in werking, plus nog een paar tientallen andere die gedeeltelijk in uitvoering zijn. Met een beperkt effectief kan men de overname mogelijk tegelijkertijd verwezenlijken, temeer daar het personeel ter zake nog niet de nodige ervaring heeft.

Verder zegt u dat het sneller moet gaan. Er zijn echter nog andere problemen, met name de vraag vanaf welke datum de gemeenten voor de exploitatie moeten worden vergoed. Is het oktober 1981, datum waarop de maatschappij officieel werd opgericht

Lenssens

of is het de datum van overname zelf. Dit zijn zaken die thans worden onderzocht. Wij zullen in de commissie de gelegenheid krijgen daarover uitvoerig van gedachten te wisselen, namelijk bij de behandeling van het voorstel en het ontwerp van decreet.

De heer P. Matthys : Mijnheer de Minister, mag ik u nog een vraag stellen? Hoe zou u reageren wanneer een bepaald gemeentebestuur de werkingskosten voor de zuiveringsinstallatie uit zijn begroting schrapt en stelt dat, bij decreet, de maatschappij de werkingskosten, dus de installatie? dient over te nemen ?

Ik moet u eerlijk zeggen dat ik het voornemen heb dat in mijn eigen gemeente, bij de bespreking van de begroting voor te stellen en de verantwoordelijkheid te laten aan de Vlaamse Executieve, met name dat ze bij decreet de kosten van de zuiveringsinstallatie van Sint-Niklaas zal dragen.

Minister J. Lenssens : Ik raad u aan voorzichtig te zijn, want ik zal trachten te bekomen dat de voogdijminis-

ter van de ondergeschikte besturen, de heer Galle, zal eisen dat deze installaties tenminste blijven werken en de nodige kredieten ambtshalve worden ingeschreven. Dit neemt niet weg dat er een probleem is van overdracht van kosten.

Ik heb dit daarnet gezegd, mijnheer Matthys, en u moet mijn eigen woorden niet anders interpreteren om te kunnen onderbreken.

Er is ook nog het probleem vanaf welke datum de gemeenten gerechtigd zijn op het terugbetalen van de exploitatiekosten. Juridisch kan men de datum van 28 oktober 1981 verdedigen, datum waarop de maatschappij is opgericht.

Principieel ben ik bereid die eveneens te verdedigen. Ik zeg u evenwel dat de maatschappijen daarvoor niet het nodige geld hebben, zodat noodzakelijkerwijze de terugbetaling aan de gemeenten zal worden uitgesmeerd.

De heer P. Matthys : En die 805 miljoen ?

Minister J. Lenssens : Wees toch ern-

stig ! U heeft zelf gezegd dat zij ze niet zullen hebben.

De heer P. Matthys : Ze zijn ingeschreven.

Minister J. Lenssens : In een begroting die nog niet is goedgekeurd. De heer Caudron heeft gesproken over de prefinanciering van de gemeenten. Hij heeft gevraagd waarom niet tot dotaties wordt overgegaan nu er twee maatschappijen bestaan, die instaan voor de investeringen.

Ik meen dat vooralsnog de 100 procent-toelaging voor de twee maatschappijen kan worden gehandhaafd, maar dat naar gelang het verwerven van eigen inkomsten, onder meer door het toepassen van de bijdragen van de industrie in de werkingskosten van de maatschappijen, de subsidiëring van de maatschappijen geleidelijk kan worden afgebouwd. Inderdaad, de inkomsten van de maatschappijen moeten hen normaal de mogelijkheid bieden, op termijn althans, leningen aan te gaan voor hun investeringen en zowel de aflossingen als de interesten ten hunne laste te nemen. In deze gedachtengang is het stelsel van de dotaties minder aangewezen. Tevens moet u hier ook rekening houden met het algemeen waterzuiveringsprogramma, het AWP dat door de twee maatschappijen wordt gehanteerd. Elke investering moet in dit licht kunnen bekeken worden.

Wat uw herhaalde vraag over het personeel van Aalst betreft bevestig ik mijn antwoord van december laatstleden, na uw interpellatie. De brief van mijn geachte voorganger, de heer De Saeger, is geen formeel engagement. Dat was een wens, een opportuniteit, die uitdrukte dat het goed zou zijn. Dit personeel kan niet worden overgenomen omdat in de wet alleen sprake is van exploitatiepersoneel. Zoals u weet is de installatie van Aalst intussen nog altijd niet operationeel.

Wat de andere vragen van de heer Matthys betreft, onder andere over de aanbestedingsprocedure en dergelijke, stel ik voor daarop schriftelijk te antwoorden. Wat het probleem van de financiering betreft kan ik wel zeggen dat wij al het nodige zullen doen om

Rechts : de heer J. Lenssens (CVP), Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, in gezelschap van Executievevoorzitter G. Geens (CVP), Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid

Lenssens

de wet van 1971 inzake de financieringsmechanismen integraal te laten toepassen. Dit geldt ook voor de industrie. Het zijn de algemene vergaderingen van die twee maatschappijen die de milieuheffing inzake waterzuivering voor de industrie zullen bepalen. Zoals daarnet verkeerdelijk werd gezegd, gaat het hier niet om een decreet. Zij beschikken dus over een sterke autonomie ter zake. De betrachtning is reeds dit najaar, zoniet begin 1984, van de industrie inkomsten te krijgen voor de werkingskosten, terwijl de kapitaalbreng wellicht vroeger zal kunnen gebeuren omdat ter zake reeds een paar besluiten van toepassing zijn zoals de meldingsplicht voor de industrie in verband met het al dan niet bijdrageplichtig zijn in het kapitaal.

De heer P. Matthys : Mijnheer de Minister, u gaat met mij toch akkoord dat in het verlopen jaar, en vandaag is dat nog steeds zo, de gewone burger twee keer opdraait. Immers, hij moet betalen en voor het aandeel van de Provincie en voor het aandeel van de industrie dat nu door de Vlaamse Executieve aan de zuiveringsmaatschappijen wordt betaald.

Minister J. Lenssens : Op technisch vlak van de begroting is wat u zegt, niet juist. In de begroting van de Vlaamse Gemeenschap is een krediet ingeschreven van 100 miljoen als terugvorderbaar voorschot. Zodra de maatschappijen inkomsten hebben, moeten ze dat aan het Vlaamse Gewest terug betalen.

De heer P. Matthys : U maakt zich toch geen illusie zeker, mijnheer de Minister, dat u het bedrag van de industrie zal kunnen terugvorderen ?

Minister J. Lenssens : Neen.

De heer P. Matthys : Meent u echt dat die terugvorderbare voorschotten zullen worden terugbetaald als de industrie winst heeft gemaakt ?

Minister J. Lenssens : Mijnheer Matthys, het gaat hier om een technische discussie die wij nu niet verder zullen zetten.

De heer P. Matthys : Maar als burger

van dit land betaal ik twee keer mijn bijdrage, de ene keer aan de Provincie en de andere keer aan de Vlaamse Executieve.

Minister J. Lenssens : Elke milieuheffing die wij ten laste zullen leggen van de industrie zal worden doorgerekend in de produktiekosten en in de kostprijs van het produkt. Dat is nogal duidelijk. Hoe zou men het anders doen ? Men kan toch niet eisen dat de bedrijven wel zouden betalen maar dat zij het niet zouden mogen doorrekenen in hun kostprijs ?

De heer P. Matthys : Wie betaalt dan ?

Minister J. Lenssens : De vervuiler, dit wil zeggen degene die de produkten verbruikt, die de vervuilende industrie produceert.

De heer J. Sleecx : Mijnheer de Minister, dat is toch een eigenaardige redenering. Als de producent moet betalen voor de vervuiling, berekent hij dat door in de prijs van zijn produkten. Het is dus de verbruiker die gaat betalen.

Minister J. Lenssens : Indien u één of andere toverformule vindt, wil ik die graag in overweging nemen.

De heer J. Sleecx : Dat heeft niets meer te maken met het principe de vervuiler betaalt. Het is de consument die betaalt.

Minister J. Lenssens : De heren Capoen, Maes en Matthys hebben het probleem van de collector van het Albertkanaal aangesneden. Ik ga daar nu niet nader op in aangezien ik vorig jaar tijdens de bespreking van deze begroting daar uitvoerig heb over gesproken. Ik kan enkel bevestigen dat het proefdraaien met water uit het Albertkanaal niet zo ver is gevorderd als wij hadden gehoopt. Vijfentwintig à dertig kilometer van de collector is beproefd, ten einde na te gaan of het water onder eigen verval richting Schelde loopt tussen Tessenderlo en Antwerpen. De collector heeft echter een totale lengte van 60 km. het beproeven gebeurt niet zonder risico, vermits de collector op sommige plaatsen in bewoonde gebieden is aangelegd waar de proefdruk gevaar kan opleveren. Uit de jongste gegevens die ik heb ontvangen blijkt dat nog een der-

tigtal weken nodig zullen zijn om de overigé dertig à vijfendertig kilometer te testen. Wij hadden gehoopt dat die testen waarmee men in september 1982 is gestart, dit voorjaar zouden kunnen worden beëindigd. Om technische redenen is dit echter niet mogelijk.

Hoe dan ook, wanneer blijkt dat de collector niet bij machte is het afvalwater van de bedrijven in Tessenderlo richting Antwerpen af te voeren, dan zal ik aan de Vlaamse Regering voorstellen die collector te vergeten. Indien blijkt dat de collector wel bruikbaar is, en tot nog toe wijst het proefdraaien in die richting, zal worden overwogen het brak water van de drie grote bedrijven in Tessenderlo - ongeveer 35.000 m³ per dag - rechtstreeks in de Schelde te lozen. Hieromtrent stellen zich nog wel enkele vragen in het Antwerpse, zodat op basis van het beschikbare studiemateriaal nog overleg zal moeten worden gepleegd alvorens tot die beslissing kan worden overgegaan. Iemand van de havendiensten van de stad Antwerpen maakt trouwens deel uit van de begeleidingsgroep die betrokken is bij het proefdraaien. Er mag ook op dat vlak geen misverstand zijn.

De heer Maes heeft terecht opgemerkt dat die collector reeds 4,5 miljard heeft gekost. Bovendien zijn er nog een reeks geschillen met de Belgische Staat hangend bij de rechtbanken. Het betreft echter vastleggingen, die dateren van vóór 1975, waarvoor de Vlaamse Regering dus niet meer betaalt. Dit valt ten laste van de centrale regering, die daarvoor in de toekomst de nodige middelen zal moeten vrijmaken. Wij hebben dit jaar enkel een bedrag uitgetrokken voor het dekken van de kosten van het proefdraaien, mijnheer Maes, die trouwens niet zo hoog oplopen.

De heer Marchand heeft vragen gesteld omtrent de verontreiniging van het kanaal Veurne-Nieuwpoort. Ik kan hem verzekeren dat wij de toestand van dat kanaal op de voet volgen. Er werden trouwens reeds een drietal vergaderingen georganiseerd op mijn Kabinet met technici en mensen uit de streek. Samen met het WZK werd een prioritair programma opgesteld om te verhelpen aan de ontzet-

Lenssens

tende stankhinder van het kanaal Veurne-Nieuwpoort, die is ontstaan door het verleggen van een lozingspunt van de Proostdijkvaart naar dit kanaal.

Wat de timing van de werken betreft, kan ik bevestigen dat voor de huishoudelijke afvalwateren het pompstation te Veurne en de persleiding Veurne-Wulpen in bedrijf zal worden genomen midden 1986. De WZK heeft zich daartoe verbonden en de Raad van Beheer heeft dit bekrachtigd. Het zuiveringsstation te Wulpen, ter grootte van 25.000 inwoner-equivalent zal eveneens in bedrijf worden genomen in 1986.

Dan is er nog het probleem van de afvalwateren van de onderneming Westimex, die te Veurne aardappelen verwerkt. Er werd geopteerd voor een specifieke zuiveringsinstallatie in plaats van een aansluiting op de openbare zuiveringsinstallatie. Het bedrijf zal aan de WZK opdracht geven de afvalwateren te zuiveren. De WZK zal een installatie bouwen bij het bedrijf en een anaërobie zuivering uitvoeren specifiek voor de afvalwateren van het bedrijf. Dit systeem is het goedkoopste niet alleen inzake investering, maar ook op het vlak van exploitatie, omdat het toelaat energie te recupereren. Het bedrijf betaalt dan de heffingen aan de WZK op basis van de geloosde verontreinigende last, die door de WZK moet worden gezuiverd. Het gaat bovendien om een concrete toepassing van Vlaamse technologie.

Aan de heer Marchand kan ik antwoorden dat het afgesproken tijdschema voor de uitvoering van de werken inzake de zuivering van het kanaal Veurne-Nieuwpoort worden bevestigd.

Zo kom ik, mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, aan een paar problemen in verband met de afvalstoffen. De heren Capoen en Sleenckx hebben beiden gesproken over de probleemafvalstoffen. Ik moet niet herhalen dat in het Vlaamse Gewest geen enkele installatie bestaat voor de verwerking van toxische afvalstoffen. Het grootste deel ervan wordt verwerkt in het buitenland, zoals Neder-

land, De Bondsrepubliek Duitsland en Frankrijk. Een klein gedeelte wordt waarschijnlijk hier en daar gedumpt waar het best niet zou gebeuren.

Het globaal volume van het probleemafval — er zijn geen precieze cijfers, enkel geëxtrapoleerde cijfers op grond van bepaalde studies — bedraagt 3 à 500.000 ton per jaar waarvan voor het Antwerpse havengebied ongeveer 60 à 100.000 ton per jaar. De OVAM zal zeer in 't kort voorstellen doen omtrent een aantal principiële beslissingen die de Vlaamse regering moet nemen. Mijnheer Sleenckx, ik heb geopteerd voor een gemengde formule. Wij hebben dit vorig jaar reeds verklaard omdat op die manier meer waarborgen geboden worden opdat het afvalstoffenbedrijf in kwestie niet enkel en alleen op een weinig rendabele wijze beperkte hoeveelheden moeilijk te behandelen afvalstoffen zou dienen te verwerken, terwijl de privé-sector, mits een goede afvalselectie, de kans zou krijgen om rendabel te zijn. Daarom zijn wij dus gewonnen voor een participatie van de privé-sector.

Ten tweede is er het probleem van het management. Ik heb vertrouwen in bedrijfsleiders met ervaring. Als de privé-sector met kapitaal aanwezig is in een naamloze vennootschap, kan ik mij voorstellen dat dit tot de efficiëntie van het management veel zal kunnen bijdragen.

Ten derde, men kan in Vlaanderen nog altijd geen enkel bedrijf dat probleemafvalstoffen produceert verplichten naar een verwerkingseenheid in Antwerpen te gaan. Als de privé-sector er bij betrokken wordt dan bestaat er een grotere zekerheid dat het cliënteel aanwezig zal zijn.

Ten slotte wens ik nog een andere beschouwing te maken. In Rotterdam is er een bedrijf AVR dat ook gevaarlijk en giftig afval uit Vlaanderen verwerkt. De afstand Antwerpen-Rotterdam bedraagt nauwelijks 100 km en dan rijst de vraag of een verdubbeling voor alle technieken die in dergelijke fabriek noodzakelijk zijn, in Antwerpen verantwoord is. Is een vorm van structurele samenwerking niet eerder aangewezen? Ik heb de OVAM ge-

vraagd dit te onderzoeken.

De heer H. Suykerbuyk : Mogen wij met onze afvalstoffen Nederland wel binnen?

Minister J. Lenssens : Na de behandeling van het klein decreet rijst er geen enkel probleem in dit verband, want onze bedrijven betalen daar grof geld voor. Slechts dertienduizend tot vijftienduizend ton worden jaarlijks naar AVR in Rotterdam overgebracht.

De heren Marchand en Matthys hebben over het drinkwater gesproken. De heer Marchand sprak namelijk over de moeilijkheden inzake de drinkwatervoorziening in de kuststreek tijdens het hoogseizoen. Hij zei dat hij zijn hart zou vasthouden, mocht zich opnieuw een goed en droog seizoen aankondigen. Helaas zijn bij ons de klimatologische omstandigheden zo, dat wij zelden twee jaar na mekaar een goede zomer hebben. Ik hoop dat de traditie wordt doorbroken en dat het in 1983 ook een lange hete zomer wordt! Zoals u weet, collega's, wordt het kustgebied bediend door drie maatschappijen, namelijk de TMVW, de IWVA en de NMDW. Alleen tussen de NMDW en de IWVA bestaat er momenteel een grote verbindingsleiding, met name tussen het spaarbekken van de Blankaert en Veurne. In de voorbije zomer waren er in de kuststreek moeilijkheden inzake drinkwatervoorziening. De oorzaak van de moeilijkheden in de middensector Westende-Middelkerke waren breuken in de bestaande toevoeringen van de TMVW. Maar ook in de Westhoek — en daarop heeft de heer Marchand gealludeerd — waren er moeilijkheden tijdens zeer warme zomerdagen omdat de IWVA blijkbaar over te weinig drinkwater beschikte.

Om op korte termijn een oplossing te vinden heb ik aan de administratie een onderzoek gevraagd en het rapport van de administratie dat met behoeve van spoed werd opgesteld, adviseert volgende oplossingen. Ten eerste een ontdubbeling van de verbindingsleiding TMVW tussen Oostende-Middelkerke en Westende waardoor de moeilijkheden in de middensector van de kust volledig kunnen worden opgevangen. Ten tweede, de realisatie van een verbinding tussen

Lenssens

deze nieuwe leiding te Westende en het net van de IWVA te Nieuwpoort. Hierdoor zou het IWVA een supplementaire hoeveelheid drinkwater kunnen afnemen van de TMVW om haar behoeften ook tijdens warme zomerdagen in alle omstandigheden te kunnen dekken. De TMVW heeft mij bevestigd dat zij capaciteit genoeg heeft om dat te doen. Derde advies van de administratie : in deze omstandigheden zou de aanleg van een nieuwe grondwaterwinning in de duinen van Oostduinkerke, in het domein Ter Yden – project waarop de IWVA sterk aandringt – geen absolute prioriteit meer zijn en wellicht vermeden kunnen worden.

Gelet op de dringendheid en op de moeilijkheden die zich in het hoogseizoen kunnen voordoen, heb ik de betrokken maatschappijen een timing opgelegd. Op dit ogenblik beschik ik nog niet over alle gegevens, maar ik kan nu reeds zeggen dat de aanleg van de leidingen opgenomen is in het investeringsprogramma voor 1983 van de TMVW en dat de aanbesteding van de verbindingsleidingen behoudens onvoorziene omstandigheden in het tweede semester zal plaats hebben.

Alhoewel de heer Matthys er momenteel niet is wil ik het toch even hebben over het probleem van de drinkwaterbevoorrading. Hij beweerde dat dit nog dateerde uit de periode van mijn voorganger, de heer Galle, en alludeerde waarschijnlijk op de prognoses die deze laatste heeft gemaakt omtrent het drinkwaterverbruik in de komende tien jaar. Men was er toen van uitgegaan dat het dagelijks verbruik van drinkwater, ongeveer 950.000 m³ per dag, met 2 tot 2,7 procent per jaar zou stijgen.

Welnu, ingevolge enerzijds een rationeler verbruik van water en, anderzijds andere oorzaken, zijn de vier grote maatschappijen die op mijn verzoek regelmatig gesprekken voeren tot de conclusie gekomen dat de prognoses kunnen worden herzien en dat de stijging van de behoefte aan drinkwater in de komende tien jaar gemiddeld maar rond 1 à 1,3 procent zou bedragen. Op basis daarvan werken wij aan een geactualiseerde nota voor de

drinkwaterbehoeften voor de komende tien jaar.

Ik heb nooit gezegd – en hieromtrent heeft de heer Matthys mij zeker verkeerd begrepen – dat ik de tarieven zou uniformiseren, **maar** een poging ging doen om de autonome maatschappijen, vooral de vier grote, tot een eenvormige tariefstructuur te brengen. Dit is volgens mij noodzakelijk en kan maar via een boekhoudkundig plan, zodat later kan worden nagegaan of de bereidheid bestaat om een basistarief voor een basisverbruik gelijkmatig in elk van de vier grote maatschappijen voor drinkwaterbedeling te laten toepassen of op te leggen.

De heren Capoen en Matthys hebben een paar vragen gesteld in verband met het grondwater.

Mijnheer Capoen, u had het vooral over het voorschottenfonds voor schadeloosstelling. Ik kan u bevestigen dat de Vlaamse Executieve vóór enkele weken principieel een ontwerp van decreet heeft goedgekeurd, dat nu voor advies aan de Raad van State werd overgemaakt, dat tot voorwerp heeft de wet van 26 maart 1971 inzake de bescherming van het grondwater aan te passen aan de regionalisering, en ook de aanpassing van de wet van 1977 inzake het voorschottenfonds. Van zodra de Raad van State zijn advies heeft uitgebracht zal de Executieve een definitief ontwerp van decreet bij de Vlaamse Raad indienen.

De heer Sleecx heeft enkele vragen gesteld in verband met de preventie inzake afvalstoffen. Mijnheer Sleecx, u heeft verwezen naar het ingrijpen in de verpakkingsproductie. Dat sluit aan bij de milieuheffingen die straks aan bod komen. Ik zal dat gelijktijdig behandelen. De OVAM heeft een ontwerp van decreet klaar gemaakt inzake milieuheffingen voor vaste afvalstoffen. Dit omvat twee luiken : een eerste ten laste van de vergunninghouders en een tweede ten laste van de industrie.

Bij het luik ten laste van de industrie hebben wij sommige produkten uit het voorontwerp van decreet moeten lichten – het gaat immers nog maar om een werkdocument – omwille van

de enorme problemen die wij bij de toepassing ervan ontmoetten. Op dit ogenblik kan men in ons land niets juist berekenen voor een privé-bedrijf dat een bepaald produkt verpakt in een materiaal dat bij het verbruik moeilijkheden van afvalverwerking met zich brengt, bij voorbeeld plasticverpakking. Het is meestal onmogelijk om na te gaan welk aandeel van de productie in het Vlaamse Gewest wordt verbruikt. Overigens kunnen wij alleen die viseren vermits wij daarvoor alleen bevoegd zijn. Op hetgeen in het Brussels en het Waals Gewest en ook in het buitenland wordt verbruikt, daar kunnen wij uiteraard geen milieutaks op heffen. Omwille van dit feit en het is alleen het grootste probleem dat ik wil citeren, want er zijn er nog andere – hebben wij dit luik eruit gelicht en zullen wij binnenkort in de Raad een decreet – want het betreft geen uitvoeringsbesluit – tot instelling van heffingen voor vergunninghouders neerleggen. Ik denk dat deze uitleg ten dele moet duidelijk maken dat een voorkomingsbeleid op het vlak van industriële verpakkingen eigenlijk gemakkelijker op papier is gezet, zelfs in decretale vorm, dan concreet in de industriële praktijk te laten toepassen, afgezien van de economische argumenten en van het verschil dat men zou doen ontstaan tussen de Vlaamse industrie, de Brusselse en de Waalse, probleem dat wij zeker voor ogen moeten houden indien het verschil inzake de economische productievoorwaarden te groot zou worden.

In verband met de stortplaatsenactie, mijnheer Sleecx, wil ik het volgende zeggen : 27 1 door OVAM vastgestelde clandestiene stortplaatsen in de loop van 1982. Van dit aantal zijn op het ogenblik ruim twee derden gesaneerd of is de sanering in uitvoering. Weinig of geen van deze stortplaatsen zijn gelegaliseerd want in de praktijk zijn het bijna allemaal illegale stortplaatsen en het spreekt vanzelf dat zij als dusdanig niet in aanmerking komen voor het bekomen van een vergunning. Wat het overige derde betreft, wordt door OVAM een inspanning gedaan om, vooral in samenwerking met de lokale overheden met name de burgemeesters van de betrokken gemeenten, een oplossing te vinden.

Lenssens

Mijnheer **Sleeckx**, u hebt ook vragen gesteld in verband met het operationeel maken van het decreet in verband met het toezicht. Ik denk dat hier een misverstand bestaat. De toezichthoudende ambtenaren van OVAM kunnen nu al bevel tot sluiting van verwerkingsinstallaties, dus ook van stortplaatsen geven. Op basis daarvan kan, hetzij de burgemeester hetzij de provinciegouverneur, bij proces-verbaal opgesteld door de toezichthoudende ambtenaren, het betrokken stort sluiten. Zij hebben ook de bevoegdheid de lokalen van elke industriële onderneming te betreden, in functie uiteraard van het toezicht waarvoor zij bevoegd zijn.

Wat het probleem BASF betreft, mijnheer **Sleeckx**, ga ik dit punt niet ontwijken, maar ik kan u nu geen duidelijk antwoord geven, omdat ik dit probleem speciaal wens te onderzoeken. U hebt een vorige keer ook gezegd dat er een legale lozingsvergunning zou bestaan. Ik stel voor dat ik u daarop later een antwoord geef.

De heer J. Sleeckx : Ik wil alleen zeggen dat er vervuiling is en men daarvoor een vergunning heeft. De vraag is : kan dit worden onderzocht en kan hierop niet gewezen worden, want is er dan geen alternatieve verwerking mogelijk ?

Minister J. Lenssens : BASF is lid van een private vennootschap van bedrijven die zelf contact heeft genomen met OVAM en samenwerking aanbiedt op het vlak van verwerkingsinstallatie voor probleemafval. Ik dacht dat dit enige aanduiding kon geven omtrent de ingesteldheid van de bedrijfsleiding, zelfs ten aanzien van hun problemen met afvalstoffen.

De heer Anthuenis heeft zich verontschuldigd omdat hij niet langer de vergadering kon bijwonen. Ik zal zijn vragen in verband met de rookgassen en de vlieggassen van een verwerkingsinstallatie dan ook schriftelijk beantwoorden.

Inzake milieu heb ik ongeveer geantwoord. Ik wens nogmaals te beklemtonen dat de heffing lastens de industrie voor waterzuivering op grond van

de wet van 26 maart 1971 opgelegd moet worden door de algemene vergadering van de twee waterzuiveringsmaatschappijen. Hiervoor is geen decreet nodig. De twee maatschappijen zijn autonoom om in hun statutair orgaan om ter zake beslissingen te nemen, uiteraard binnen de perken van de wet van 1971.

In verband met de toestand van de bodem in Noord-Limburg hebben de heren Vanvelthoven en Sleeckx andermaal op de grote problemen hieromtrent gewezen. Door verschillende wetenschappelijke kringen werden de jongste jaren onderzoeken gedaan. Ik zal ze u snel citeren.

Sinds 1974 werd door het Centrum voor Bosbiologisch Onderzoek van Bokrijk een bodemonderzoek te Lommel en Overpelt uitgevoerd. In 1981 werd door het IHE te Hasselt een onderzoek ingesteld naar de toestand van het grond- en oppervlaktewater. Door de Research-groep Planten-fysiologie van het LUC werd de toestand van de vegetatie onderzocht. Het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie heeft vaste meetstations voor zware metalen over het gehele land, maar beschikt ook in Limburg over vier meetposten, namelijk Lommel, Overpelt, Genk en Hasselt. Ook de gegevens van deze meetnetten zijn ter beschikking. In 1981 werd in opdracht van de Vlaamse Gemeenschap een algemene studie over de verontreinigingstoestand van grond en gewassen over geheel Vlaanderen uitgevoerd. Deze studie is nog niet volledig ten einde. Uit deze studie is gebleken dat er inderdaad een probleem in Noord-Limburg en het grondgebied van de gemeente Balen bestaat, waar een duidelijke pollutie merkbaar is. De gezondheidsinspectie werd einde maart 1982 omtrent de studie van het IHE van 1981 ingelicht. De inspecteur heeft toen de gemeente Lommel, waar het probleem het meest acuut was, ingelicht over de ondrinkbaarheid van één drinkwaterput, waarin vrij hoge waarden aan lood en cadmium gevonden werden. In 1982 hadden contacten plaats op het vlak van de provincie. Dit is gedeeltelijk ook een antwoord op de vraag in de commissie gesteld door de heer Vanvelthoven. Het rapport is eind maart aan

de provinciegouverneur doorgestuurd die op het vlak van de provinciaal aanwezige diensten contacten heeft gelegd.

Zo werden in november-december 1982 nog honderd stalen putwater afkomstig van de gemeente Lommel, Overpelt en Neerpelt op cadmium onderzocht. 18 daarvan overschreden de norm voor cadmium. Deze putwaters worden echter niet alle gebruikt. Van de genoemde 18 worden er slechts 8 tot 10 als drinkwater benut en een twaalfstal als sproeiwater.

Vooraf naar aanleiding van de gebeurtenissen in het Nederlandse Budel, die nogal publiciteit kregen, is het gehele probleem in een stroomversnelling getreden. Vervolgens heb ik op 18 januari de gouverneur verzocht om een gecoördineerde werkgroep op te richten, wat ook gebeurde. Deze werkgroep is tweemaal samen geweest en heeft zich opgesplitst in vijf subgroepen : één voor lucht, planten, bodem, water en gezondheid. (De **heer Somers grijnst**) Ik zie dat u grijnst, mijnheer Somers, maar dit alles vergt een deskundige aanpak.

De heer J. Somers : Dat vraagt een wetenschappelijk onderzoek.

Minister J. Lenssens : Wanneer ik dergelijke resultaten in een verschenen boekdeel lees, dan kan ik omdat ik geen wetenschapper ben omtrent deze materie geen conclusie formuleren.

Deze vijf subgroepen hebben een afspraak gemaakt dat ze tegen eind mei hun concrete conclusies en saneringsmaatregelen zullen voorstellen op basis van de vijf studies die voorhanden zijn. Er werden vruchtbare inspanningen gedaan. Er moet nu nog concreet overwogen worden wat vanuit de overheid kan worden aangevoerd om desnoods de streek of een deel ervan te decontamineren.

Het kan zijn dat voor bepaalde gedeelten van het betrokken gepollueerde gebied individuele oplossingen voor elk perceel nodig zullen zijn al naargelang het gebruik, de bestemming en de toestand waarin dat perceel zich bevindt.

De heer P. Peeters : Mijnheer de Mi-

P. Peeters

nister, zou u mij kunnen antwoorden op een bijkomende vraag ? Zowel wat de streek van Balen en Lommel betreft als wat het probleem van Kruiibeke betreft, hebben wij massa's, duizenden cijfers van BPM-waarden en zo meer, maar in geen enkele van de verschillende studies is er sprake van het gezondheidsimpact. Er is geen enkel, maar dan ook geen enkel onderzoek gebeurd. Inzake cadium bijvoorbeeld, dat zich toch in een ontstellende hoeveelheid in de grond bevindt en via de grond in de voedselcyclus aanwezig is in Kruiibeke, is nog geen enkele medische studie verricht wat betreft een toch betrekkelijk eenvoudig uit te voeren parameter, zoals het ALADE, zodanig dat men geen enkel zicht heeft op het medico-sociologisch effect van de vergiftiging. Hetzelfde geldt voor de studie van Lommel-Balen. Ik begrijp niet waarom die studies niet in die zin qua effect worden vervolledigd.

Minister J. Lenssens : Er is een subgroep gezondheid, waarvan geneesheren uit de inspectie van de overheidsdiensten en uit andere milieu's bij die studies betrokken zijn. Zij zullen trachten een evaluatie te maken van de metingen en cijfers die in hun bezit zijn om dan onder mekaar, als medici, na te gaan wat het effect kan zijn op de gezondheid van de betrokken bewoners, zowel inzake drink- en putwater als inzake vegetatie, de planten en moestuinen en nog andere aspecten.

De heer P. Peeters : Die onderzoeken worden dus op dit ogenblik wel verricht ?

Minister J. Lenssens : Ik vermoed dat die medici, op basis van de studies metingen en cijfers die voorhanden zijn en waarover zij waarschijnlijk beschikken, toch bekwaam moeten zijn onder mekaar erover akkoord te geraken welke potentiële invloed de graad van vervuiling in al zijn opzichten voor de mensen kan hebben.

Ten slotte kan ik zeggen dat collega De Wulf hier uiteraard nauw bij betrokken is. Zijn diensten worden eveneens bij die gecoördineerde werken uitgenodigd.

De heer J. Sleecx : Mijnheer de Minister, ik had u gevraagd of het niet mogelijk was op het ogenblik van de verkaveling de gronden te onderzoeken, zodat de mensen, wanneer zij een stukje grond kopen, tenminste weten of die grond vervuild is of niet. Ik weet wel dat men dat in de eerste fase alleen maar kan doen bij verkaveling. Maar in een latere fase zou men bijvoorbeeld een kaart kunnen opmaken van de belaste gronden. Ik dacht dat u daar in de Commissie positief had op geantwoord.

De heer J. Somers : Een nieuwe studie !

Minister J. Lenssens : U bedoelt zoiets als het in kadaster brengen. Dat zal naar ik meen voor een stuk moeten gebeuren zonder nieuwe studie, collega Somers. Ik hoop dat men zulks met alle studies die daar uitgevoerd zijn kan doen, maar om dat nu op te leggen voor vergunningsaanvragen bij verkaveling, is een materie die tot ruimtelijke ordening behoort. Dit kan desgevallend, binnen de Executieve, met collega Akkermans worden besproken.

De heer J. Somers : In samenspraak.

Minister J. Lenssens : Dat is duidelijk, maar ik ben bereid dat te laten onderzoeken.

De heer J. Sleecx : De mensen kopen een perceel grond, mijnheer de Minister en dan blijkt dat ze ze niets mee kunnen aanvangen. Dat is toch ongehoord !

De heer J. Somers : Het moet onderzocht worden.

Minister J. Lenssens : Dat de grond gepollueerd is, is juist.

De heer J. Sleecx : Maar die mensen kunnen daar niets beplanten. Men koopt een stukje grond en men mag daar zelfs de eieren van de kippen niet eten !

Minister J. Lenssens : U loopt enigermate vooruit op de concrete conclusies en saneringsmaatregelen die zullen voorgesteld worden. Wanneer blijkt dat hetgeen u zegt juist is, moet er op uw vraag een antwoord komen. Want het concreet decontamineren

van zulke grote oppervlakten, zoals de heer Vanvelthoven suggereert, kan natuurlijk niet overwogen worden. Alles hangt af van de omvang. In Hoboken hebben we een derde arbeids-circuit van 75 arbeiders kunnen inzetten om dat gigantisch werk te doen. Maar wanneer die oppervlakte zeer uitgebreid is, is dat niet te doen, dat is niet te betalen !

De Voorzitter : Gelieve de Gemeenschapsminister niet meer te onderbreken. Hij is reeds meer dan een uur aan het woord.

Minister J. Lenssens : De heer Vanvelthoven heeft vragen gesteld en opmerkingen gemaakt in verband met de geluidshinder. Hij vraagt welke de besluiten zijn. Ik zal niet concreet antwoorden. Inderdaad, enkele zaken zijn nog in onderzoek. Sommige leden zullen zeggen : opnieuw een onderzoek, opnieuw studies. Toch zou ik begrip willen vragen, geachte collega's, voor het feit dat ik niet alles tegelijk kan doen. Dit geldt voor vele zaken, met name dat wij de grootste moeite hebben door de beperkte voorzieningen in de administratie inzake leefmilieu binnen het nieuwe ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Dat is ook onze fout niet. Het zijn leden van de centrale Regering die in 1980 Minister waren van de bevoegde departementen, waar een deel van de ambtenaren moest worden overgeheveld, die in de koninklijke besluiten ter zake een te beperkt aandeel hebben voorzien van personeelsleden om over te hevelen naar de gewesten. Dat stelt ons voor enorme problemen. Ik weiger met een politiek kabinet, een beleidskabinet, het werk te laten doen van de administratie. Dat is ongezond, dat is tegen de geest van de continuïteit. Voor een aantal dingen zijn wij er toch toe verplicht. Vandaar dat ik helaas geen administratie heb waar ik kan zeggen : mijnheer Vanvelthoven, doe een reeks voorstellen van besluiten en beleid inzake geluidshinder, zodanig dat ik vanuit de beleidscel in het kabinet met de administratie overleg kan plegen om tot de best mogelijke formule te komen.

Ik vraag u, collega's, hiermee enigermate rekening te houden, want dit is een zeer belangrijk aspect.

Lenssens

Ik dacht dat ook de gemeentebesturen een belangrijke rol kunnen spelen. Ik 'sprak regelmatig over de responsabilisering van de lokale overheden. Waarom zou het niet kunnen? Een van de sprekers heeft dit gesuggereerd. De heer Desutter heeft gesproken over een bepaald ontwerp van type-reglement dat de gemeenten zouden kunnen uitvaardigen. Ik geloof echter niet dat dit mogelijk is voor normen inzake luchtverontreiniging. Voor de geluidshinder vind ik dat dit idee de moeite waard is om te worden onderzocht.

Verder heeft de heer Vanvelthoven gesproken over de hinderlijke bedrijven. Hij heeft onder meer verklaard dat hij het eens was met de nieuwe regeling die zal worden ingevoerd en die bij de Raad van State voor advies ter tafel ligt. Samen met collega Desutter heeft hij gewezen op de uiteindelijke coördinatie van de uitbatingvergunningen en van de bouwvergunningen teneinde een herhaling van Phillips Petroleum Tessenderlo te voorkomen.

Vorige week heeft de Executieve opnieuw een tekst van decreet goedgekeurd tot wijziging van de wet van 1962 inzake stedenbouw en ruimtelijke ordening. Collega Akkermans en ikzelf hebben dit ontwerp voorbereid. In dit ontwerp van decreet wordt de wet van 1962 zodanig aangepast dat wanneer een bouwvergunning nodig is voor een bedrijf of een gebouw, waarvoor tevens een uitbatingvergunning krachtens het geldende reglement voor nodig is, deze beide vergunningen gelijktijdig in één dossier zullen moeten aangevraagd worden en ook in één dossier worden toegekend, hetzij door het college van burgemeester en schepenen, hetzij door de provinciale Bestendige Deputatie, het zij in beroep door de Vlaamse Executieve.

Nadat het desbetreffend ontwerp van decreet van de Raad van State is teruggekeerd zullen wij het wellicht over enkele weken of een paar maanden in deze Raad bespreken. Het heeft tijd in beslag genomen omdat het niet eenvoudig was de juiste redactie te vinden voor de oplossing van een ogen-

schijnlijk eenvoudig probleem.

Op de vragen gesteld door de heer Vanvelthoven zal ik, indien hij het mij toestaat, schriftelijk antwoorden, gezien het gevorderde uur. Hij heeft ondermeer gesproken over de milieu-campagne en de hele informatieve en educatieve actie daaromtrent. Hij heeft eigenlijk dezelfde twee zwaartepunten aangeduid die bij ons de klemtoon krijgen in de campagne van dit jaar, namelijk enerzijds het onderwijs en anderzijds de sensibilisering van de gemeenten. We doen pogingen om vooral op die twee sectoren in te spelen. Het is juist dat jongere mensen morgen volwassenen moeten zijn met een groter milieubesef dan vandaag bij vele volwassenen het geval is. Op dit vlak ga ik volledig met de heer Vanvelthoven akkoord.

De heer Desutter heeft een hele reeks technische vragen gesteld. Hij ging erover akkoord dat ik hem schriftelijk zou antwoorden. Ik heb evenwel op een aantal vragen reeds geantwoord, ondermeer in verband met de milieuheffingen.

Mijnheer Desutter, u klaagt het stelsel van vergunningen aan en zegt dat het te ingewikkeld is. Ik meen dat men daaraan weinig kan doen. Wij moeten erover waken dat we onszelf niet te snel wijs maken dat wij het eenvoudiger kunnen maken, vooral dan voor de KMO's. Een KMO zal ook morgen een lozingsvergunning nodig hebben om afvalwater te lozen. Indien ze afvalstoffen voortbrengt zal ze ook morgen daarvan melding moeten maken. Zij zal ook een uitbatingvergunning nodig hebben. Ik zie niet in hoe u dit alles in een eenheidsvergunning kunt integreren. Ik weet uit ervaring dat de coördinatie van bouw- en uitbatingvergunningen veel moeite en inspiratie vergen van de juristen en andere personen uit de praktijk. Wij moeten met de realiteit rekenig houden. Er is misschien een probleem van voorlichting van de bedrijfssectoren in het algemeen. Wij kunnen daaraan via verenigingen en vooral het Vlaamse Economisch Verbond iets doen. Wij zouden ook de middenstandsverenigingen in die voorlichtingszaak kunnen betrekken.

De heer E. Desutter : Mijn voorstel

bestond er vooral in de gemeenten daarbij te betrekken. Indien alle aanvragen zouden gebeuren via het gemeentebestuur en er termijnen worden bepaald waarbinnen de diensten moeten antwoorden, meen ik dat het probleem zou opgelost zijn. Voor het ene moet men naar de bestendige deputatie, voor het andere naar OVAM en voor een derde naar de gemeenten. Ik meen dat een gedecentraliseerd bestuur, de gemeenten, best geplaatst zijn om alles te decentraliseren, tenminste wat de aanvragen betreft.

Minister J. Lenssens : Dat kan eerder vertragend werken, indien zij er een lozingsvergunning verkrijgt die nu door de directeur van de maatschappij wordt uitgereikt en waarop hij toezicht houdt. Mocht het via de gemeente gebeuren, versoepelt u de procedure niet. Er is gewoon een echelon bij. Dit moet men goed voor ogen houden maar ik ben bereid uw voorstellen te onderzoeken wat de sectoren en hinderwetten betreft die onder mijn bevoegdheid ressorteren.

De heer Sleenckx heeft zoals u gesproken over de afvalbeurs van OVAM en de relatie tot de BDBL. Bij OVAM is de afvalbeurs nog ter studie. Er is geen enkel concreet voorstel. Men zegt mij dat de afvalbeurs bij de BDBL eerder van administratieve aard zou zijn, terwijl OVAM in de nu voorliggende ideeën verder zou kunnen gaan krachtens het decreet, en zelfs zou kunnen overgaan tot het aankopen en verbergen van gerecycleerde afvalstoffen. U hebt gelijk erop te wijzen dat er een relatieprobleem kan zijn en dat wij doublures moeten trachten te vermijden.

U hebt ook vragen gesteld in verband met de recuperatieprojecten, meer bepaald om de toelagen te herzien en te laten stijgen van 60 naar 100 procent. Ik vrees dat dit niet kan omdat wij dan raken aan het koninklijk besluit van 23 juli 1981 dat het vroegere fameuze Regentsbesluit van 1949 in verband met de subsidies aan de ondergeschikte besturen vervangt. In dat koninklijk besluit werd de subsidieregule van 60 procent ingeschreven. Men kan daarvan uitzonderlijk afwijken bij gemotiveerde beslissing van de Executieve.

Leden van de VU-fractie tijdens het debat over de begroting. Voorgrond : J. Valkeniers. Van links naar rechts : op de eerste rij W. Kuijpers, R. Declercq en J. Caudron, die het voorstel over het waterzuiveringsbeleid heeft gehad ; op de tweede rij J. Verniers en J. Van Hoxelaer

De heer E. Desutter : Dan zullen er geen recuperatieprojecten meer zijn,

Minister J. Lenssens : Jawel, we krijgen er zelfs te veel. Meer dan ons lief is. Eigenlijk zouden wij enkele jaren moeten kunnen wachten om de investeringen die gebeurd zijn en die in gebruik werden genomen te evalueren. Ik denk hier aan Brugge, Oostende en andere.

De heer E. Desutter : Die projecten zouden voor 100 procent moeten worden gesubsidieerd.

Minister J. Lenssens : De technologie in relatie tot de kostprijs zou moeten worden geëvalueerd. Wij moeten nader bekijken of het rendabel is daarin zulke grote bedragen te investeren.

De heer E. Desutter : Wanneer deze projecten niet renderen als ze 100

procent gesubsidieerd worden, dan weet ik niet wanneer het nog kan.

Minister J. Lenssens : Bedoelt u dat deze recuperatieprojecten winst moeten maken ?

De heer E. Desutter : De warmte die verkocht wordt is 100 procent winst.

Minister J. Lenssens : Men verkoopt de warmte of men gebruikt ze voor zichzelf of voor het verwarmen, bij voorbeeld in Brugge, van een groot hospitaal.

Ik begrijp uw zorg, mijnheer Desutter. Al wat deze instellingen aan toelagen krijgen moet niet meer worden afgeschreven. Daardoor kan de prijs per ton verbranding dalen. Dan krijgen men een vals beeld. De 40 procent eigen aandelen die zij nu moeten verrekenen zet hen ertoe aan zuinig en eco-

nomisch te werken. Dit is niet slecht. De dag dat 100 procent toelagen moeten worden gegeven dan meen ik dat wij het zelf kunnen doen. Dan kan OVAM of het Vlaamse Gewest de projecten beter zelf realiseren. Wanneer de verantwoordelijkheid van de gemeenten of de intercommunales niet ten dele kan spelen bij de investeringen dan vind ik, ik herhaal het, dat men beter centraal kan oplossen via de OVAM. Ik ben daar echter geen voorstander van.

U hebt echter gelijk er op te wijzen dat 60 procent in sommige gevallen het aandeel van het lager bestuur te groot maakt om het met eigen financiële middelen aan te kunnen.

De heer Somers die over het probleem van het drijfmest heeft gesproken meen ik reeds te hebben geantwoord. Ook andere collega's hebben

Lenssens

daarover gesproken. Het drijfmest is vooral een probleem in Limburg maar ook in West-Vlaanderen. Daar is het echter van eigen oorsprong terwijl het in Limburg afkomstig is uit Nederland. Om daar paal en perk aan te stellen moet, wanneer het drijfmest niet wordt gebruikt in de land- of tuinbouw, het decreet inzake het beheer van afvalstoffen van toepassing zijn want dan wordt het drijfmest afval. Wanneer het wel in land- en tuinbouw wordt gebruikt, wat meestal het geval is, dan is er de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van het grondwater. In dit verband is een ontwerp van decreet tot wijziging van de wet bij de Raad van State ingediend. Wat de bescherming van de oppervlaktewateren betreft is de wet van 26 maart 1971 houdende de bescherming van de oppervlaktewateren van toepassing, meer bepaald het artikel 3, § 2.

De reglementeringsbasis, de wettelijke basis is dus principieel aanwezig. Wij zullen trachten daar tijdens de komende periode iets concreet aan te doen.

Tenslotte heeft de heer Vanvelthoven, en dat is belangrijk, gezegd dat Minister Lenssens eigenlijk geen geïntegreerd milieubeleid kan voeren wegens de opsplitsing van de bevoegdheden.

Ik ben het daar niet helemaal mee eens omdat onze bevoegdheden, de hinderwetten, lucht, geluid, de bodem en het water een vrij homogeen geheel vormen wat toelaat toch een vrij geïntegreerd beleid te voeren. Daarbij komt nog dat in de Executieve de beslissingen in principe collegiaal worden genomen, zonet bij meerderheid, zodat heel wat problemen die in de centrale regering niet op de ministerraad worden gebracht, in onze Executieve wel worden behandeld.

Over een geïntegreerde aanpak gesproken, en daarmee besluit ik, zijn er vier krachtlijnen die ik bestendig, in het beleid van alle dag, tracht toe te passen, en wel tegelijkertijd.

Ten eerste is preventie prioritair, veel meer dan sanering. Ik zal hier geen lange filosofieën over verkopen. U

weet dat al te lang, ook in Vlaanderen, veel is kapot gemaakt, veel is geofferd aan de drang naar verhoogde productie, elk jaar opnieuw werd uitgedrukt in een stijgende welvaart op zijn engst bekeken. In dat kader moet u alle reglementaire beschikkingen zien die wij trachten uit te voeren met het oog op de samenstelling van een soort Vlaamse milieucodex.

Ten tweede moeten de instrumenten aanwezig zijn. Wij werken daaraan. Ik zal geen lijst geven van alle besluiten in uitvoering van wetten en decreten die vorig jaar werden goedgekeurd. Het gaat om 500 à 600 artikelen.

Die wetten moeten ook worden nageleefd. Dat wordt onze grote zorg. De controle moet beter worden georganiseerd. Ik reken hiervoor op de dienst milieu in de Vlaamse administratie, maar vooral op de medewerking van de burgemeesters en de gemeentebesturen die overigens een gevoel voor verantwoordelijkheid moeten krijgen. Hier sluit ik aan met wat de heer Detsutter heeft gezegd. De gemeentebesturen moeten er echt bij betrokken worden, want zij staan het dichtst bij de inbreukplegers inzake milieu. Dit geldt overigens ook voor andere reglementeringen.

Ten derde is inzet van middelen nodig, technologisch - wetenschappelijke middelen, maar ook financiële. U weet dat die laatste beperkt zijn. Wij moeten dus selectief te werk gaan, en meer dan ooit elke frank die wij investeren in hetzij afvalstoffenverwerking, hetzij waterzuivering, driemaal omdraaien. Dat verklaart de gehele planmatige aanpak, wat men ook moge beweren, van de waterzuivering binnen het AWP, wat ik in het begin van mijn uiteenzetting heb behandeld. Van daar ook de zeer strenge inventarisatieaanpak voor de afvalstoffenverwerkingsinstallaties. Ik heb al een paar aanvragen geweigerd, en het zullen niet de laatste aanvragen zijn die niet voldoen aan de vereisten van het ontwerp afvalstoffenplan dat in een ontwerpfase is.

Het vierde principe of krachtlijn van mijn beleid zijn de informatieve en educatieve acties, waarover ik reeds heb gesproken, via de socio-culturele

organisaties van het klassieke type en via de milieuverenigingen die een belangrijke rol hebben te spelen en die goed gestoffeerd zijn doch die goed moeten weten dat wij hen geen verantwoording verschuldigd zijn. Ik wil wel verantwoording afleggen hier voor het Parlement maar nergens anders. Dit in acht genomen, vind ik persoonlijk dat de milieuverenigingen echte exponenten zijn van wat ik noem een levende democratie. Zij kunnen een aanbreng doen, zijn goed georganiseerd, hebben bekwame medewerkers zodat op ernstig niveau kan worden **genegocieerd**. De informatie via verenigingen, via gemeenten, onderwijs en via leefmilieu-organisaties is zeer belangrijk.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, het is in het licht van die krachtlijnen dat ons streven naar een geïntegreerd milieubeleid, met vallen en opstaan, met soms lukken en niet lukken, moet worden beoordeeld. **(Algemeen applaus)**

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? De heer Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, één van de belangrijkste krachtlijnen van uw beleid is inderdaad het belang hechten aan de informatieve rol van de ondergeschikte besturen - meer bepaald de gemeentebesturen - inzake milieubeleid. Ook de belangrijke rol op het vlak van de informatie hebt u toegelicht. Ik wens u te wijzen op één bepaald ontstellend feit, met name de cadmium- en loodvervuiling in de gemeente Kruibekke, Rupelmonde en Bazel, waar wij in de bodem een cadmiumgehalte hebben geconstateerd tot 50 maal de toegelaten ppm-norm. Wij hebben moeten vaststellen dat het gemeentebestuur, in casu de burgemeester, het dossier gedurende twee jaar in de schuif kan laten liggen niettegenstaande goed gestructureerde, geëngageerde en sterk bewogen milieubewegingen die in de streek zeer actief zijn, daar herhaaldelijk hebben op aangedrongen. Welke zijn daar de mogelijke sanctioneringen voor dergelijke toestanden ?

Minister J. Lenssens : Op het voor-

Lenssens

beeld dat de heer Peeters stelt in verband met Kruibeke ga ik niet verder ingaan maar het geeft mij de gelegenheid om te stellen dat wij die samenwerking met de provinciale overheden en de Vlaamse Gemeenschap ook moeten intensifiëren. Ik stel vast dat de meeste provincies hun eigen en overigens vaak uitstekende instituten voor hygiëne hebben die bepaalde analyses en metingen uitvoeren maar dat die te fel op zichzelf draaien zonder dat die gegevens worden doorgegeven naar de centrale administratie van het leefmilieu van het Vlaamse Gewest. Inzake de situatie te Kruibeke meen ik te weten dat het op verzoek van de Provinciegouverneur is geweest dat de burgemeester laattijdig die resultaten, die toch vrij alarmerend waren, heeft bekend gemaakt aan de gemeenteraad enerzijds, en aan de bevolking anderzijds. Ik dacht dat door een wisselwerking te organiseren tussen de provinciale instituten en de Vlaamse Gemeenschap wij ook daar gemakkelijker zouden kunnen komen tot het doorspelen van de informatie naar de mensen, in de mate dat dit verantwoord is.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer M. Capoen c.s. betreffende de veiligheid van Vlamingen in het buitenland, in casu Serge Berten in Guatemala

— 99 (1982-1983) — Nrs. 1 tot 4

Bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het voorstel van resolutie van de heer Capoen c.s. betreffende de veiligheid van Vlamingen in het buitenland, in casu Serge Berten in Guatemala.

De tekst aangenomen door de Commissie wordt als basis voor de bespreking genomen.

Hij luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad

- drukt zijn bezorgdheid uit over het

lot van de Vlaming Serge Berten in Guatemala ;

- verzoekt de Vlaamse Executieve om bij de Minister van Buitenlandse Betrekkingen van de centrale regering aan te dringen om verder, zoals tot nog toe met zijn diplomatieke diensten, de passende maatregelen te nemen om de veiligheid van onze landgenoten in het buitenland te waarborgen, in casu Serge Berten uit Menen”.

De bespreking is geopend.

De heer Van Wambeke, verslaggever, heeft het woord.

De heer H. Van Wambeke, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister collega's, een avond als deze doet mij terugdenken aan de avond waarop ik mijn maiden-speech in de Senaat mocht houden. Toen waren er zeven aanwezigen ; dat is thans hetzelfde aantal.

Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe, aan de rand van dit debat, een beschouwing te maken die betrekking heeft op het indienen van voorstellen van resolutie. Het ware wenselijk dat onze Raad niet zou besmet worden door een ziekte die het nationaal Parlement heeft aangetast. Om hier geen misverstand te scheppen : ik bedoel voorstellen van resolutie over gebeurtenissen in het buitenland, waarbij Vlamingen of de Vlaamse gemeenschap zouden kunnen betrokken zijn. Het „wapen” van de resolutie, als ik deze uitdrukking mag gebruiken, zou met meer omzichtigheid en eerder uitzonderlijk moeten gebruikt worden. Namens mijn fractie wil ik stellen dat wij slechts uitzonderlijk dergelijke voorstellen van resolutie zullen medeondertekenen. Daarentegen zijn wij steeds bereid, naar aanleiding van een interpellatie, ons standpunt ter zake te laten kennen.

In dit verband is het trouwens nuttig nog eens te verwijzen naar het advies van de Raad van State dat, u mijnheer de Voorzitter, op 23 juni 1982 gevraagd had precies naar aanleiding van onderhavig voorstel van resolutie. De Raad van State heeft, in zijn advies, erkend dat hij, op basis van de bestaande wetgeving, niet om advies kan gevraagd worden over een voor-

stel van resolutie van onze Raad. Wij moeten derhalve op onze honger blijven of voorstellen van resolutie, waarin sprake is van onze buitenlandse betrekkingen, al dan niet materie zijn voor onze Raad, ten bewijze de slotopmerkingen van de Raad van State, waarin gestipuleerd wordt dat het onderhavige „voorstel van resolutie een vraag van bevoegdheid van de Vlaamse Raad kan doen rijzen”.

Ter zake is iedereen in dit halfroond begaan met de lotgevallen en vooral met de veiligheid van landgenoten, waar ter wereld deze zich ook bevinden. De verdwijning, in nog altijd mysterieuze omstandigheden, van Serge Berten in Guatemala heeft dit enkel kunnen beklemtonen. Ik wil er enkel aan herinneren dat het voorstel van resolutie van collega Capoen op 22 april 1982 werd ingediend, maar slechts in februari een grondige behandeling kreeg in de commissie. Buiten de wil van de indiener, maar deze bespreking kwam precies één week na de interpellatie van collega Olivier in de Kamer en het zeer omstandig antwoord van de Minister van buitenlandse betrekkingen. Het was dan ook normaal dat de opportuniteit van de resolutie vragen deed rijzen, omdat het de taak is van het departement van buitenlandse betrekkingen en van zijn titularis om, samen met onze diplomatieke vertegenwoordigers, te waken over het lot van landgenoten in het buitenland. Wie het antwoord van de Minister op de interpellatie-Olivier heeft aangehoord of dit achteraf heeft gelezen, moet in alle eerlijkheid erkennen dat er inderdaad een indrukwekkende reeks stappen werden ondernomen, weliswaar zonder het resultaat dat de familie Berten en, met haar, zeer vele landgenoten ervan verwachtten.

In het licht van deze omstandigheden was het aangewezen de oorspronkelijke tekst van het voorstel van resolutie aan te passen. De amendering is er gekomen in de commissie, zodat er van de oorspronkelijke tekst inderdaad niet zo veel meer is overgebleven. Het essentiële werd evenwel behouden : enerzijds de bezorgdheid die onder een groot deel van de bevolking leeft over het lot van onze landgenoot Ser-

Van Wambeke

ge Berten, waarover wij tot op vandaag geen weet hebben, anderzijds de vraag van de Minister van buitenlandse betrekkingen om voort te gaan op de uitgestippelde weg en te zoeken naar de gepaste middelen om in de mate van het mogelijke onze landgenoten te beschermen, vooral in de eerste plaats in landen, waar de veiligheid te wensen overlaait.

De gebeurtenissen rond en omwille van de verdwijning van Serge Berten bewijzen nogmaals de noodzaak van een diplomatieke aanwezigheid in landen waar een loopje wordt genomen met de mensenrechten. In een eerste opwelling zijn wij wel eens geneigd de diplomatieke betrekkingen te onderbreken of de ambassadeur, bij wijze van protest, terug te roepen. Dit is niet de goede oplossing, omdat dan de aanwezige landgenoten niet de minste diplomatieke bescherming meer hebben. Volgens ons is het dan ook een wapen dat slechts in zeer uitzonderlijk ke omstandigheden mag gehanteerd worden.

Ten slotte stip ik aan dat de geamendeerde tekst van dit voorstel van resolutie, hoewel hij in de tweede en laatste alinea nogal stroef overkomt, eenparig door de Commissie werd aangenomen.

De Voorzitter : De heer Capoen heeft het woord.

De heer M. Capoen : (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, een paar dagen geleden maakte een bevriend collega, met name de heer Breyne, mij de opmerking dat hij de resolutie had gelezen en dat hij dit maar een triestige zaak en een mager beestje vond.

Inderdaad, de tekst zoals hij door de Commissie is aangenomen is niet veel zaaks.

De resolutie, zoals voorgesteld door enkele collega's en mijzelf werd op 22 april 1982 ingediend. Bij de eerste bespreking in de commissie werden bevoegdheidsproblemen opgeroepen en werd op de verzending naar de Raad van State aangedrongen, wat

dan ook gebeurde.

Wij vinden dat deze handelwijze onaanvaardbaar is omdat alzo de geringe bevoegdheden van de Vlaamse gemeenschap zo mogelijk nog meer worden uitgehouden.

De heer H. Suykerbuyk : Welke handelwijze vindt u onaanvaardbaar ?

De heer M. Capoen : Ik meen dat het onaanvaardbaar is dat men dit naar de Raad van State verzendt.

De heer H. Suykerbuyk : Dat werd in de Commissie eenparig beslist.

De heer M. Capoen : Het is toch onbegrijpelijk dat men voor een vraag aan de Minister voor Buitenlandse Betrekkingen, via de Vlaamse Raad, bevoegdheidsproblemen inroept om deze tekst te kunnen verzenden en te verdagen.

Inderdaad, aan het einde van de toelichting lezen wij : „Bijgevolg is het passend dat de Vlaamse Raad de Executieve uitnodigt bij de Minister voor de Buitenlandse Betrekkingen van de centrale regering aan te dringen een ernstig onderzoek in te stellen”.

Deze eenvoudige en onschuldige vraag werd toch te zwaar bevonden en men heeft gemeend de Raad van State te moeten raadplegen en te vragen of dat wel de bevoegdheid was van de Vlaamse Raad.

Wij vinden het beneden alles dat men voor een dergelijke zaak het advies van de Raad van State moet vragen en dat men maar zoveel bevoegdheid aan de Vlaamse Raad kan toekennen. Mag men zelfs geen vraag meer stellen ?

Het advies van de Raad van State was dan vanzelfsprekend ook in verhouding tot het gestelde probleem.

Dit advies luidde als volgt : „Gelet op het niet-normatieve karakter van de voorgelegde tekst kan de Raad van State geen advies uitbrengen”.

Ik heb in de Commissie gezegd dat dit antwoord eigenlijk een blaam was voor de leden van de Commissie die deze verzending hebben geëist.

De heer H. Suykerbuyk : Maar de com-

missie heeft dat eenparig beslist !

De heer M. Capoen : Ik was niet in de commissie aanwezig, mijnheer SUYKERBUYK. Ik was werkzaam in een andere commissie. In een nieuwe bespreking die dan gevolgd is na het advies van de Raad van State, werd de tekst van zijn essentie ontdaan. Men noemt dat „een aanpassing”, maar ik noem dat „ontdaan van zijn essentie”. Deze tekst hebben wij evenwel toch goedgekeurd omdat wij wensten dat de Vlaamse Raad zich, hoe dan ook, over deze aangelegenheid zou uitspreken.

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Nee)

Zijn er nog opmerkingen ? (Nee)

De bespreking is gesloten.

Wij zullen woensdag 23 maart om 15 uur de hoofdelijke stemming over dit voorstel van resolutie houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur opnieuw bijeen. Aan de orde zullen zijn : de voortzetting van de algemene bespreking van de uitgavenbegroting 1983 en, om 15 uur, de hoofdelijke stemmingen over de afgehandelde onderwerpen.

Is de Raad het daarmee eens ? (Instemming)

Dan is aldus besloten.

De vergadering is gesloten.

— **De vergadering wordt gesloten om 19.15 uur.**
